

Finansuoja
Europos Sąjunga
NextGenerationEU

VRKIS MODERNIZAVIMO PASLAUGŲ PIRKIMO

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

1.	Bendra informacija.....	4
2.	Sąvokos ir sutrumpinimai	4
3.	Susijusių dokumentų sąrašas.....	7
4.	Kompiuterizuojamos veiklos ir projekto aprašymas.....	9
5.	Bendrieji reikalavimai.....	11
6.	Funkcinė struktūra	13
7.	VRKIS naudotojai.....	26
8.	Funkciniai Reikalavimai	26
8.1.	Bendrieji funkciniai reikalavimai	26
8.2.	Reikalavimai portalų apjungimui.....	27
8.3.	Reikalavimai paieškai	34
8.4.	Reikalavimai naudotojų autentifikavimui.....	35
8.5.	Reikalavimai naudotojų paskyroms	36
8.6.	Reikalavimai automatiniam duomenų pildymui.....	38
8.7.	Reikalavimai pranešimams	38
8.8.	Reikalavimai teksto atpažinimui ir automatiniam užpildymui į teksto laukus	39
8.9.	Reikalavimai nuotraukų kokybės tikrinimui.....	39
8.10.	Reikalavimai paslaugų įvertinimo formoms.....	40
8.11.	Reikalavimai dokumentų su VRKIS informacija išdavimui	41
8.12.	Reikalavimai kandidato pareiškinių dokumentų priėmimui	42
8.13.	Reikalavimai politinės organizacijos finansavimo dokumentų priėmimui.....	43
8.14.	Reikalavimai analitinių centrų registracijai	46
8.15.	Reikalavimai analitinių centrų banko sąskaitų registravimui	46
8.16.	Reikalavimai analitinių centrų finansavimo dokumentų mėnesinių ataskaitų ir banko išrašų priėmimui.....	47
8.17.	Reikalavimai analitinių centrų finansavimo dokumentų finansinių ataskaitų rinkinio priėmimui	49
8.18.	Reikalavimai politinės kampanijos finansavimo dokumentų pateikimui	50

8.19.	Reikalavimai finansavimo dokumentų auditui	53
8.20.	Reikalavimai dokumentų dėl politinės kampanijos dalyvių registracijos teikimui 53	
8.21.	Reikalavimai prašymo įrašyti į rinkimų komisijos narių rezervą teikimui.....	56
8.22.	Reikalavimai atšaukimui iš rinkimų komisijos narių rezervo.....	57
8.23.	Reikalavimai asmens iškėlimui kandidatu, kandidatų sąrašo, įstatymų leidybos ir referendumo iniciatyvos parėmimui rinkėjo parašu	57
8.24.	Reikalavimai ES šalių narių piliečių prašymo pateikimui balsuoti rinkimuose į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje	58
8.25.	Reikalavimai Prašymo įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą pateikimui.....	58
8.26.	Reikalavimai Prašymo balsuoti namuose pateikimui	59
8.27.	Reikalavimai duomenų atvėrimui, analizei ir ataskaitoms	59
8.28.	Reikalavimai administravimui	64
8.28.1.	Reikalavimai naudotojų valdymui	64
8.28.2.	Reikalavimai informacinės sistemos administravimui	65
8.29.	Reikalavimai turinio valdymo sistemai	65
8.30.	Reikalavimai dirbtinio intelekto sprendimui	67
8.31.	Reikalavimai el. dokumento sudarymo ir pasirašymo komponentui.....	69
8.32.	Reikalavimai integracijoms su išorinėmis informacinėmis sistemomis ir registrais 72	
9.	Nefunkciniai reikalavimai.....	75
9.1.	Reikalavimai VRKIS aplinkoms.....	75
9.2.	Reikalavimai architektūrai	75
9.3.	Reikalavimai duomenų bazėms	77
9.4.	Reikalavimai esamų informacinių išteklių panaudojimui.....	78
9.5.	Reikalavimai programinei įrangai ir licencijoms.....	78
9.6.	Reikalavimai greitaveikai ir našumui	79
9.7.	Reikalavimai plečiamumui	80
9.8.	Reikalavimai atsarginėms kopijoms ir atstatymui	80
9.9.	Reikalavimai saugumui.....	80
9.10.	Reikalavimai integracinių sąsajų realizacijai.....	82
9.11.	Reikalavimai naudotojo sąsajai ir patogumui naudoti.....	83
9.12.	Reikalavimai duomenų archyvavimui	85
9.13.	Reikalavimai auditavimui	86
10.	Reikalavimai paslaugų teikimui.....	88
10.1.	Reikalavimai projekto valdymui.....	88

10.2.	Reikalavimai kokybės užtikrinimo priemonėms	89
10.3.	Reikalavimai dokumentacijai ir jos derinimui	90
10.4.	Reikalavimai analizei ir projektavimui	91
10.5.	Reikalavimai VRKIS portalo naudotojo sąsajos patyrimo veikloms	92
10.6.	Reikalavimai diegimui	97
10.7.	Reikalavimai testavimui.....	98
10.8.	Reikalavimai duomenų migravimui.....	100
10.9.	Reikalavimai mokymams.....	100
10.10.	Reikalavimai bandomajai eksploatacijai.....	102
10.11.	Reikalavimai papildomoms paslaugoms.....	102
10.12.	Reikalavimai pakeitimų valdymui	103
10.13.	Reikalavimai garantiniam aptarnavimui ir priežiūros vykdymui	104
11.	Reikalavimai paslaugų etapams ir terminams.....	105
12.	Baigiamosios nuostatos.....	111
13.	Priedai	112
13.1.	Priedas Nr. 1. VRKIS funkcionalumų modernizavimo veiklos procesų ir procedūrų aprašymas	112
13.2.	Priedas Nr. 2. iPasas vartotojo autentifikavimo sistemos specifikacija.....	112

1. BENDRA INFORMACIJA

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK, Perkančioji organizacija) vykdo viešąjį pirkimą „VRKIS modernizavimo paslaugos“.

2. Šio pirkimo objektas – VRKIS modernizavimas, kuris apima vieningo VRK.LT portalo sukūrimą, duomenų analitikos ir vizualizacijos sprendimų įdiegimą bei rinkėjams ir rinkimų dalyviams teikiamų el. paslaugų prieinamumo didinimą ir pritaikymo vartotojų poreikiams gerinimą.

3. Pirkimas vykdomas įgyvendinant Vyriausiosios rinkimų komisijos projektą „Demokratija visiems“ Nr. 02-087-P-0002, finansuojamą Europos Sąjungos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

4. VRKIS modernizavimo pirkimas laikomas žaliuoju, nes perkamos programavimo ir informacinių sistemų priežiūros paslaugos (2011 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-508“ Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdamas žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ 4.4.3. p.).

5. Visi šioje Techninėje specifikacijoje apibrėžti reikalavimai yra suprantami kaip minimalūs ir vykdamas Paslaugų teikimo sutartį bus aptariami su Diegėju, detalizuojami ir galutinai suderinami.

6. Visi Techninėje specifikacijoje pateikti reikalavimai yra technologiškai nepriklausomi, paremti atviromis technologijomis ar standartais, išskyrus kiek tai yra susiję su esama VRKIS būsena ir VRK jau įsigyta / turima licencine programine įranga. Jei Diegėjas Techninėje specifikacijoje rastų reikalavimą, susijusį su konkrečiu gamintojo nuosavybės teisėmis apsaugota technologija (*angl. proprietary*), Diegėjas gali siūlyti lygiavertes technologijas, atitinkančias keliamus reikalavimus, t. y. visi šioje Techninėje specifikacijoje nurodyti konkretūs modeliai ar šaltiniai, standartai, konkretūs procesai ar prekės ženklai, patentai, tipai, konkreti kilmė ar gamyba apima ir jiems lygiaverčius produktus ar procesus, nepriklausomai nuo to, ar šalia yra prierašas „arba lygiavertis“ (sąlyga netaikytina, jeigu šaltinis, standartas, konkretus procesas ar prekės ženklas, patentas, tipas, konkreti kilmė ar gamyba nurodyta, apibrėžiant Perkančiosios organizacijos turimus produktus ir esamus procesus).

2. SAŲOKOS IR SUTRUMPINIMAI

Sąvoka / sutrumpinimas	Paaiškinimas
ABRIS	Atvykusių balsuoti rinkėjų modulis
ADOC	Elektroniniu parašu pasirašomas elektroninio dokumento formatas. Šis formatas atitinka Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos „Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0“ reikalavimus. ADOC dokumentas yra „konteineris“, į kurio vidų įdedamas pasirašomas el. parašu elektroninis dokumentas
API	Aplikacijų programavimo sąsaja (<i>angl. application programming interface</i>), kurią suteikia kompiuterinė sistema, biblioteka ar programa tam, kad programuotojas per kitą programą galėtų pasiekti jos funkcionalumą ar apsiųstų su ja duomenimis
App	Mobiliųjų įrenginių programėlė
BDAR	Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas
BI	<i>Angl. Business Intelligence</i> , liet. verslo duomenų analitika

Sąvoka / sutrumpinimas	Paaškinimas
BPMN	Angl. Business Process Model and Notation, liet. verslo procesų modelis ir notacija – tai standartinis verslo procesų atvaizdavimo būdas nuo pradžios iki pabaigos
BSP	Balsų skaičiavimo posistemė
DBVS	Duomenų bazių valdymo sistema
DDOS	Paskirstytas atsisakymas aptarnauti (angl. Distributed Denial of Service)
DI	Dirbtinis intelektas
Diegėjas, Paslaugų teikėjas	VRKIS modernizavimo paslaugų tiekėjas
DOS	Atsisakymas aptarnauti (angl. Denial of Service)
DTS	Sąmatų, darbo užmokesčio ir buhalterinės apskaitos posistemė
eDVS	Elektroninė dokumentų valdymo sistema
eIDAS	Elektroninio identifikavimo, autentifikavimo ir patikimumo užtikrinimo paslaugos (angl. electronic IDentification, Authentication and trust Services)
Figma	Vektorinės grafikos redagavimo ir prototipų kūrimo programa
FIN	Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemė
GYPAS	Gyventojų pajamų mokesčio informacinė sistema
Google Analytics	Naršyklės pagrindu veianti analizės paslauga, kuri suteikia išsamią informaciją apie svetainės lankomumą ir vartotojų elgesį
HTTP	Hipertekstų persiuntimo protokolas saityno duomenims (ištekliams) persiūsti (angl. HyperText Transfer Protocol)
ILTU kodas	Užsieniečiui suteikiamas interesų Lietuvoje turinčio užsieniečio kodas
iPasas	Tapatybės nustatymo paslaugos internete
IRD	Informatikos ir ryšių departamentas
IS	Informacinė sistema
IT	Informacinės technologijos
ĮKNR	Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registras
JavaScript	Objektiškai orientuota skriptų programavimo kalba, besiremianti prototipų principu
LADP	Lietuvos atvirų duomenų portalas
MOK	Mokymų ir atestacijos posistemė
OCR	Automatinis teksto atpažinimas (angl. Optical Character Recognition arba Optical Character Reader)
Perkančioji organizacija, VRK	Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija
PINREG	Privačių interesų registras
Portalas VRK.LT	Naujas portalas VRK.LT, kuris turi būti sukurtas šio projekto apimtyje, apjungiant VRK internetinį puslapį www.vrk.lt ir el. paslaugų portalą www.rinkejopuslapis.lt
Portletas	Portalo komponentas
PPNSIS	Politinių partijų narių sąrašų informacinė sistema
Projektas	Vyriausiosios rinkimų komisijos projektas „Demokratija visiems“ Nr. 02-087-P-0002, finansuojamas Europos Sąjungos Ekonomikos gaivinimo ir

Sąvoka / sutrumpinimas	Paaškinimas
	atsparumo didinimo priemonės lėšomis ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis
PUB	Publikavimo posistemė
QR kodas	Dviejų dimensijų optiškai nuskaitomas brūkšninis kodas, kurio paskirtis perduoti informaciją apie objektą į išmanųjį įrenginį (angl. quick response code)
RC	Registrų centras
Rinkėjai	Asmenys, turintys teisę rinkti bent vienuose Rinkimų kodekse nurodytuose rinkimuose arba šią teisę turėsiantys sukakę 18 metų likus ne mažiau kaip pusei metų iki rinkimų
Rinkimų dalyviai	Politinių organizacijų įgalioti atstovai, kandidatai ir jų įgalioti asmenys, rinkimų politinės kampanijos dalyviai, politinės kampanijos stebėtojai, išdininkai, viešosios informacijos leidėjai ir skleidėjai
Rinkimų organizatoriai	VRK nariai ir darbuotojai, rinkimų apygardų komisijų nariai ir darbuotojai, rinkimų apylinkių komisijų nariai, diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų (ambasadų) komisijų nariai
ROR	Rinkimų organizavimo posistemė
RPVS	Rinkėjų sąrašo tvarkymo posistemė
RSAD	Administravimo posistemė
RTO	Laikas, apibrėžiantis kiek gali neveikti sistema (angl. recovery time objective)
SIEM	Saugumo informacijos ir įvykių valdymas (angl. Security Information and Event Management), t. y. kompiuterių saugos sritis, kuri apjungia saugos informacijos valdymą ir saugos įvykių valdymą, kad būtų galima realiuoju laiku analizuoti programų ir tinklo aparatinės įrangos sugeneruotus saugos įspėjimus
SIP	Specializuotos informacijos posistemė
SOAP	XML pagrindu sudarytas protokolas, skirtas informacijos apsikeitimui tarp programinės įrangos sistemų (angl. Simple Object Access Protocol)
SQL	Struktūrizuota užklausų kalba (angl. Structured Query Language) – programavimo kalba, skirta aprašyti duomenis ir manipuluoti jais reliacinių duomenų bazių valdymo sistemose
ŠDSA	Šaltinio duomenų struktūros aprašas
TM	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
TVS	Turinio valdymo sistema
UML	Vieninga modeliavimo kalba (angl. Unified Modeling Language) – modeliavimo ir specifikacijų kūrimo kalba, skirta specifikuoti, atvaizduoti ir konstruoti objektiškai orientuotų programų dokumentus
VATIS	Valstybės tarnybos valdymo informacinė sistema
VBA	Valstybės biudžeto asignavimai
VDA	Valstybės duomenų agentūra
VDVIS	Valstybės duomenų valdysenos informacinė sistema
VIISP	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma
VIRIS	Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinė sistema
VMDU	Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydis
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija
VRKIS	Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema

Sąvoka / sutrumpinimas	Paaiškinimas
VSSA	Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra
VTEK	Vyriausioji tarnybinės etikos komisija
WCAG	Žiniatinklio turinio prieinamumo gairės (angl. Web Content Accessibility Guidelines)
XSS	Angl. cross-site scripting, IT sistemų pažeidžiamumas, dažniausiai aptinkamas tinklalapiuose, kuris leidžia įterpti papildomą programinį kodą į vartotojų peržiūrimą puslapį

3. SUSIJUSIŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

1. Visos įsigyjamos paslaugos turi būti teikiamos vadovaujantis žemiau esančioje lentelėje pateikiamais teisės aktais, jų pakeitimas ir papildymais (aktualios redakcijos) ar kitais susijusiais dokumentais.

2. VRKIS modernizavimo analizės, projektavimo ir kūrimo metu turi būti atsižvelgiama į galiojančių teisės aktų nuostatas ar jų pakeitimus.

3. Turi būti atsižvelgiama į visus teisės aktų pakeitimus atsiradusius iki VRKIS modernizavimo analizės ir projektavimo etapo pabaigos. Jei teisės aktų pakeitimai, įtakojantys VRKIS veikimą, paaiškėja po analizės ir projektavimo etapo rezultatų patvirtinimo, tokių pakeitimų realizavimas turi būti aptariamas su Perkančiąja organizacija atskirai ir jų įgyvendinimui gali būti užsakomas papildomų darbų atlikimas.

3.1 LENTELĖ. SUSIJĘ TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Nr.	Teisės aktas ar dokumentas
Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys rinkimų vykdymą	
1.	Direktyvos:
1.1.	1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyva 93/109/EB;
1.2.	1994 m. gruodžio 19 d. Tarybos Direktyva 94/80/EB;
1.3.	2018 m. liepos 13 d. ES Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2018/994;
1.4.	2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos.
2.	Įstatymai:
2.1.	Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksas;
2.2.	Lietuvos Respublikos politinių organizacijų įstatymas;
2.3.	Lietuvos Respublikos referendumo konstitucinis įstatymas;
2.4.	Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos įstatymas.
3.	Įsakymai:
3.1.	2023 m. vasario 6 d. Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus įsakymas Nr. DĮ-30 „Dėl valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos duomenų teikimo būdų patvirtinimo“;
3.2.	Lietuvos Respublikos susisiektimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymas Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“.
Valstybės informacinių išteklių valdymą ir tvarkymą nustatantys teisės aktai	
4.	Įstatymai:
4.1.	2016-10-26 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo;

Nr.	Teisės aktas ar dokumentas
4.2.	2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų;
4.3.	Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas;
4.4.	Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas;
4.5.	Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymas;
4.6.	Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymas;
4.7.	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
5.	Nutarimai:
5.1.	Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
6.	Įsakymai:
6.1.	Informacinės sistemos gyvavimo ciklo valdymo metodika, patvirtinta Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. T-29 „Dėl Valstybės informacinės sistemos gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“;
6.2.	Valstybės informacinių išteklių svarbos vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 4-418 „Dėl Valstybės informacinių išteklių svarbos vertinimo metodikos patvirtinimo“;
6.3.	2011 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-508“ Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“;
6.4.	Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. T-72 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. T-40 „Dėl Neįgaliesiems pritaikytų interneto tinklalapių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“.
Duomenų (tame tarpe ir asmens duomenų) saugą reglamentuojantys teisės aktai	
7.	Įstatymai:
7.1.	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);
1.2	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 2022 m. gruodžio 14 d. dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (NIS2 direktyva);
1.3	Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymas;
1.4	Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas;
1.5	Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas.
8.	Nutarimai:

Nr.	Teisės aktas ar dokumentas
8.1.	Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“;
8.2.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo ir Saugos dokumentų turinio gairių aprašo patvirtinimo“;
1.3	Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2019 m. vasario 7 d. sprendimas Nr. Sp-73 „Dėl Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos vyriausiojoje rinkimų komisijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2022-12-09 redakcija).
9.	Įsakymai:
10.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2021 m. gruodžio 4 d. įsakymas Nr. V-941 „Dėl techninių valstybės registų (kadastrų), žinybinių registų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“.
Kiti teisės aktai ar dokumentai:	
11.	Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašas, patvirtintas 2003 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“;
12.	Kuriamų viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų tinkamumo naudotojams užtikrinimo priemonių metodinės rekomendacijos, patvirtintos Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. T-65 „Dėl kuriamų viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų tinkamumo naudotojams metodinių rekomendacijų patvirtinimo“;
13.	Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijos, patvirtintos Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. T-36 „Dėl Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijų patvirtinimo“;
14.	Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. vasario 6 d. įsakymas Nr. DI-30 „Dėl valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos duomenų teikimo būdų patvirtinimo“;
15.	Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2020 m. gruodžio 11 d. gairės „Pritaikytoji ir standartizuotoji duomenų apsauga informacinės sistemos gyvavimo cikle“;
16.	Europos duomenų apsaugos valdybos Gairės 05/2020 dėl sutikimo pagal Reglamentą 2016/679.

4. KOMPIUTERIZUOJAMOS VEIKLOS IR PROJEKTO APRAŠYMAS

4. Siekiant IT priemonėmis tvarkyti rinkimų ir referendumų organizavimo, rinkėjų sąrašų sudarymo ir tvarkymo, politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės užtikrinimo, rezultatų nustatymo, rinkėjų ir rinkimų dalyvių informavimo apie rinkimus, kandidatų parėmimo duomenis, teikti kitas elektronines paslaugas Lietuvos Respublikos piliečiams, buvo sukurta ir 2011 m. įsteigta VRKIS.

5. VRKIS steigimo teisinis pagrindas, tikslai, uždaviniai, pagrindinės funkcijos, organizacinė, informacinė ir funkcinė struktūra, duomenų teikimo ir naudojimo tvarka, duomenų saugos reikalavimai, finansavimas, modernizavimas ir likvidavimas apibrėžti 2019 m. lapkričio 28 d. VRK sprendimu Nr. Sp-426 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2011 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. Sp-389 „Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintuose VRKIS nuostatuose¹.

6. VRKIS duomenų saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisijos 2018 m. gegužės 8 d. sprendimu Nr. Sp-47 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo ir Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos saugos įgaliojimo paskyrimo“ (Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2021 m. birželio 3 d. sprendimo Nr. Sp-161 redakcija).

7. Pagrindiniai VRKIS komponentai:

7.1. Išorės interneto svetainė www.vrk.lt;

7.2. Portalas „Rinkėjo puslapis“, kurį sudaro:

7.2.1. išorinis Rinkėjo puslapis: www.rinkejopuslapis.lt;

7.2.2. vidinis Rinkėjo puslapis: www.org.rinkejopuslapis.lt;

7.3. Kiti VRKIS komponentai.

8. Pagrindinės VRKIS funkcijos:

8.1. Rinkimų ir referendumų informacijos (rinkimų, apygardų, apylinkių, politinių partijų, kandidatų, komisijos narių, samdomų darbuotojų, rinkimų biudžeto ir rinkimų organizatoriams skirto darbo užmokesčio) tvarkymas, statistinės informacijos rengimas ir skelbimas VRKIS Publikavimo posistemėje.

8.2. Rinkėjų sąrašų, rinkimų apylinkių ir rinkimų apygardų ribų tvarkymas, rinkėjų priskyrimas rinkimų apylinkėms ir rinkimų apygardoms.

8.3. Informacijos pateikimas rinkėjui apie: jo dalyvavimą rinkimuose, paremtus išsikėlusius kandidatus, paaukotas lėšas politinės kampanijos dalyviui, balsavimo rezultatus jo rinkimų apygardoje bei apylinkėje, jo apygardos kandidatus, savivaldybės tarybos narius, jo statusą rinkimuose, jo apygardos ir apylinkės ribų žemėlapius, balsavimo vietų adresus.

8.4. Rinkimų dienos informacijos (rinkėjų aktyvumo, balsų skaičiavimo protokolų) tvarkymas ir perdavimas iš nutolusių darbo vietų.

8.5. Informacijos apie politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimą kaupimas ir tvarkymas.

8.6. Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolė.

8.7. Informacijos apie politinę reklamą visuomenės informavimo priemonėse kaupimas ir tvarkymas.

8.8. Su rinkimais susijusios informacijos ataskaitų rengimas.

8.9. Elektroninių viešųjų paslaugų teikimas per portalą „Rinkėjo puslapis“.

9. Iki šio Projekto VRKIS buvo modernizuota 4 kartus, praplečiant ją naujomis posistemėmis ir funkcionalumais.

10. Pagrindinė problema, kuriai spręsti inicijuotas projektas – VRKIS šiuo metu neužtikrina į naudotoją orientuotų, įtraukčių, patogių el. paslaugų teikimo poreikių įvairioms naudotojų grupėms.

11. Problemą lemiantys veiksniai:

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/511445c2127811eaaad00dac7ebcb2435>

11.1. VRKIS vidinė struktūra, pasenusi programinė įranga ir technologiniai sprendimai tampa kliūtimi gerinti elektronines, į klientą orientuotas paslaugas, didinti jų prieinamumą ir įtraukumą.

11.2. Skirtingais laikotarpiais kuriant ir modernizuojant VRKIS, ne visi paslaugų teikimo procesai buvo pilnai skaitmenizuoti ir automatizuoti. Dėl nepakankamo skaitmenizavimo, VRK priskirtų funkcijų įgyvendinimas reikalauja daug rankinio darbo, yra žmogiškojo faktoriaus klaidų tikimybė.

11.3. Efektyviam ir patikimam Rinkimų kodekse bei kituose rinkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytų funkcijų įgyvendinimui ir duomenų pateikimui, publikavimui bei pakartotiniam naudojimui nepakanka esamų VRKIS funkcionalumų ir įdiegtų technologinių sprendimų. Be to, 2022 metais, įsigaliojus naujam Rinkimų kodeksui, atsirado prievolė elektroniniu formatu priimti ir tvarkyti didesnės apimties ir detalesnius su rinkimų procesu susijusius duomenis, užtikrinti papildomų duomenų iš kitų valstybės registru gavimą automatinio būdu.

12. Projektui skirta VRKIS modernizavimo galimybių studija ir VRKIS modernizavimo investicijų projektas skelbiami <https://www.vrk.lt/tyrimai-ir-analizes>.

13. **Projekto tikslas** – modernizuoti VRKIS, siekiant pereiti į naują VRK elektroninių paslaugų brandos lygį bei ypatingą dėmesį teikiant informacijos ir el. paslaugų prieinamumo socialiai pažeidžiamų grupių užtikrinimui ir visų piliečių grupių įtraukimo į demokratinius procesus didinimui.

13.1. Projekto uždaviniai:

13.1.1. Modernizuoti VRK internetinį puslapį www.vrk.lt ir el. paslaugų portalą www.rinkejopuslapis.lt apjungiant į naudotoją orientuotą vieningą portalą, kuris užtikrintų patogią prieigą prie rinkimų informacijos ir duomenų, el. paslaugų, būtų pritaikytas asmenims su negalia, ir per mobiliuosius įrenginius.

13.1.2. Diegti duomenų analitikos ir vizualizacijos sprendimus, skirtus didinti rinkimų, referendumų, pilietinių iniciatyvų, politinių organizacijų, analitinių centrų ir politinių kampanijų finansavimo duomenų prieinamumą ir skaidrumą.

13.1.3. Gerinti rinkėjams ir rinkimų dalyviams teikiamų el. paslaugų prieinamumą ir pritaikymą vartotojų poreikiams.

5. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

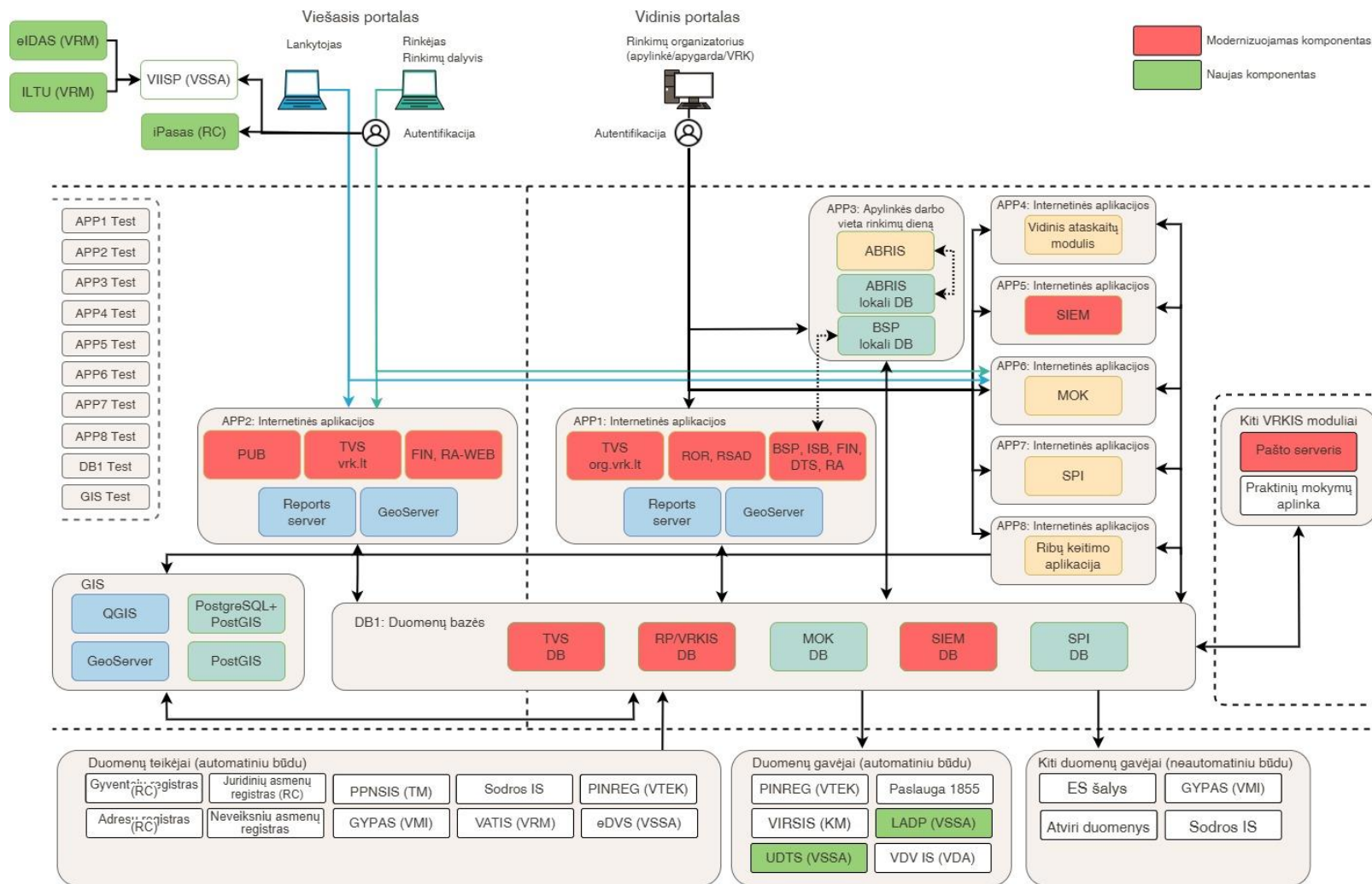
5.1 LENTELĖ. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

Nr.	Reikalavimas
BR-1	Pateiktuose reikalavimuose minimi pavyzdžiai, pavyzdiniai duomenys, požymiai, kriterijai, taisyklės, klasifikatoriai yra informacinio pobūdžio, t. y., nėra pateikiami baigtiniai sąrašai, ir analizės ir projektavimo etapo metu Diegėjas pateiktą informaciją turės detalizuoti ir suderinti su Perkančiąja organizacija.
BR-2	Pateiktuose reikalavimuose naudojama sąvoka „turi būti galimybė“, „turi būti funkcionalumas“ reiškia, kad tokia VRKIS funkcija turi būti sukurta ir įdiegta ir VRKIS naudotojai bei administratoriai (jei jiems suteiktos atitinkamos teisės) turi galėti vykdyti tokias funkcijas be papildomų VRKIS modifikavimo (arba kūrimo) darbų ir be kitų papildomų veiksmų ir sąnaudų.
BR-3	Reikalavimuose vardinami duomenų laukų tipų sąrašai nėra baigtiniai, VRKIS turi būti numatyti visi laukai, kurie yra reikalingi Techninėje specifikacijoje

Nr.	Reikalavimas
	nurodytų reikalavimų įgyvendinimui, jog VRKIS veiktų tinkamai. Sąvoka „neapsiribojant“ reiškia, jog analizės ir projektavimo metu gali būti reikalinga detalizuoti papildomus laukus, kuriems funkcionalumai yra aprašyti Techninėje specifikacijoje, tačiau ne naujus laukus, kurie reikalautų papildomo VRKIS funkcionalumo.
BR-4	VRKIS (ar jo komponentai) bei VRKIS kūrimo paslaugos neturi kelti grėsmės nacionaliniam saugumui. Paslaugų tiekėjas teikdamas ir pasirašydamas pasiūlymą patvirtina, kad jo siūlomas VRKIS sprendimas bei VRKIS kūrimo paslaugos nekeltų grėsmės nacionaliniam saugumui t. y.:
BR-4.1	VRKIS (ar jo komponentų) programinės įrangos gamintojas ar jį kontroliuojantis asmuo negali būti registruoti (jeigu gamintojas ar jį kontroliuojantis asmuo yra fizinis asmuo – nuolat gyvenantis ar turintis pilietybę) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 14 dalyje numatyta sąrašė nurodytose valstybėse ar teritorijose;
BR-4.2	VRKIS priežiūra ar palaikymas negali būti vykdomas iš Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 14 dalyje numatyta sąrašė nurodytų valstybių ar teritorijų.
BR-5	Perkančioji organizacija, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatyta tvarka, gali kreiptis į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisiją dėl ketinamo sudaryti sandorio atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros ir tuo atveju, jeigu Komisija pareikalaus pateikti papildomus dokumentus tiekėjas, tiekėjų grupės partneriai, ir jų pasitelkiami subtiektėjai privalės juos pateikti.

6. FUNKCINĖ STRUKTŪRA

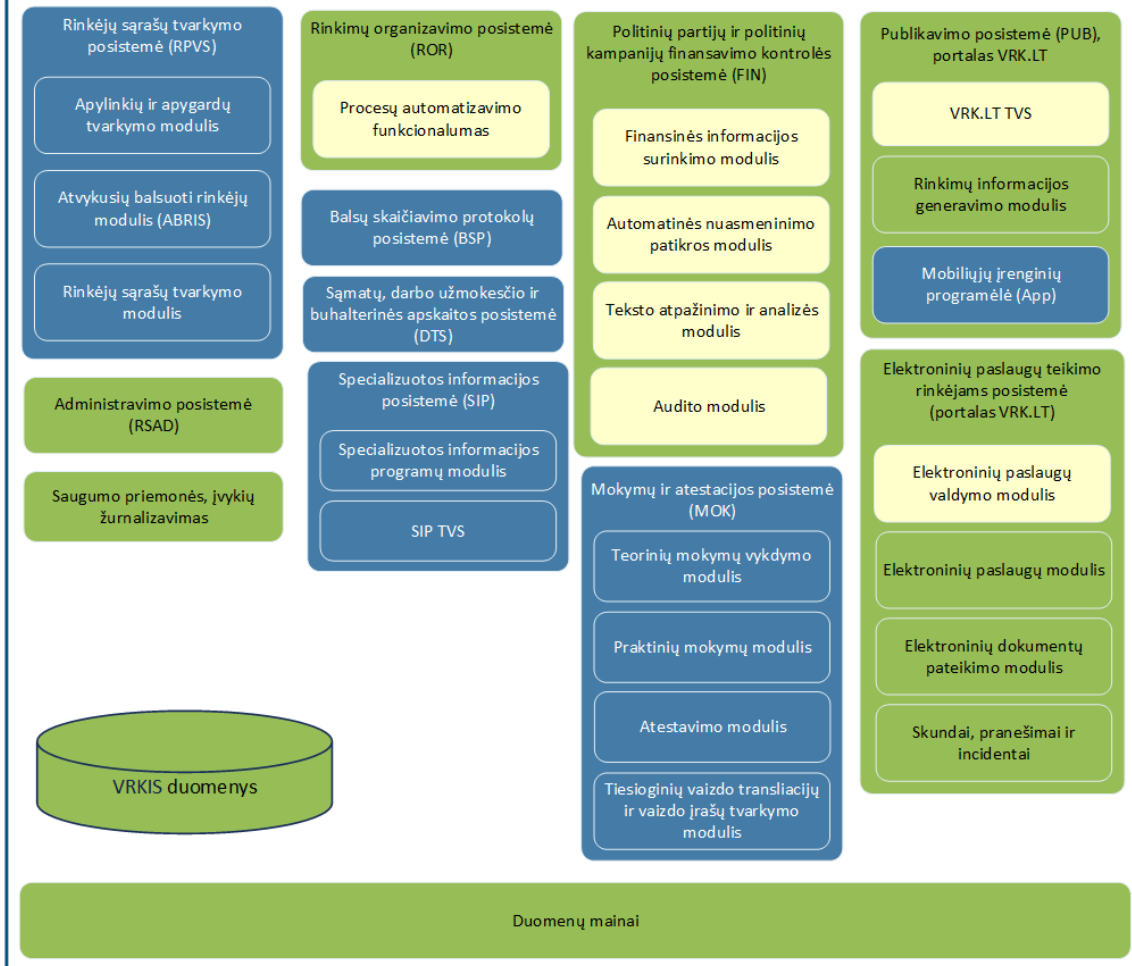
14. Būsimos VRKIS architektūros schema (su numatomais pokyčiais po Projekto įgyvendinimo) pateikta 1 paveiksle.

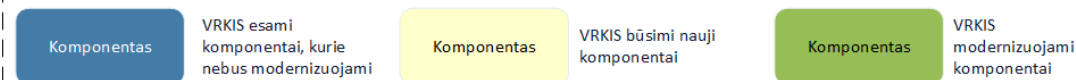
PAV. 1. VRKIS ARCHITEKTŪROS SCHEMA (SU NUMATOMAIS POKYČIAIS PO PROJEKTO ĮGYVENDINIMO)

15. Šio projekto apimtyje numatoma išplėsti esamą VRKIS funkcinę struktūrą, sukuriant naujus komponentus bei modernizuojant esamus. Paveiksle žemiau pateikiama numatoma VRKIS funkcinė struktūra po Projekto įgyvendinimo.

Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinė sistema

Legenda

PAV. 2. VRKIS FUNKCINĖ STRUKTŪRA

16. Pažymėtina, kad pateikiama būsima funkcinė struktūra yra orientacinė ir Projekto metu priklausomai nuo Diegėjo naudojamų technologijų bei suderintus su Perkančiąja organizacija galės būti tikslinama.

17. Pažymėtina, kad visos VRKIS posistemės ar moduliai yra tarpusavyje susiję. Todėl, jei vykdant planuojamus pokyčius bus reikalingi neesminiai pakeitimai ir neplanuojamose modernizuoti posistemėse ar komponentuose, (žemiau esančios lentelės stulpelis „Projekto apimtyje“) tokie pokyčiai, suderinus su Perkančiąja organizacija, irgi turės būti atlikti.

6.1 LENTELĖ. VRKIS FUNKCINIAI KOMPONENTAI (SIEKIAMA SITUACIJA PO PROJEKTO ĮGYVENDINIMO)

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
1.	Rinkėjų sąrašų tvarkymo posistemė:			
1.1.	Apylinkių ir apygardų tvarkymo modulis	a) apygardų ir apylinkių ribų atvaizdavimas žemėlapyje; b) automatizuotas apygardų ir apylinkių ribų keitimas; c) aprašymų naudojimas rinkimuose; d) ataskaitų formavimas; e) rinkimų stebėseną; f) papildomų funkcijų vykdymas.	Formspider	Pokyčiai neplanuojami
1.2.	Atvykusių balsuoti rinkėjų modulis (ABRIS)	a) vykdo paiešką pagal paieškos kriterijus; b) atvykusių balsuoti (iš anksto ir (arba) rinkimų dieną) rinkėjų žymėjimo stebėseną (monitoringas); c) užklausų tarp apylinkių generavimas; d) ataskaitų apie atvykusius rinkėjus formavimas.	Google Web Toolkit	Pokyčiai neplanuojami
1.3.	Rinkėjų sąrašų tvarkymo modulis	a) rinkėjų, atitinkančių kriterijus (ne jaunesni kaip 18 metų, neturi teismo pripažinto neveiknumo rinkimų teisę ribojančiose srityse statuso), atrinkimas į sąrašą; b) rinkėjų priskyrimas atitinkamoms apygardoms, apylinkėms;	Formspider	Pokyčiai neplanuojami

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
		c) rinkėjo kortelių įteikimo / neįteikimo su priežastimi fakto stebėseną (monitoringas); d) prašymų įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą (forma F5) stebėseną (monitoringas); e) prašymų balsuoti namuose (forma P6) stebėseną (monitoringas); f) balsuojančių / balsavusių namuose sąrašų generavimas ir stebėseną (monitoringas); g) rinkėjo informavimas apie įtraukimą į rinkėjų sąrašus; h) rinkėjo informavimas apie balsavimo būdą; i) rinkėjo informavimas apie jo duomenų tikslinimo rinkėjų sąraše faktą; j) rinkėjų sąrašų importas su validacija ir eksportas apskaitimui tarp valstybių (Europos Parlamento rinkimams); k) rinkėjų sąrašų ataskaitų formavimas.		
2.	Administravimo posistemė	a) posistemių veikimas pagal nustatytus parametrus; b) naudotojų grupių prieigos pagal nustatytus parametrus; c) vartotojų ir naudotojų valdymas; d) kontrolės pagal rinkimų grafiką vykdymas;	Formspider	Modernizuojama
3.	Saugumo priemonės, įvykių žurnalizavimas	a) ELK SIEM sprendimas žurnalų valdymui; b) Apsauga nuo pagrindinių per tinklą vykdomų atakų: SQL įskverbities (angl. SQL injection), XSS (angl. crocc-site scripting); c) Apsauga nuo atkirtimo nuo paslaugos (angl. DOS), paskirstymo atkirtimo nuo paslaugos (angl. DDOS); d) VRKIS žurnalizavimo ir audito įrašų peržiūra ir analizė, anomalijų taisyklių aprašymas ir analizė.	Kibana Elastic Search	Modernizuojama

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
4.	Rinkimų organizavimo posistemė (ROR)	<ul style="list-style-type: none"> a) rinkimų, apygardų, apylinkių, apygardų ir apylinkių komisijų duomenų apdorojimas (formavimas, sudarymas); b) rinkimuose dalyvaujančių organizacijų, kandidatų ir jų atstovų duomenų apdorojimas; c) mandatų skirstymas; d) apylinkių, apygardų, komisijų, politinių partijų, kandidatų, suvestinių ataskaitų formavimas; e) rinkimuose dalyvavusių asmenų paieškos pagal kriterijus vykdymas; f) rinkimų eigos (aktyvumo ir balsų skaičiavimo protokolų) duomenų apdorojimas; g) rinkimų rezultatų nustatymas; h) rinkimų organizavimo ataskaitų formavimas; 	Formspider	Modernizuojama
4.1.	Procesų automatizavimo funkcionalumas	<ul style="list-style-type: none"> a) balsavimo namuose grafikų sudarymas; b) informacijos apie apygardų ir apylinkių komisijų posėdžius įvedimas; c) Pasižadėjimo saugoti asmens paslaptį sudarymas ir Sutikimo dėl telefono numerio naudojimo sudarymas; d) pavėžėjimų grafikų sudarymas ir skelbimas; e) rinkimų grafiko modulio pranešimų funkcionalumas. 	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų (šiuo metu naudojamos technologijos: Formspider ir Google Web Toolkit)	Kuriami nauji funkcionalumai
5.	Balsų skaičiavimo protokolų posistemė	<ul style="list-style-type: none"> a) rinkimų eigos duomenų apylinkės ir apygardos lygmeniu apdorojimas ir perdavimas į Rinkimų organizavimo posistemę ir Publikavimo posistemę; b) balsavimo rezultatų duomenų apylinkės ir apygardos lygmeniu apdorojimas ir perdavimas į Rinkimų organizavimo posistemę ir Publikavimo posistemę; c) rinkimų dienos ataskaitų formavimas; 	Google Web Toolkit	Pokyčiai neplanuojami

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
		d) balsų skaičiavimo protokolų spausdinimas.		
6.	Sąmatų, darbo užmokesčio ir buhalterinės apskaitos posistemė (DTS)	a) sąmatų struktūrų valdymas; b) sąmatų operacijų valdymas; c) sąmatų ir apskaitos ataskaitų sudarymas; d) darbuotojų valdymas; e) darbo laiko apskaitos valdymas; f) darbo užmokesčio apskaičiavimas; g) deklaracijų ir pažymų formavimas; h) buhalterinės apskaitos žiniaraščių valdymas.	Google Web Toolkit	Pokyčiai neplanuojami
7.	Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės posistemė (FIN):	a) politinių organizacijų ir jų skyrių valdymas; b) politinių organizacijų nario mokesčių valdymas; c) politinių organizacijų metinių finansavimo ataskaitų rinkinių valdymas; d) kampanijos dalyvių registracijos, išlaidų limitų nustatymo valdymas; e) kampanijos dalyvių išlaidų / pajamų / sutarčių / reklamos paskleidimo registracijos valdymas; f) kampanijos finansavimo ataskaitų rengimas; g) viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų, ir jų deklaracijų valdymas; h) politinės reklamos įkainių deklaravimo valdymas; i) kampanijų ir politinių partijų audito valdymas; j) politinės reklamos stebėtojų valdymas; k) ataskaitų valdymas; l) skelbimų valdymas.	Google Web Toolkit	Modernizuojama
<i>Žemiau išvardinti moduliai yra orientaciniai ir suderinus su Perkančiąja organizacija galės būti skaidomi ar apjungiami į bendrus modulius priklausomai nuo Diegėjo pasiūlytos reikalaujamų funkcionalumų realizacijos.</i>				
7.1.	Finansinės informacijos	a) politinių organizacijų metinių finansavimo ataskaitų rinkinių įkėlimas;	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų	Kuriami nauji funkcionalumai

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
	surinkimo modulis	b) Kampanijos dalyvių išlaidų / pajamų / sutarčių / reklamos paskleidimo duomenų rinkinių įkėlimas.		
7.2.	Automatinės nuasmeninimo patikros modulis	a) Duomenų nuasmeninimas; b) duomenų rinkinių nuasmeninimo būsenos automatinė patikra.	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų	Kuriami nauji funkcionalumai
7.3.	Teksto atpažinimo ir analizės modulis	a) naudotojų pateikiamų dokumentų failų apdorojimas, naudojant automatinį teksto atpažinimą (OCR) informacijos nuskaitymui; b) informacijos perdavimas kitiems VRKIS komponentams formų pildymui ar informacijos tikrinimui.	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų	Kuriami nauji funkcionalumai
7.4.	Audito modulis	a) Auditui skirtų duomenų analizė; b) Audito pastabų registravimas.	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų (šiuo metu naudojamas funkcionalumas: Kibana Elastic Search)	Kuriami nauji funkcionalumai
8.	Elektroninių paslaugų teikimo rinkėjams posistemė (portalas VRK.LT)			Modernizuojama
8.1.	Elektroninių paslaugų valdymo modulis	a) El. paslaugų formų ir procesų žingsnių aprašymas; b) Duomenų šaltinių ir funkcijų prijungimas; c) El. paslaugų žurnalų stebėjimas ir analizė; d) Problemų diagnostika; e) El. paslaugų aktyvavimas ir išjungimas; f) El. paslaugų priskyrimas vartotojų grupėms.	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų (Šiuo metu naudojama turinio	Kuriami nauji funkcionalumai

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
			valdymo sistema: Liferay)	
8.2.	Elektroninių paslaugų modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) naudotojo identifikacija per VIISP, iPasas, eIDAS, BUIS; b) informacijos apie rinkėjui aktualius rinkimus ir įrašymo į rinkėjų sąrašus procedūros publikavimas; c) informacijos apie dalyvavimo rinkimų procedūroje pagal duomenų gavėjo statusą (rinkėjas, kandidatas, rinkimų d) komisijos narys, rinkimų stebėtojas ir pan.) publikavimas; e) informacijos apie rinkėjo dalyvavimo procesą rinkimuose publikavimas; f) duomenų apie vykstančių ir įvykusių rinkimų rezultatus jo rinkimų apygardoje publikavimas; g) rinkimų apylinkės ir rinkimų apygardos paieška pagal nurodytą adresą; h) rinkimų apylinkės informacijos žemėlapyje publikavimas, i) maršruto iki apylinkės generavimas; pasiūlymų dėl rinkimų apylinkės ir rinkimų apygardos ribų keitimo publikavimas; j) pasiūlymų dėl rinkimų apylinkės ir rinkimų apygardos ribų keitimo publikavimas; k) informacijos apie rinkimų apygardoje išrinktą Seimo narį ir informacijos apie savivaldybių tarybų, Seimo ir Europos Parlamento sudėtį publikavimas; l) informacijos apie rinkimų apygardoje iškeltus kandidatus publikavimas; m) informacijos apie rinkimų organizavimo tvarką, balsavimo tvarką, balsavimo biuletenio užpildymą ir kt. publikavimas; n) asmens išsikėlimo / partijos iškėlimo kandidatu parėmimo rinkėjo parašu valdymas; 	Liferay	Modernizuojama

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
		<ul style="list-style-type: none"> o) duomenų apie kandidato iš viso surinktų parašų skaičių p) generavimas ir publikavimas; q) referendumo ir piliečių įstatymo leidybos iniciatyvų r) parėmimo rinkėjo parašu valdymas; s) pranešimų, naujienų, apklausų ir užrašų publikavimas; t) išsikėlusio kandidato registracijos valdymas; u) rinkėjo kortelės suformavimas; v) ataskaitų formavimas; w) deklaracijos dėl pasirinkimo balsuoti rinkimuose į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje formavimas. 		
8.3.	Elektroninių dokumentų pateikimo modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) užregistruotų rinkėjo prašymų valdymas; b) savarankiško politinės kampanijos dalyvio užregistruotų dokumentų valdymas; c) užregistruotų kandidato, politinės partijos ir politinio komiteto pareiškinių dokumentų valdymas; d) užregistruotų teikimų dėl komisijų sudarymo, rinkimų stebėtojų ir atstovų rinkimams valdymas; e) užregistruotų prašymų įrašyti į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus valdymas; f) užregistruotų prašymų dėl balsavimo namuose valdymas; g) užregistruotų prašymų dėl balsavimo užsienyje valdymas; h) užregistruotų skundų ir pranešimų valdymas; i) užregistruotų pažymų valdymas; j) rinkėjo kortelės suformavimo, spausdinimo ar pateikimo el. būdu valdymas. 	Liferay, Google Web Toolkit, Angular	Modernizuojama
8.4.	Skundai, pranešimai ir incidentai	<ul style="list-style-type: none"> a) Skundų, pranešimų ir incidentų priėmimas iš portalo VRK.LT viešoje prieigoje realizuoto skundų ir pranešimų pateikimo kanalo; b) skundų, pranešimų ir incidentų procesų valdymas. 	EgoDMS	Modernizuojama

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
9.	Publikavimo posistemė (PUB), portalas VRK.LT	-	Java	Modernizuojama
9.1.	VRK.LT TVS	a) Portalo VRK.LT turinio valdymas; b) Portalo VRK.LT vartotojų ir parametrų valdymas; c) Portalo VRK.LT turinio publikavimas.	Priklausys nuo Diegėjo pasirinktų technologijų (Šiuo metu naudojama Liferay)	Kuriami nauji funkcionalumai
9.2.	Rinkimų informacijos generavimo modulis	a) Duomenų generavimo apie rinkimus, referendumus, jų eigą ir rezultatus valdymas; b) viešinimui skirtų duomenų ir informacijos, kurią Vyriausioji rinkimų komisija privalo paskelbti pagal jos darbą reglamentuojančius teisės aktus, publikavimas.		Modernizuojama
9.3.	Mobiliųjų įrenginių programėlė (App)		AppleStore GooglePlay	Pokyčiai neplanuojami
10.	Specializuotos informacijos posistemė (SIP)	-	Moodle	Pokyčiai neplanuojami
10.1	Specializuotos informacijos programų modulis	a) Specializuotos informacijos programų valdymas; b) prieinamumo prie specializuotos informacijos programų užtikrinimas.	Moodle	Pokyčiai neplanuojami
10.2	Specializuotos informacijos posistemės TVS	a) Specializuotos informacijos posistemės turinio publikavimas; b) specializuotos informacijos posistemės turinio valdymas.	Moodle	Pokyčiai neplanuojami

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
11.	Mokymų ir atestacijos posistemė (MOK)	-	Moodle, Formspider	Pokyčiai neplanuojami
11.1	Teorinių mokymų vykdymo modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) Teorinės mokomosios medžiagos prieinamumo užtikrinimas (nukreipimas į Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos Nuotolinio mokymo platformos posistemę); b) teorinės mokomosios medžiagos išmokimo patikrinimas ir patikrinimas; c) teorinių žinių patikrinimo testų atestacijai suteikti vykdymas. 	Moodle	Pokyčiai neplanuojami
11.2	Praktinių mokymų vykdymo modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) Praktinių užduočių prieinamumo užtikrinimas; b) praktinių užduočių išmokimo patikrinimo ir patikrinimo prieinamumo užtikrinimas; c) žinių patikrinimo testų (generalinės repeticijos) atestacijai suteikti vykdymas. 	Nuasmėninta PROD aplinkos kopija	Pokyčiai neplanuojami
11.3	Tiesioginių vaizdo transliacijų ir vaizdo įrašų tvarkymo modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) Tiesioginių vaizdo transliacijų per išorines platformas (Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos Nuotolinio mokymo platformos posistemė) vykdymas; b) vaizdo įrašų apdorojimas; c) vaizdo įrašų talpinimas duomenų centre ir (arba) „Youtube“ esančiame VRK kanale, užtikrinant peržiūros galimybes; d) vaizdo įrašų paieškos vykdymas pagal paieškos kriterijus. 		Pokyčiai neplanuojami
11.4	Atestavimo modulis	<ul style="list-style-type: none"> a) kiekvieno mokymų sąraše registruoto naudotojo teorinių ir praktinių žinių patikrinimo rezultatų kaupimas; b) galutinio atestacijos balo apskaičiavimas; c) atestacijos rezultatų ataskaitų formavimas. 	Moodle, Formspider	Pokyčiai neplanuojami

Nr.	Komponentas	Funkcionalumas	Naudojamos technologijos	Projekto apimtyje
12.	VRKIS duomenys	VRKIS duomenų bazė, kurioje kaupiami duomenys.	Oracle	Modernizuojama
13.	Duomenų mainai	Duomenų mainų posistemė yra atsakinga už duomenų mainus tarp VRKIS ir išorinių IS / registru.	Web Service, Snapshot	Modernizuojama

7. VRKIS NAUDOTOJAI

Nr.	Naudotojų grupė	Naudotojų grupės nariai	Naudotojų grupės dydis
1.	Lankytojai	Bet kuris asmuo, kuris naudojasi išorinio portalo VRK.LT viešąja dalimi, nėra užsiregistravęs ir neturi savo paskyros.	Neapibrėžtas ir neribotas
2.	Rinkėjai	Remiantis Rinkimų kodekso 53 str. 1 punktu, rinkėjams priskiriami asmenys, turintys teisę rinkti bent vienuose Rinkimų kodekse nurodytuose rinkimuose arba šią teisę turėsiantys sukakę 18 metų likus ne mažiau kaip pusei metų iki rinkimų. VRKIS atžvilgiu rinkėjai yra išoriniai neregistruoti svetainės ir portalo naudotojai, turintys savo asmenines paskyras.	2,389 mln. Lietuvos gyventojų, turinčių rinkimų teisę.
3.	Rinkimų dalyviai	Politinių organizacijų įgalioti atstovai, kandidatai ir jų įgalioti asmenys, rinkimų politinės kampanijos dalyviai, politinės kampanijos stebėtojai, išdininkai, viešosios informacijos leidėjai ir skleidėjai. VRKIS atžvilgiu rinkimų dalyviai yra išoriniai registruoti svetainės ir portalo naudotojai, turintys savo asmenines paskyras.	Iki 16 tūkst.
4.	Rinkimų organizatoriai	VRK nariai ir darbuotojai, rinkimų apygardų ir apylinkių komisijų nariai ir darbuotojai (buhalteriai, informatikai); diplomatinė atstovybių, konsulinių įstaigų (ambasadų) komisijų nariai. VRKIS atžvilgiu rinkimų organizatoriai yra vidiniai registruoti svetainės ir portalo naudotojai, turintys savo asmenines paskyras.	Iki 22 tūkst.

8. FUNKCINIAI REIKALAVIMAI

8.1. BENDRIEJI FUNKCINIAI REIKALAVIMAI

8.1 LENTELĖ. BENDRIEJI FUNKCINIAI REIKALAVIMAI

Nr.	Reikalavimas
FR-1	Turi būti užtikrintas VRKIS pildomų duomenų integralumas ir vengiama tų pačių duomenų pakartotinio pildymo skirtingose VRKIS formose. VRKIS turi būti modernizuota taip, kad vienoje formoje užpildyti duomenys arba per

Nr.	Reikalavimas
	integracines sąsajas gauti duomenys galėtų būti pakartotinai naudojami kitose VRKIS formose, kuriose būtų pateikiami VRKIS saugomi duomenys.
FR-2	Visos projekto metu kuriamos ar modernizuojamos el. paslaugos turi būti prieinamos inicijuoti (užsakyti) per Elektroninių vadžios vartų portalą www.epaslaugos.lt . Elektroninių vadžios vartų portale pateikiamus paslaugų aprašymus rengs Perkančioji organizacija, tačiau Diegėjas turi konsultuoti Perkančiąją organizaciją konfigūracijos nustatymo, techniniais klausimais susijusiais su el. paslaugų užsakymu iš Elektroninių vadžios vartų portalo.
FR-3	Turi būti sukurtos priemonės automatiškai užpildantys duomenų laukus žinomomis reikšmėmis.
FR-4	Pildant duomenis iš klasifikatorių, turi veikti klasifikatorių pateikimo siaurinimo principas pradėjus vesti klasifikatoriaus reikšmę.
FR-5	Dokumentų formavimas ir pasirašymas turi būti vykdomas atskirame VRKIS komponente (reikalavimai komponentui pateikiami 8.29 skyriuje) diegiamame į VRKIS infrastruktūrą bei veikiančią API architektūriniais principais t. y. komponentas turi galėti būti integruojamas su bet kuriuo VRKIS technologiniu komponentu bei panaudojamas visuose VRKIS realizuotose procesuose.
FR-6	Turi būti galimybė automatiškai užpildyti kontaktinius duomenis (tel. numeris ir el. paštas) iš asmeninės paskyros (profilio).
FR-7	Turi būti galimybė teikiant prašymus ir dokumentus pridėti kontaktinius duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • El. paštas; • Tel. numeris. Svarbu: Laukai turi būti privalomi.
FR-8	Turi būti galimybė tikslinti pateikiamus dokumentus, duomenis ir prašymus.
FR-9	Turi būti galimybė pažymėti, kam turi būti perduodamas dokumentų ir duomenų tikslinimas.
FR-10	Turi būti galimybė pažymėti, kad atmesti dokumentai, duomenys ir prašymai turi galimybę būti tikslinami.
FR-11	Turi būti galimybė pažymėti, kam turi būti perduodamas dokumentų ir duomenų tikslinimas.
FR-12	Turi būti galimybė atsispausdinti teikiamus ir gaunamus prašymus bei dokumentus.

8.2. REIKALAVIMAI PORTALŲ APJUNGIMUI

8.2 LENTELĖ. REIKALAVIMAI EL. PASLAUGŲ PORTALO WWW.RINKEJOPUSLAPIS.LT IR VRK INTERNETINIO PUSLAPIO WWW.VRK.LT APJUNGIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-13	Turi būti modernizuotas VRK internetinis puslapis www.vrk.lt ir el. paslaugų portalas www.rinkejopuslapis.lt , apjungiant juos į naują ir į naudotoją orientuotą vieningą portalą – www.vrk.lt (toliau – VRK.LT portalas).
FR-14	Turi būti sukurtas visiškai naujas portalas VRK.LT, neprisirišant nei prie esamo VRK internetinio puslapio www.vrk.lt , nei prie el. paslaugų portalo www.rinkejopuslapis.lt sukūrimui / modernizavimui / vystymui naudotų technologijų.

Nr.	Reikalavimas
FR-15	<p>Po internetinio puslapio www.vrk.lt ir el. paslaugų portalo www.rinkejopuslapis.lt apjungimo turės būti realizuota tokia naujo portalo VRK.LT struktūra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) naujas išorinis portalas VRK.LT, kuriame turės būti apjungtos šios dalys: <ol style="list-style-type: none"> a. internetinis puslapis www.vrk.lt, kuris skirtas informacijos skelbimui, istorinių rinkimų duomenų publikavimui, oficialios informacijos publikavimui, generuojamų puslapių iš VRKIS posistemės PUBLIKAVIMAS publikavimui. b. išorinis el. paslaugų portalas rinkejopuslapis.lt, kuris skirtas rinkėjams ir rinkimų dalyviams (kandidatams, politinių organizacijų atstovams, viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams); 2) naujas vidinis portalas ORG.VRK.LT, kuriame turės būti perkeltas esamo vidinio el. paslaugų portalo ORG.RINKEJOPUSLAPIS.LT funkcionalumas.
FR-16	<p>Išorinį portalą turi sudaryti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) viešoji dalis (prieinama visiems lankytojams, be jokių ribojimų); 2) vidinė dalis (prieinama autentifikuotiems šių tikslinių grupių naudotojams: rinkėjams ir rinkimų dalyviams).
FR-17	<p>Išoriniame portale VRK.LT turės būti užtikrinta patogi prieiga prie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) struktūrizuotos ir susistemintos rinkimų informacijos; 2) rinkimų duomenų ir jų rinkinių; 3) el. ir administracinių el. paslaugų.
FR-18	<p>Vidinis portalas ORG.VRK.LT portalas turės būti prieinamas tik rinkimų organizatoriams.</p>
FR-19	<p>Kuriant portalą VRK.LT turės būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizuoti šiuo metu internetiniame puslapyje www.vrk.lt ir el. paslaugų portale rinkejopuslapis.lt veikiančys funkcionalumai (tiek vidinėje, tiek išorinėje dalyse). VRKIS modernizavimo, kurio apimtyje turi būti sukurtas ir naujas portalas VRK.LT, pabaigoje šie funkcionalumai turės veikti ne prasčiau nei veikia šiuo metu; 2) užtikrinta, kad portale VRK.LT nebus dubliuojamos dabartiniame www.vrk.lt ir elektroninių paslaugų portale www.rinkejopuslapis.lt pasikartojančios funkcijos; 3) sukurtos ir integruotos į VRK.LT portalą naujos funkcijos pagal 1 priede detalizuotus poreikius ir reikalavimus.
FR-20	<p>Į portalą VRK.LT turės būti perkelti portletai / portletų rinkiniai. Visų portletų sąrašas yra pateikiamas 1 priedo „VRKIS funkcionalumų modernizavimo veiklos procesų ir procedūrų aprašas“, kur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2 priedo 1 lentelėje „Iš internetinio puslapio www.vrk.lt perkeliamų portletų / portletų rinkinių sąrašas“ yra išvardinti internetiniame puslapyje www.vrk.lt esantys portletai; 2) 2 priedo 2 lentelėje „Iš el. paslaugų portalo rinkejopuslapis.lt išorinės dalies, skirtos rinkėjams ir rinkimų dalyviams, perkeliamų portletų / portletų rinkinių sąrašas“ yra išvardinti išorinėje dalyje rinkejopuslapis.lt, skirtoje rinkėjams ir dalyviams, esantys portletai; 3) 2 priedo 3 lentelėje „Iš el. paslaugų portalo rinkejopuslapis.lt vidinės dalies, skirtos rinkimų organizatoriams, perkeliamų portletų / portletų rinkinių

Nr.	Reikalavimas
	<p>sąrašas“ yra išvardinti vidinėje dalyje org.rinkejopuslapis.lt, skirtoje rinkimų organizatoriams, esantys portletai;</p> <p>4) Pareiškinių dokumentų portletai, kurie skirti Rinkimų dalyviams yra pateikti 2 lentelėje „Iš el. paslaugų portalo rinkejopuslapis.lt išorinės dalies, skirtos rinkėjams ir rinkimų dalyviams, perkeliamų portletų / portletų rinkinių sąrašas“, nuo 3 iki 31 eilutės;</p> <p>5) Pareiškinių dokumentų portletai, kurie skirti rinkimų organizatoriams ir pateikti pateikti 3 lentelėje „Iš el. paslaugų portalo rinkejopuslapis.lt vidinės dalies, skirtos Rinkimų organizatoriams, perkeliamų portletų / portletų rinkinių sąrašas“, nuo 31 iki 63 eilutės.</p>
FR-21	Perkeliami portletai / portletų rinkiniai turės būti perdaryti taip, kad atitiktų 1 priede „VRKIS funkcionalumą modernizavimo veiklos procesų ir procedūrų aprašas“ detalizuotus procesus.
FR-22	<p>Siekiant užtikrinti sklandų duomenų perkėlimą, detalios analizės ir projektavimo etapo metu turi būti atliktas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) duomenų formatų ir struktūrų įvertinimas ir pasiūlytas internetinio puslapio www.vrk.lt ir el. paslaugų portalo www.rinkejopuslapis.lt duomenų standartizacijos modelis; 2) duomenų formatų keitimas arba duomenų schemų normalizavimas; 3) pasikartojančių duomenų ir jų rinkinių konsolidavimas; 4) istorinių ir aktualių rinkimų duomenų (rinkimų rezultatų, informacijos apie kandidatus, politinės kampanijos finansavimo duomenis ir kt.) perkėlimas*. <p>*Šiuo metu VRK svetainėje duomenys pateikiami atskiruose HTML formato interneto puslapiuose, ribotos galimybės gauti duomenis ir atlikti dominančių duomenų analizę. Atsižvelgiant į atlikto įvertinimo rezultatus, duomenų apimtis ir jiems keliamus saugumo reikalavimus turės būti parinktas perkeltų duomenų ir HTML formato puslapių saugojimo sprendimas.</p>
FR-23	<p>Istoriniai ir aktualūs rinkimų duomenys ir jų rinkiniai turės būti atveriami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) generuojant HTML puslapius iš duomenų bazės įrašų. Naujo portalo išoriniame VRK.LT portale turi būti galimybė atvaizduoti VRK sistemoje Atvaizdavimo puslapyje iš duomenų bazės įrašų sugeneruojamus puslapius*; Ir 2) pagal 1 priedo 5.5 skyriuje „Analitika, duomenų atvėrimas“ apibrėžtus reikalavimus. <p>*Kadangi VRK portalas turi turėti ergonomišką, estetišką ir vientisą dizainą, generuojamiems puslapiams taip pat turės būti pasiūlytas dizaino sprendimas. Dizaino sprendimui taikomi 1 priedo 5.3 skyriuje apibrėžti reikalavimai „Dizainas, ergonomika, pritaikymas neįgaliesiems“.</p>
FR-24	<p>Portale VRK.LT rinkimų duomenys ir jų rinkiniai turės būti išvedami struktūrizuoti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) I lygmuo – apibendrinta rinkimų informacija / duomenys, taikant 5.5 skyriuje „Analitika, duomenų atvėrimas“ nurodytus vizualizacijos sprendimus; 2) II lygmuo – detalūs rinkimų duomenys ir jų rinkiniai išvedami lentelėse, sąrašuose su galimybe rūšiuoti, filtruoti, valdyti lentelių skilčių atvaizdavimą. 3) III lygmuo – atvirieji duomenys pagal 5.5 skyriuje „Analitika, duomenų atvėrimas“ aprašytus ir teisės aktuose įtvirtintus pagrindinius duomenų atvėrimo principus.

Nr.	Reikalavimas
FR-25	<p>Tiek vidinio portalo ORG.VRK.LT, tiek išorinio portalo VRK.LT struktūra turi būti aiški, paprasta ir patogi, meniu antraštės tikslios, aiškios ir ne ilgesnės kaip keturi reikšminiai žodžiai.</p> <p>Susipažinti su esamomis internetinio puslapio www.vrk.lt ir elektroninių paslaugų portalo www.rinkejopuslapis.lt, kurie turės būti apjungti į vieną bendrą portalą www.vrk.lt, struktūromis galima čia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Svetainės vrk.lt medis: https://www.vrk.lt/web/guest/strukturos-medis; 2) Portalo www.rinkejopuslapis.lt medis: https://www.rinkejopuslapis.lt/svetaines-medis.
FR-26	<p>Vadovaujantis 2003 m. balandžio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo (toliau – Aprašas) patvirtinimo“ (aktuali redakcija) patvirtinto Aprašo 2 skyriaus „Įstaigos interneto svetainės struktūra“ reikalavimais bei atsižvelgiant į VRK veiklos specifiką ir poreikius, naujai kuriamame portale VRK.LT turės būti šie skyriai ir jų sritys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Pradžia*</i>; 2) <i>Naujienos</i>: <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Svarbi informacija</i>; b. <i>Naujienų archyvas</i>; 3) struktūra ir kontaktinė informacija: <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Apie VRK</i>; b. <i>Struktūra</i>; c. <i>Kontaktai</i>; d. <i>Komisijos sudėtis</i>; e. <i>Darbotvarkės</i>; f. <i>Komisijos ir darbo grupės</i> g. <i>Kaip mus rasti?</i> 4) teisinė informacija: <ol style="list-style-type: none"> a. teisės aktai; b. <i>VRK sprendimai</i>; c. teisės aktų projektai; d. <i>skundų nagrinėjimas</i>; e. tyrimai ir analizės; f. teisės aktų pažeidimai; g. <i>teisinio reguliavimo stebėsena</i>; h. korupcijos prevencija; i. pranešėjų apsauga; j. asmens duomenų apsauga; k. galiojančio teisinio reguliavimo poveikio ex post vertinimas; 5) Veiklos sritys: <ol style="list-style-type: none"> a. <i>VRK posėdžiai</i>; b. <i>Rinkimai ir referendumai</i>; c. <i>Partijų ir kampanijų finansavimas</i>; d. <i>Politinė reklama</i>; e. <i>tarptautinis bendradarbiavimas</i>; f. <i>mokomoji medžiaga</i>; g. <i>nuorodos</i>. 6) Pranešėjų apsauga;

Nr.	Reikalavimas
	7) Korupcijos prevencija; 8) Administracinė informacija: a. <i>Reglamentas</i> ; b. planavimo dokumentai; c. darbo užmokestis; d. paskatinimai ir apdovanojimai; e. viešieji pirkimai; f. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai; g. finansinių ataskaitų rinkiniai; h. ūkio subjektų priežiūra; i. tarnybiniai lengvieji automobiliai; j. lėšos veiklai viešinti; k. Darbo taryba. 9) paslaugos (elektroninės ir administracinės): a. Elektroninės paslaugos; b. Administracinės paslaugos; c. Prašymų formos; d. Atviri duomenys. 10) nuorodos; 11) dažniausiai užduodami klausimai; 12) konsultavimasis su visuomene. * Pasviruoju šriftu nurodyti skyriai ir jų sritys, kuriomis, atsižvelgiant į VRK veiklos specifiką, yra papildytas Aprašo 2 skyriaus „Įstaigos interneto svetainės struktūra“ pateiktas turinys.
FR-27	Esant poreikiui, turi būti galimybė per turinio valdymo sistemą keisti reikalavime FR-26 pateiktą struktūrą, t. y.: 1) redaguoti skyrių ir jų sričių pavadinimus; 2) išplėsti šią struktūrą, papildant naujais skyriais ir (ar) sritimis; 3) ištrinti pasirinktą skyrių ir (ar) sritis, jeigu jie taptų nebeaktualūs.
FR-28	Iš el. paslaugų portalo www.rinkejopuslapis.lt , interneto svetainės www.vrk.lt į portalą VRK.LT turi būti perkeltos ir modernizuotos/sukurtos iš naujo 1 priedo 3 priede „Apibendrinta perkeliamų ir naujai kuriamų el. paslaugų suvestinė (pagal tikslines grupes)“ pateiktos el. paslaugos.
FR-29	Visos el. paslaugos turi būti suklasifikuotos pagal tikslines grupes: 1) Lankytojams; 2) Rinkėjams; 3) Rinkimų dalyviams; 4) Rinkimų organizatoriams.
FR-30	Turi būti užtikrintas el. paslaugų prieinamumo valdymas pagal: 1) teikimo laikotarpį, pvz. turi būti galima pasirinkti, kurios el. paslaugos gali būti teikiamos tik aktyvių rinkimų metu, kurios nuolat; 2) tikslines grupes, priskiriant, kurios el. paslaugos, kuriai tikslinei grupei gali būti prieinamos.
FR-31	Turi būti galimybė per turinio valdymo sistemą: 1) redaguoti tikslinių grupių ir teikiamų el. paslaugų pavadinimus; 2) papildyti teikiamų el. paslaugų sąrašą naujomis el. paslaugoms; 3) ištrinti ir (arba) padaryti nematomomis pasirinktas el. paslaugas, jeigu jos taptų nebeaktualios.

Nr.	Reikalavimas
FR-32	Remiantis priedo „VRKIS funkcionalumų modernizavimo veiklos procesų ir procedūrų aprašas“ 2 skyriuje „Administracinių el. paslaugų procesų analizė“ atliktos administracinių el. paslaugų procesų analizės rezultatais, turi būti modernizuotos šios administracinės el. paslaugos: 1) Dokumentų su VRKIS informacija išdavimas; 2) Kandidato pareiškinių dokumentų priėmimas; 3) Politinės organizacijos finansavimo dokumentų priėmimas. Šios el. paslaugos turės būti teikiamos bendradarbiavimo brandos lygiu.
FR-33	Portale VRK.LT (tiek vidiniame portale ORG.VRK.LT, tiek išoriniame portale VRK.LT) turės būti realizuota galimybė filtruoti duomenis pagal šiuo metu el. paslaugų portale www.rinkejopuslapis.lt taikomus bei kitus detalios analizės ir projektavimo etapo metu su Perkančiąja organizacija suderintus kriterijus.
FR-34	Portale VRK.LT turi būti realizuotas puslapiavimo funkcionalumas
FR-35	Turi būti išlaikyta galimybė pakeisti portalo VRK.LT viešosios prieigos kalbą iš lietuvių kalbos į anglų kalbą ir atvirkščiai.
FR-36	Portale VRK.LT turi būti galima skelbti naujienas. Skelbiant naujienas turi būti galima: 1) įkelti asociatyvią nuotrauką; 2) nurodyti naujienos paskelbimo datą; 3) įvesti naujienos pavadinimą; 4) įvesti naujienos tekstą. Skelbiamos naujienos turi būti atvaizduojamos naujienų sąrašė, su galimybe paspausti mygtuką „Skaityti daugiau“ perskaityti visą naujienos tekstą. Žr. https://www.vrk.lt/naujienos
FR-37	Naujienos turi būti archyvuojamos automatiškai, portalo VRK.LT administratoriaus teisės turinčio naudotojo nustatytu periodiškumu, pvz., praėjus 3-6-12 mėn. po naujienos paskelbimo. Kiekvienai naujienai turi būti galima priskirti skirtingą laiką, kuriam praėjus ji automatiškai būtų perkeliama į Naujienų archyvą. Peržiūrėti naujienų archyvą turi galėti visi naudotojai.
FR-38	Portalo VRK.LT išorinėje dalyje turi būti galimybė užsiprenumeruoti naujienlaiškius.
FR-39	Portalo VRK.LT vidinėje dalyje turi būti galimybės: a) tvarkyti naujienlaiškius: kurti, planuoti naujienlaiškių turinį, segmentuoti prenumeratorius ir siųsti personalizuotas žinutes, automatizuoti naujienlaiškių siuntimą b) siųsti naujienlaiškio prenumeratoriams; c) stebėti naujienlaiškių statistiką.
FR-40	Turi būti galimybė autentifikuotiems naudotojams atlikti teikiamų el. paslaugų kokybės įvertinimą.
FR-41	Portalas VRK.LT turi būti optimizuotas paieškos sistemoms taip, kad būtų pagerintas jo matomumas paieškos rezultatų puslapiuose.
FR-42	Kuriamas VRK portalas turi atitikti Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimus dėl asmens duomenų apsaugos bei vadovaujamas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2020 m. gruodžio 11 d. „Gairėmis dėl pritaikytosios ir standartizuotosios duomenų apsaugos reikalavimų informacinės sistemos gyvavimo cikle“ https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Pritaikytoji_ir_standartizuotoji_apsauga_IS_gyvavimo_cikle_2020-12.pdf .

Nr.	Reikalavimas
FR-43	<p>Portale VRK.LT turi būti užtikrintas prieinamumas prie teisinės informacijos susijusios su asmens duomenų apsauga:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Asmens duomenų tvarkymo Vyriausioje rinkimų komisijoje tvarkos aprašas; 2) Pasižadėjimas saugoti asmens duomenų paslaptį; 3) Privatumo politika; 4) Rekomendacija dėl asmens duomenų tvarkymo rinkimų metu; 5) Teisės asmens duomenų apsaugos srityje skrajutė; 6) Teisės asmens duomenų apsaugos srityje atmintinė. <p>Susipažinti su šių dokumentų turiniu galima esamoje vrk.lt interneto svetainėje, adresu https://www.vrk.lt/asmens-duomenu-apsauga.</p> <p>Paslaugos tiekėjas turės pasiūlyti ir suderinti su VRK ir techninę priežiūrą atliekančia organizacija visų šiame punkte išvardintų dokumentų šablonus, t. y. dokumentų struktūrą, navigacijos elementus ir dizainą.</p>
FR-44	<p>Portale VRK.LT turės būti naudojami slapukai, kurių pagalba būtų identifikuojamas asmuo ar jų grupė, todėl būtina realizuoti funkcionalumą, kurio pagalba prieš parsijučiant slapukus kiekvienam naujojo portalo VRK.LT naudotojui būtų galima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suteikti informaciją dėl slapukų taikymo; 2) suteikti galimybę pasirinkti, kuriuos slapukus leidžia naudoti: <ol style="list-style-type: none"> a. būtini slapukai, kurie užtikrina tinkamą portalo funkcionavimą; b. statistikos slapukai; c. kt. 3) suteikti galimybę sutikimą dėl slapukų naudojimo bet kada atšaukti ir tai padaryti taip pat lengvai, kaip tas sutikimas buvo duotas, t. y. jei naudotojas sutikimą davė pažymėdamas varneles tam tikroje formoje, jam turi būti suteikta galimybė: <ol style="list-style-type: none"> a. lengvai rasti tą formą ir atšaukti duotą sutikimą; b. slapukų atveju, kadangi varnelės nuėmimas formoje neturėtų įtakos slapukų veikimui, pateikti instrukcijas (integruoti jas į Privatumo politiką) kaip ištrinti jau įdiegtus slapukus. <p>Sutikimas dėl slapukų naudojimo turi būti aiškiai išreikštas, informatyvus bei duodamas kiekvienam duomenų tvarkymo tikslui atskirai. Jis turi būti duodamas pažymint varnelę prie kiekvieno slapukų naudojimo tikslo ar kitu būdu, tačiau negali būti naudojamas jokios iš anksto pažymėtos formos. Sutikimo formoje asmeniui turi būti pateikiama informacija apie tai, kokie duomenys bus renkami ir kam jie bus naudojami bei nuoroda į privatumo politikos puslapį.</p>
FR-45	<p>Naudotojų sutikimai dėl slapukų naudojimo turi būti saugomi, kad prirėkus būtų galima įrodyti, jog sutikimas buvo duotas, kada ir kaip tai buvo padaryta.</p>
FR-46	<p>Naudotojo sutikimas dėl slapukų naudojimo turi būti gautas dar iki slapukų parsijučimo, t. y. slapukai, kuriems reikalingas sutikimas, negali būti įdiegiami tik įėjus į puslapį. Slapukas turėtų būti įdiegiamas tik tada, kai asmuo interneto puslapyje išreikš sutikimą dėl naudojamų slapukų.</p>
FR-47	<p>Portale VRK.LT turi būti išlaikyti visi informaciniai pranešimai apie asmens duomenų tvarkymą, kurie šiuo metu naudojami internetiniame puslapyje www.vrk.lt ir el. paslaugų portale www.rinkejopuslapis.lt.</p>
FR-48	<p>Sujungus internetinį puslapį vrk.lt ir el. paslaugų portalą rinkejopuslapis.lt, sukūrus naujas funkcijas, turi būti sukurti ir nauji pranešimai apie asmens duomenų tvarkymą, kai šios funkcijos apima asmens duomenų tvarkymą.</p>

Nr.	Reikalavimas
FR-49	Portalo VRK.LT administratoriui ir duomenų apsaugos specialistui turi būti siunčiami prevenciniai pranešimai, jeigu fiksuojami nestandartiniai nuokrypiai nuo tipinių veiksmų, kurios atlieka naudotojai, lankymosi portale metu.
FR-50	Užtikrinti, kad naudojantis automatizuoto turinio nuskaitymo įrankiais, iš internetinio puslapio www.vrk.lt į portalą VRK.LT perkeltuose istorinių ir aktualių rinkimų duomenų HTML formato failuose, nebūtų galima rasti kandidatų asmens duomenų.
FR-51	Vadovaujantis Rinkimų kodeksu, Politinių organizacijų įstatymu, duomenys ir informacija turi būti skelbiama tik portalo VRK.LT viešojoje dalyje, su galimybe nustatyti jų publikavimo trukmę, pvz.: 1) tik politinės kampanijos metu; 2) nuolat.
FR-52	Turi būti realizuotos duomenų tvarkymo ir archyvavimo funkcijos pagal apibrėžtas taisykles: 1) asmens duomenų atvėrimas į atvirus duomenis negalimas; 2) Rinkimų duomenys gali būti atveriami tik tada, kai nuasmeninti visi asmenų duomenys; 3) Rinkimų duomenys, kuriuose yra asmens duomenų turi būti nebeviešinami per vrk.lt portalą, kai: a. sueina teisės aktuose nustatytas duomenų viešinimo terminas, pvz.: i. praėjus mėnesiui po rinkimų – komisijos narių asmens duomenys nebeskeliami viešai. ii. pasibaigus politinei kampanijai – išdininkų asmens duomenys nebeskeliami viešai. b. gaunamas teismo sprendimą, kuriuo įpareigojama nebeviešinti atitinkamų duomenų; c. gaunamas asmens prašymas.

8.3. REIKALAVIMAI PAIEŠKAI

8.3 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PAIEŠKAI

Nr.	Reikalavimas
FR-53	Portale VRK.LT (tiek vidiniame portale ORG.VRK.LT, tiek išoriniame portale VRK.LT) turės būti realizuota galimybė atlikti paprastą ir detalią paiešką tarp per portalą VRK.LT prieinamos informacijos ir duomenų.
FR-54	Paprasta paieška turi būti atliekama pagal raktinį žodį.
FR-55	Detali paieška (filtravimas) turi būti atliekama pagal su Perkančiąja organizacija suderintus paieškos kriterijus.
FR-56	Turi būti galimybė paprastą ir detalią paiešką atlikti atskirose teminėse duomenų srityse.
FR-57	Jeigu paiešką atlieka prisijungęs naudotojas, tuomet paprasta ir detali paieška turi būti atliekama prisijungusiam naudotojui (rinkėjui, rinkimų kandidatui ar rinkimų dalyviui) aktualiose duomenų srityse.
FR-58	Kai paieškos kriterijus yra pasirenkamas iš sąrašo, turi būti nustatytos numatytosios reikšmės (pavyzdžiui, pasirinkus rinkimų apylinkę turėtų būti siūloma pasirinkti tą apylinkę, kuriai priklauso rinkėjas, jei ji yra žinoma;

Nr.	Reikalavimas
	pasirinkus „Man atstovauja“ turėtų būti atliekama Seimo nario paieška pagal gyvenamąjį adresą).
FR-59	Atliekant paiešką pagal įvestą tekstą, turi būti galimybė ieškoti objektų (neapsiribojant): 1) pagal visus įvestus žodžius; 2) pagal tikslią frazę; pagal bet kurį iš įvestų žodžių.
FR-60	Turi būti galimybė ieškoti objektų pagal raktinio žodžio dalį, panaudojant raidžių praleidimo simbolį, pvz., “*” teksto viduryje ir pabaigoje.
FR-61	Turi būti realizuotos paieškos rezultatų rikiavimo galimybės: 1) Pagal abėcėlę; 2) Pagal sukūrimo datą ir laiką; 3) Ar kitus su Perkančiąja organizacija suderintus parametrus.
FR-62	Turi būti realizuota galimybė grupuoti paieškos rezultatus pagal sritis.
FR-63	Paieškos rezultatai turi būti puslapiuojami. Naudotojas turi turėti galimybę pats nustatyti, kelių objektų informacija turi būti pateikiama viename puslapyje.
FR-64	Paieškos rezultatų sąrašė turi būti pateikiama tik pagrindinė informacija apie surastą objektą. Detali informacija (metaduomenys ir kontekstinė informacija) turi būti pateikiama atskirame objekto informacijos puslapyje ar lange.

8.4. REIKALAVIMAI NAUDOTOJŲ AUTENTIFIKAVIMUI

8.4 LENTELĖ. REIKALAVIMAI NAUDOTOJŲ IDENTIFIKAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-65	Autentifikavimas prie naujo VRKIS išorinio portalo turi būti galimas per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos (toliau – VIISP) tapatybės nustatymo paslaugą bei per iPasas naudotojų autentifikavimo sistemą.
FR-66	Realizuojant integraciją su VIISP tapatybės nustatymo paslauga turi būti vadovaujamosi paskutine tapatybės nustatymo modulio specifikacija (https://www.epaslaugos.lt/portal/content/1257) ir turi būti užtikrinama autentifikacijos sprendimo veikimas per: <ul style="list-style-type: none"> • VIISP pateikiamas identifikavimo priemonės (per bankus, elektroniniu parašu ir t. t.); • eIDAS tapatybės nustatymo platformą; • eRezidento kortelę (gaunant ir ILTU kodą).
FR-67	Realizuojant integraciją su iPasas turi būti vadovaujamosi naujausia iPasas vartotojo autentifikavimo sistemos specifikacija, kurio esama versija pateikiama 13.2 priede.
FR-68	Nepriklausomai nuo pasirinktos autentifikavimo priemonės VRKIS turi tinkamai ir vienareikšmiškai atpažinti VRKIS naudotoją.
FR-69	Turės būti išlaikomas esamų priemonių naudojimas naudotojų autentifikacijai jungiantis į vidinį VRKIS portalą (skirtą rinkimų organizatoriams): <ul style="list-style-type: none"> • VIISP pateikiamas identifikavimo priemonės (per bankus, elektroniniu parašu ir t. t.); • Naudotojų autentifikaciją naudojant sertifikatus; • Naudojamas Microsoft Azure autentifikacijos sprendimą.

Nr.	Reikalavimas
FR-70	<p>Turi būti išlaikomas šiuo metu veikiantis arba sukurtas naujas supaprastintas autentifikavimo sprendimas leidžiantis naudotojui save identifikuoti įvedant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vardą; • Pavardę; • Asmens kodą; • tapatybę patvirtinančio galiojančio dokumento numeris. <p>Po tokio tipo autentifikacijos turi būti sukuriamas ribotas prieigos teisės turintis naudotojas, kuris turi galėti atlikti tik ribotas funkcijas suderintas su Perkančiąja organizacija. Preliminariai gali pateikti tik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prašymą balsuoti užsienyje; • ES šalių narių piliečių prašymą balsuoti rinkimuose į Europos parlamentą Lietuvos Respublikoje.
FR-71	<p>Turi būti galimybė naudotojui pirmą kartą jungiantis prie VRKIS pateikti pranešimą (ar kelis pranešimus) susipažinimui su VRKIS naudojimo nuostatomis. Naudotojui pateikiami pranešimai turi apimti, bet neapsiriboti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VRKIS naudojimo taisykles; 2. VRKIS saugos politikos dokumentus; 3. asmens duomenų tvarkymo politiką.
FR-72	<p>Susipažinimo su VRKIS naudojimo nuostatomis pranešime turi būti pateikiamas patvirtinimo mygtukas, kuris turi būti aktyvus tik naudotojui peržiūrėjus visą pateikiamą pranešimą.</p>
FR-73	<p>Turi būti galimybė nesutikti su pateikiamomis VRKIS naudojimo nuostatomis. Tokiu atveju naudotojo identifikavimo ir autorizavimo procedūros turi būti nutraukiamos.</p>
FR-74	<p>Turi būti užtikrinama, kad VRKIS būtų išsaugoma naudotojo susipažinimo su VRKIS naudojimo nuostatomis informacija (t. y. turi būti užtikrinama, kad pranešimas buvo atidarytas, peržiūrėtas iki galo bei naudotojas mygtuko paspaudimu sutiko su naudojimo sąlygomis).</p>
FR-75	<p>Turi būti galimybė pakeitus VRKIS naudojimo nuostatų pranešimus, pakartoti VRKIS naudotojų susipažinimo su šiais pranešimais procedūrą (t. y. VRKIS naudojimosi nuostatų pranešimus pateikti visiems besijungiantiems VRKIS naudotojams).</p>
FR-76	<p>VRKIS naudojimo nuostatų pranešimų turinys, bei pateikiami dokumentai turi būti administruojami VRKIS portalo turinio valdymo priemonėmis, ar kitomis priemonėmis suderintomis su Perkančiąja organizacija.</p>

8.5. REIKALAVIMAI NAUDOTOJŲ PASKYROMS

8.5 LENTELE. REIKALAVIMAI NAUDOTOJŲ PASKYROMS

Nr.	Reikalavimas
FR-77	<p>Turi būti sukurtos šios naudotojų grupės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rinkėjai; 2) Rinkimų kandidatai; 3) Rinkimų organizatoriai.
FR-78	<p>Sukūrus naują VRKIS portalą, turi būti užtikrinama, kad visos esamos naudotojų paskyros būtų pasiekiamos ir naudojantis nauju VRK.LT portalu.</p>

Nr.	Reikalavimas
FR-79	Turi būti galimybė valdyti prieigos teises: priskiriant teises visai naudotojų grupei ir kiekvienam grupės nariui atskirai.
FR-80	Prie vidinio portalo ORG.VRK.LT turi turėti galimybę prisijungti tik naudotojų grupės „Rinkimų organizatoriai“ autentifikuoti naudotojai.
FR-81	Prie išorinio portalo VRK.LT vidinės dalies turi turėti galimybę prisijungti šių naudotojų grupių autentifikuoti naudotojai: 1) Rinkėjai; 2) Rinkimų kandidatai.
FR-82	Kiekvienas autentifikuotas naudotojas turi galėti turėti vieną arba keletą paskyrų portale VRK.LT (pvz., rinkėjo ir rinkimų dalyvio (jei tas pats asmuo dalyvauja rinkimuose kaip rinkimų dalyvis)).
FR-83	Turi būti realizuota galimybė rinkėjams, rinkimų kandidatams ir rinkimų organizatoriams atsijungti nuo asmeninių paskyrų.
FR-84	Prisijungus prie paskyros, naudotojui turi būti galimybė susipažinti su informacija apie paskutinius 5 jo prisijungimus prie paskyros (turi būti rodomas prisijungimo laikas, įrenginio informacija, geografinė lokacija (tiksliai pateikiamų duomenų aibė turės būti suderinta su Perkančiąja organizacija)).
FR-85	Autentifikuoto naudotojo profilio informacija turi būti pasiekama pagrindinio meniu juostoje: Aš -> Mano profilis.
FR-86	Autentifikuotų lankytojų rinkėjų ir rinkimų dalyvių asmeninės paskyros išorinio portalo vidinėje dalyje turi būti realizuotos ne prasčiau kaip šiuo metu yra realizuota portale www.rinkejopuslapis.lt.
FR-87	Turi būti galimybė vieną kartą prisijungus vaikščioti tarp profilių (iš rinkėjo profilio į rinkimų dalyvio profilį ir atvirkščiai), nekartojant autentifikavimosi veiksmų.
FR-88	Autentifikuotiems naudotojams turi būti prieinamos visos el. paslaugos ir su jomis susijusios funkcijos, kurių sąrašas pateiktas 1 priedo 3 priede „Apibendrinta perkeliamų ir naujai kuriamų el. paslaugų suvestinė (pagal tikslines grupes)“.
FR-89	Kiekvienos iš el. paslaugos „El. dokumentų pateikimas“ apimtyje teikiamos el. paslaugos apimtyje turi būti galima: 1) Pateikti prašymą; 2) Priimti prašymą; 3) Grąžinti pateiktą prašymą tikslinimui; 4) Atmesti pateiktą prašymą; 5) Išduoti prašomą pažymą ar kt. dokumentą el. būdu; 6) fiksuoti prašymo būsenas: a. pateiktas; b. priimtas; c. patvirtintas; d. ir kt. Galutinis prašymo būsenų sąrašas turės būti suderintas detalios analizės ir projektavimo etapo metu. Atsispausdinti pasirinktą dokumentą (prašymą, pažymą).
FR-90	Portale VRK.LT turi būti realizuotas komunikacijos funkcionalumas tarp: 1) Rinkėjas <-> Rinkėjų organizatorius; 2) Rinkimų dalyvis <-> Rinkėjų organizatorius. Tarp nurodytų šalių komunikacija turi vykti siunčiant/gaunant pranešimus.

8.6. REIKALAVIMAI AUTOMATINIAM DUOMENŲ PILDYMIUI

8.6 LENTELĖ. REIKALAVIMAI AUTOMATINIAM DUOMENŲ PILDYMIUI

Nr.	Reikalavimas
FR-91	Turi būti galimybė leisti naudotojui pasirinkti, ar nori pildyti duomenis pagal anksčiau teiktus prašymus.
FR-92	Automatinio duomenų pildymo funkcionalumas turi veikti nepriklausomai nuo naudojamo įrenginio ar interneto naršyklės.
FR-93	Turi būti galimybė iš Gyventojų registro gaunamų duomenų automatiškai užpildyti šiuos prašymo formų laukus: <ul style="list-style-type: none"> • Vardas; • Pavardė; • Asmens kodas; • Gimimo data; • Deklaruota gyvenamoji vieta. Svarbu: Turi būti galimybė redaguoti deklaruotą gyvenamąją vietą.
FR-94	Turi būti galimybė iš Juridinių asmenų registro užpildyti šiuos duomenis, kai įvedamas juridinio asmens kodas: <ul style="list-style-type: none"> • Pavadinimas; • Adresas.
FR-95	Turi būti galimybė atitiktį su Gyventojų registru ir Juridinių asmenų registru tikrinti tik tada, kai yra įvedamas asmens kodas ir pavardė (Fizinio asmens atveju) arba juridinio asmens kodas.
FR-96	Turi būti galimybė automatizuotai užpildyti duomenis apie narystę politinėje partijoje, politiniame komitete ar asociacijose iš PPNSIS (TM).
FR-97	Turi būti galimybė automatiškai užpildyti šiuos duomenis iš atitinkamų Valstybės registru: <ul style="list-style-type: none"> • Privačių interesų deklaracijos – VTEK; • Turto ir Pajamų deklaracijų išrašai – VMI; • Teistumo duomenys (duomenys apie teismo nuosprendžius, bausmių, baudžiamojo poveikio priemonių atlikimą) – IRD.

8.7. REIKALAVIMAI PRANEŠIMAMS

8.7 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PRANEŠIMAMS

Nr.	Reikalavimas
FR-98	Turi būti galimybė įjungti/išjungti pranešimus kiekvienam toliau numatytam reikalavimui.
FR-99	Turi būti galimybė informuoti nurodytu el. paštu apie būsenų pasikeitimą, pildant, teikiant, tikslinant prašymus bei dokumentus. Galimi būsenų tipai: <ul style="list-style-type: none"> • Pateikta / Pateiktas; • Gražinta; • Reikia tikslinimo; • Tikslinama; • Laukiama parašo / patvirtinimo; • Atmesta / Atmestas; • Priimta / Priimtas.

Nr.	Reikalavimas
FR-100	Turi būti galimybė redaguoti pranešimų tekstą, siekiant pritaikyti pagal būseną.
FR-101	Turi būti galimybė informuoti nurodytu el. paštu prašymų, dokumentų teikėją bei gavėją.
FR-102	Turi būti galimybė koreguoti informacinio pranešimo turinį per parametrus.

8.8. REIKALAVIMAI TEKSTO ATPAŽINIMUI IR AUTOMATINIAM UŽPILDYMIUI Į TEKSTO LAUKUS

8.8 LENTELĖ. REIKALAVIMAI TEKSTO ATPAŽINIMUI IR AUTOMATINIAM UŽPILDYMIUI Į TEKSTO LAUKUS

Nr.	Reikalavimas
FR-103	Turi būti galimybė, iš įkeliamų failų, atpažinti tekstą, naudojantis OCR (angl. <i>Optical Character Recognition</i>) technologija. Atpažinimas turi būti galimas iš XML, PDF, DOC, DOCX, ODT, XLS, XLSX, JPG, PNG ar lygiaverčių failų formatų, kurių baigtinis sąrašas turi būti suderintas su Perkančiąja organizacija.
FR-104	Projekto metu turės būti realizuoti iki 10 skirtingų dokumentų tipų atpažinimas (pvz. sutartys, sąskaitos faktūros, sutikimai, perdavimo priėmimo aktais ir pan.).
FR-105	Turi būti galimybė automatiškai priskirti atpažintą tekstą atitinkamiems laukeliams pagal dokumento struktūrą, pavyzdžiui, vardas, pavardė, data, adresas.
FR-106	Turi būti galimybė peržiūrėti automatiškai užpildytą tekstą ir esant poreikiui jį leisti redaguoti.
FR-107	Turi būti galimybė atpažintą teksto dalį įkeltuose dokumentuose pašalinti ir atvaizduoti. Esant poreikiui, turi būti galimybė neatpažintą, tačiau būtiną pašalinti tekstą, pašalinti rankiniu būdu.
FR-108	Turi būti galimybė užtikrinti ne mažesnę nei 90% teksto atpažinimo tikslumą, kai dokumento kokybė yra gera, t. y. 300 dpi.

8.9. REIKALAVIMAI NUOTRAUKŲ KOKYBĖS TIKRINIMUI

8.9 LENTELĖ. REIKALAVIMAI NUOTRAUKŲ KOKYBĖS TIKRINIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-109	Turi būti sukurtas funkcionalumas tikrinant keliamas nuotraukas pareiškinių dokumentų teikimo metu.
FR-110	Tikrinant įkeliamų nuotraukų atitikimą reikalavimams turi būti įvertinama ar nuotrauka atitinka šiuos kriterijus: <ul style="list-style-type: none"> • nuotrauka turi būti spalvota, • nuotrauka turi būti portretinė; • nuotraukoje neturi būti kitų asmenų ar simbolių; • nuotraukos proporcija – 3x4; • raiška – nemažesnė kaip 300 taškų į colį (DPI); • failo dydis – ne mažiau 1 MB; • failo formatas: TIFF, JPG, JPEG, PNG; • kiti kriterijai suderinti su Perkančiąja organizacija.
FR-111	Analizės metu su Perkančiąja organizacija turi būti suderinta kurie nuotraukos tinkamumo parametrai yra būtini, o kurie tik rekomendaciniai.

Nr.	Reikalavimas
FR-112	Naudotojui įkėlus nuotrauka turi būti vykdoma jos patikra ir naudotojui pateikiama informaciją apie nuotraukos atitikimą ar neatitikimą reikalavimams.
FR-113	Nuotraukai neatitinkant privalomų reikalavimų turi būti neleidžiama nuotraukos įkelti, o netenkinant nebūtinų reikalavimų tik turi būti pateikiama informacija apie konkrečius neatitikimus, tačiau nuotrauką turi būti galima įkelti.
FR-114	Nuotraukų atitikimo tikrinimo metu, nuotraukos neturi būti išsiunčiamos už VRKIS infrastruktūros ribų.
FR-115	Po nuotraukos įkėlimo turi būti galimybė naudotojui atlikti bazinius nuotraukos redagavimo veiksmus: nuotraukos pasukimas, nuotraukos karpymas, nuotraukos rėmelio atitinkančio reikalaujamas nuotraukos proporcijas pateikimas ir pan.

8.10. REIKALAVIMAI PASLAUGŲ ĮVERTINIMO FORMOMS

8.10 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PASLAUGŲ ĮVERTINIMO FORMOMS

Nr.	Reikalavimas
FR-116	Turi būti galimybė, po paslaugos įvykdymo, atvaizduoti VRKIS arba išsiųsti el. paštu paslaugų įvertinimo formas. Detalus formų atvaizdavimas turi būti suderintas analizės ir projektavimo metu.
FR-117	Turi būti galimybė pasirinkti įvertinimo skalę, pavyzdžiui, 1–5, kiekvienam vertinamam kriterijui.
FR-118	Turi būti galimybė pridėti atskirus komentarus ar pastabas prie kiekvieno vertinimo kriterijaus.
FR-119	Turi būti galimybė anonimiškai pateikti vertinimą, nepateikiant asmeninės informacijos.
FR-120	Turi būti galimybė pridėti papildomus vertinimo kriterijus, priklausomai nuo paslaugos tipo.
FR-121	Turi būti galimybė peržiūrėti ir redaguoti savo pateiktą vertinimą prieš galutinį pateikimą.
FR-122	Turi būti galimybė fiksuoti ir kaupti duomenis, gautus iš vertinimo formų.
FR-123	Turi būti galimybė nustatyti kaip dažnai ir kada vartotojai turi būti kviečiami atlikti vertinimus, įskaitant ir galimybę nustatyti priminimus.
FR-124	Turi būti galimybė generuoti ataskaitą pagal surinktus vertinimus.
FR-125	Turi būti galimybė pasirinkti vertinimo ataskaitos formatą, duomenų segmentavimą ir vizualizacijas.
FR-126	Turi būti galimybė taikyti pažangius statistinius metodus vertinimo duomenims analizuoti (pvz., regresijos analizė, klasterinė analizė).
FR-127	Paslaugų įvertinimo formų pildymo funkcionalumas turi veikti nepriklausomai nuo naudojamo įrenginio ar interneto naršyklės.
FR-128	Turi būti galimybė pritaikyti formą tarptautiniu mastu pripažintiems prieinamumo standartams (pvz., WCAG). Forma turi būti tinkama naudoti žmonėms su įvairiomis negaliomis.
FR-129	Turi būti galimybė išsaugoti duomenis ir leisti pildyti nuo ten, kur naudotojas buvo sustojęs pildyti formą.
FR-130	Turi būti galimybė nurodyti pildomoje formoje progreso indikatorius, kuris rodytų kiek liko iki formos užpildymo pabaigos.

8.11. REIKALAVIMAI DOKUMENTŲ SU VRKIS INFORMACIJA IŠDAVIMUI

8.11 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DOKUMENTŲ SU VRKIS INFORMACIJA IŠDAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-131	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-132	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-133	Turi būti galimybė pildyti duomenis pagal anksčiau teiktus prašymus: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktiniai duomenys – el. paštas, tel. numeris; • Rinkimai, kuriuose dalyvavo; • Pareigos; • Darbo vieta; • Rinkimų datos.
FR-134	Turi būti galimybė redaguoti automatiškai užpildytus šiuos laukus: <ul style="list-style-type: none"> • Kontaktiniai duomenys – el. paštas, tel. numeris; • Darbo laikotarpis, t. y. kada pradėjo ir kada baigė dirbti.
FR-135	Turi būti automatinio pažymos numerio suteikimo galimybė.
FR-136	Turi būti realizuota sąsaja su kvalifikuoto el. spaudo sistemomis.
FR-137	Turi būti galimybė pažymas automatiškai įkelti į asmeninę naudotojo paskyrą.
FR-138	Turi būti galimybė parsisiųsti sugeneruotą pažymą PDF formatu tiesiogiai į naudotojo kompiuterį ir išsiųsti pažymą nurodytu el. paštu.
FR-139	Turi būti galimybė išduotą pažymą atvaizduoti asmeninėje paskyroje.
FR-140	Turi būti galimybė naudotojui pasirinkti, ar yra reikalingas el. pažymos nuorašas su parašu, ar popierinės pažymos nuorašas su parašu.
FR-141	Turi būti informavimo galimybė, nurodytu el. paštu, pagal sugeneruotų pažymų tipą atitinkamiems VRK darbuotojams. Pažymų tipai: <ul style="list-style-type: none"> • Pažyma apie darbą rinkimų komisijoje; • Pažyma apie išrinkimą į renkamas pareigas; • Pažyma, kad asmuo buvo kandidatu; • Pažyma apie įrašymą į rinkėjų sąrašą; • Pažyma apie atvykimo balsuoti faktą; • Pažyma apie darbo užmokestį; • Pažyma apie priskaičiuotą ir apmokėtą darbo užmokestį bei kitas išmokas; • Pažyma apie asmens duomenų tvarkymą.
FR-142	Turi būti galimybė peržiūrėti sugeneruotą pažymą ir prašymo formą, pagal kurią buvo rengiama pažyma, prieš pažymos rezervavimo veiksmą.
FR-143	Turi būti galimybė nurodyti prašymo tikslinimo priežastis.
FR-144	Turi būti galimybė pažymėti pažymos perdavimą.
FR-145	Turi būti galimybė pasirašyti pažymą su kvalifikuotu el. parašu.
FR-146	Turi būti galimybė suformuoti el. nuorašą ADOC formatu.
FR-147	Turi būti galimybė išsiųsti el. nuorašą nurodytu el. paštu.
FR-148	Turi būti galimybė tiesiogiai iš sistemos atspausdinti el. pažymos nuorašą.
FR-149	Turi būti galimybė sistemoje pažymėti varnele apie sugeneruotą fizinę pažymos nuorašą.
FR-150	Turi būti galimybė, po sugeneruoto fizinio pažymos nuorašo pažymėjimo, automatiškai išsiųsti informacinį laišką el. paštu, apie sugeneruotą fizinę pažymą. Laiške turi būti pateikiama informacija apie atsiėmimo būdą:

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> Nurodytu adresu; VRK adresu.

8.12. REIKALAVIMAI KANDIDATO PAREIŠKINIŲ DOKUMENTŲ PRIĖMIMUI

8.12 LENTELĖ. REIKALAVIMAI KANDIDATO PAREIŠKINIŲ DOKUMENTŲ PRIĖMIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-151	Turi būti taikomi automatinų duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-152	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-153	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-154	Turi būti galimybė dokumentus teikti vedlio principu.
FR-155	Turi būti galimybė pildyti duomenis pagal anksčiau teiktus prašymus: <ul style="list-style-type: none"> Išsilavinimas; Darbo patirtis; Visuomeninė veikla; Kita.
FR-156	Turi būti realizuota galimybė, likus nustatytam dienų skaičiui (pvz. 5 d.) iki pareiškinių dokumentų teikimo pabaigos, informuoti dokumentus teikiančią asmenį, nurodytu el. paštu, apie esamą duomenų trūkumą.
FR-157	Turi būti galimybė siųsti informacinius priminimus apie pareiškinių dokumentų įkėlimą, fiksuoti, koku el. paštu adresu ir kada išsiųsta.
FR-158	Turi būti realizuota galimybė automatiškai informuoti atsakingą rinkimų komisiją apie pateiktus pareiškinius dokumentus: <ul style="list-style-type: none"> VRK darbuotoją / narį – Seimo (išskyrus dėl išsikėlusio kandidato), Prezidento, Europos Parlamento rinkimuose; Apygardos rinkimų komisijos darbuotoją / narį – Seimo rinkimuose (jeigu tai asmuo, keliantis save kandidatą), savivaldybių tarybų ir merų rinkimuose.
FR-159	Turi būti galimybė, kad kandidato įgaliotas atstovas galėtų perduoti dokumentus kandidatui tvirtinti tiesiogiai per sistemą.
FR-160	Turi būti galimybė automatiškai nuskaityti įkeltas užstato pavidimo kopijas (PDF failus).
FR-161	Turi būti galimybė automatiškai užpildyti duomenis užstato gražinimo prašymo formoje iš įkeltos užstato pavidimo kopijos: <ul style="list-style-type: none"> Mokėtojas; Pavedimo suma; Pavedimo numeris; Sąskaitos numeris; Banko pavadinimas.
FR-162	Turi būti galimybė redaguoti duomenis užstato gražinimo prašymo formoje, pavyzdžiui, banko sąskaitą.
FR-163	Turi būti galimybė automatiškai generuoti užstato gražinimo prašymą.
FR-164	Turi būti galimybė iš pateiktų prašymų automatiškai suformuoti ataskaitas, su šiais duomenimis:

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • Mokėtojas; • Organizacijos pavadinimas; • Kandidato vardas ir pavardė; • Banko sąskaitos Nr.; • Užstato suma.
FR-165	Turi būti galimybė automatiškai išsaugoti ir kaupti ataskaitas duomenų bazėje.
FR-166	Turi būti galimybė ataskaitose pažymėti gražinamus / negražinamus užstatus. Pagal užstato būseną turi būti atlikti atitinkami veiksmai: <ul style="list-style-type: none"> • Gražinami užstatai – XML failas pagal banko parametrus įkeliamas į banką (pavedimai į VRK valdomą sąskaitą); • Negražinami užstatai – XML failas pagal banko parametrus įkeliamas į banką (pavedimai į VMI sąskaitą).
FR-167	Turi būti galimybė leisti pasirinkti dokumentų tvirtinimo būdą: <ul style="list-style-type: none"> • VIISP (mygtuko paspaudimu); • Kvalifikuoto el. parašo sistema.

8.13. REIKALAVIMAI POLITINĖS ORGANIZACIJOS FINANSAVIMO DOKUMENTŲ PRIĖMIMUI

8.13 LENTELĖ. REIKALAVIMAI POLITINĖS ORGANIZACIJOS FINANSAVIMO DOKUMENTŲ PRIĖMIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-168	Turi būti taikomi automatinio duomenų pildymo (įkeliamą informaciją iš ankstesnio ataskaitinio laikotarpio, kitose ataskaitose nurodyta informacija, informacija apie dokumento teikėją, suminė informacija ir pan.) ir patikrinimo reikalavimai. (plačiau žr. 8.6 skyrių).
FR-169	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-170	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-171	Turi būti galimybė automatiškai tikrinti, ar yra įkelti banko išrašai, po kiekvieno ketvirčio ir suformuoti sąrašą, kurios politinės organizacijos, kokių sąskaitų išrašų nepateikė.
FR-172	Turi būti galimybė siųsti informacinius priminimus apie banko sąskaitų išrašų įkėlimą, fiksuoti, koku el. pašto adresu ir kada išsiųsta.
FR-173	Turi būti galimybė automatiškai atpažinti ir pašalinti (nuasmeninti) duomenis iš įkeliamų dokumentų ir ataskaitų: <ul style="list-style-type: none"> • Asmens kodą; • El. paštą; • Tel. numerį; • Banko sąskaitos numerį; • Adresą (perklausti, ar tai fizinio asmens, ar juridinio); • Aiškinamasis raštas; • Maketai/priedai, kurie įkeliami pildant Reklamos ataskaitą;
FR-174	Turi būti galimybė VRK darbuotojui peržiūrėti ir gražinti tikslinti dokumentą, jei netinkamai nuasmeninti duomenys.
FR-175	Turi būti galimybė VRK interneto svetainėje pavišinti finansavimo dokumentus (pagal poreikį - nuasmenintas dokumentų versijas).

Nr.	Reikalavimas
FR-176	Turi būti galimybė partijos pirmininkui (ar įgaliotam asmeniui) ir už apskaitą atsakingam asmeniui pasirašyti finansavimo dokumentus kvalifikuotu el. parašu.
FR-177	Turi būti galimybė partijos pirmininkui (ar įgaliotam asmeniui) peržiūrėti su finansavimu susijusius dokumentus.
FR-178	Turi būti galimybė kreiptis į VRK dėl dokumentų tikslinimo po jų pateikimo. Kreipimasis turėtų vykti nuspaudus mygtuką „Prašyti atblokuoti“. Turi būti fiksuojama, kieno iniciatyva atblokuojama ataskaita. Pateikus dokumento tikslinimo užklausa, turi būti informuojamas VRK darbuotojas nurodytu el. paštu.
FR-179	Turi būti galimybė pateikti priešastis, norint dokumentus tikslinti po jų pateikimo VRK. Priežastys turėtų būti nurodomos komentarų laukelyje.
FR-180	Turi būti galimybė gražinti dokumentus tikslinimui, t. y. atblokuoti ataskaitas, nario mokesčio registracijos žurnalą.
FR-181	<p>Turi būti galimybė importuoti banko išrašą XML formatu (ISO 20022 XML standarto formatu camt.053.001.02 (Bank Statement) ir importą atšaukti, ir automatiškai atpažinti mokėjimus (įskaitant, bet neapsiribojant):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nario mokesčius; • Mokėjimus už politinę reklamą; • Politinės kampanijos skolos padengimus; • Lėšas, gautas iš VMI; • Išlaidas, skirtas analitiniam centrui. <p>Tuo pačiu sugeneruoti nario mokesčių ir mokėjimų už politinę reklamą ruošinius iš įkelto banko išrašo.</p>
FR-182	Turi būti galimybė nario mokesčio žurnale sukurti įrašus rankiniu būdu (pvz., jei pirmiau registruojamas nario mokestis, o ne įkeliamas banko išrašas).
FR-183	<p>Turi būti galimybė iš banko išrašo užpildyti nario mokesčio žurnalo įrašo ruošinyje atitinkamus duomenis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sumą; • Asmens kodą; • Mokėjimo datą; • Gavimo būdą - “pavedimu” arba “grynaisiais”; • Operacijos tipą - “gavimas”; “grąžinimas” arba “pervedimas į valstybės biudžetą”.
FR-184	Turi būti galimybė atpažinti, į kurio skyriaus sąskaitą buvo gauti nario mokesčiai ir įtraukti skyriaus pavadinimą prie duomenų, nurodytų ruošinyje, tuo atveju, jeigu politinė organizacija turi daugiau nei vieną banko sąskaitą.
FR-185	Turi būti galimybė susieti visus nario mokesčio žurnalo įrašus su banko išrašo įrašu, įskaitant tuo atveju, jeigu nario mokesčio žurnalo įrašai registruojami pirmiau nei įkeltas banko išrašas.
FR-186	Turi būti galimybė suskaidyti nario mokesčius tais atvejais, kai vienu pavedimu pervedamas nario mokestis už keletą asmenų, pavyzdžiui, šeimos narių mokestis; skyriaus pirmininkas į sąskaitą įkelia grynaisiais surinktus narių mokesčius, kt.
FR-187	<p>Turi būti galimybė, kad VRKIS, išsaugojus nario mokesčio žurnalo įrašą, pastabos lauke automatiškai informuotų apie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įrašo dubliavimą (jei registruojami keli įrašai, kai atitinka suma, nario vardas pavardė, periodas, tipas);

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • Pavardės neatitikimą registro duomenims (jeigu pavardė neatitinka GR duomenų); • Netaisyklingą asmens kodo struktūrą; • Mokėtoją, jeigu jis nėra ES pilietis; • Asmuo mokesčio mokėjimo dieną buvo miręs; • Jei mokestis viršija 20 VMDU; • Jei privaloma deklaruoti turtą ir pajams, kt.
FR-188	Turi būti galimybė kreiptis į išorines sistemas PPNSIS (TM) ir GYPAS (VMI).
FR-189	Turi būti galimybė pažymėti visus įrašus vienu paspaudimu.
FR-190	Turi būti galimybė gauti atsakymą iš PPNSIS (TM) – apie asmens priklausymą politinei partijai.
FR-191	Turi būti galimybė leisti asmeniui pateikti pastabas. Pastabos turėtų būti nurodomos komentarų laukelyje.
FR-192	Turi būti galimybė pastabas įvesti įrašo kūrimo metu arba sukūrus įrašą ir jį koreguojant.
FR-193	Turi būti galimybė kreiptis ir gauti atsakymą iš GYPAS (VMI) , ar asmuo yra deklaravęs turtą ir pajamas ir ar per kalendorinius metus sumokėtas mokestis neviršija 10 proc. deklaruotų metinių pajamų, jei mokamas mokestis yra didesnis nei nustatyta reikšmė. Tikrinimas turi vykti pagal įvestą nario mokesčio sumą. Tikrinimą vykdo žurnalą pildantis asmuo.
FR-194	Turi būti galimybė automatiškai sukurti grąžinimo arba pervedimo į valstybės biudžetą įrašo ruošinį pagal banko išrašą.
FR-195	Turi būti galimybė automatiškai sugeneruoti ir atvaizduoti nario mokesčio žurnalą.
FR-196	<p>Turi būti galimybė automatiškai atpažinti pavedimus už politinę reklamą iš įkelto banko išrašo ir parengti ruošinius politinės reklamos eilutės pildymui. Atpažinimas turi vykti pagal šiuos indikatorius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokėjimo paskirties raktinius žodžius; • Gavėją/viešosios informacijos skleidėją, kuris atpažįstamas iš VRKIS registruotų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų sąrašo.
FR-197	<p>Turi būti galimybė iš įkelto banko sąskaitos išrašo atpažinti ir užpildyti šiuos duomenis Politinės organizacijos Veiklos finansavimo ataskaitoje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gautų valstybės biudžeto asignavimų (VBA) sumą; • Sumą, gautą iš VMI; • Analitinio centro finansavimo sumas (Su galimybe redaguoti duomenis); <p>Svarbu: Analitinio centro finansavimo sumų eilutės turi būti redaguojamos.</p>
FR-198	<p>Turi būti galimybė automatiškai į veiklos finansavimo ataskaitą pridėti šiuos duomenis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priimtų nario mokesčio sumą; • Politinės reklamos bendrą sumą; • Visus duomenis apie VBA banko sąskaitą iš VBA ataskaitos.
FR-199	Turi būti galimybė priskirtam auditoriui sukurti Auditoriaus išvadą ir Sutartų procedūrų ataskaitą.
FR-200	Turi būti galimybė peržiūrėti Auditoriaus išvadą ir Sutartų procedūrų ataskaitą, ir pateikti pastabas.
FR-201	Turi būti galimybė pateikti atgalinį ryšį reaguojant į pastabas.
FR-202	Turi būti galimybė automatiškai sugeneruoti finansinių ataskaitų rinkinį ir jį atvaizduoti.

Nr.	Reikalavimas
FR-203	Turi būti galimybė sukurti skolų padengimo pranešimą, t.y. iš įkelto banko sąskaitos išrašo atpažinti ir užpildyti skolų padengimo pranešime šiuos duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • Mokėtojo pavadinimą; • Sąskaitos, iš kurios buvo sumokėta, numerį; • Paslaugų teikėją, kuriam padengti skolos įsipareigojimai.
FR-204	Turi būti galimybė užpildyti šiuos duomenis rankiniu būdu: <ul style="list-style-type: none"> • Sąskaitos faktūros ar kito užsakymą patvirtinančio dokumento, kurio pagrindu mokama, numerį; • Politinės kampanijos pavadinimą; • Politinės kampanijos dalyvį, kt.

8.14. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ REGISTRACIJAI

8.14 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ REGISTRACIJAI

Nr.	Reikalavimas
FR-205	Turi būti realizuota nauja skiltis VRKIS Finansavimo skiltyje – „Organizacijos struktūra“ → „Analitiniai centrai“. „Analitiniai centrai“ skiltis turi atsirasti nuspaudus „Organizacijos struktūra“ skiltį.
FR-206	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-207	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7.
FR-208	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-209	Turi būti galimybė VRKIS sistemoje registruoti analitinius centrus, nurodant šiuos duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • Analitinio centro kodą; • Partijos duomenis, kuriai priklauso centras; • Analitinio centro kontaktinius duomenis.
FR-210	Turi būti galimybė sistemoje atvaizduoti analitinių centrų sąrašą, kurį sudaro visi analitiniai centrai.
FR-211	Turi būti galimybė įtraukti analitinį centrą į analitinių centrų sąrašą, užpildžius analitinių centrų registracijos formą.
FR-212	Turi būti galimybė VRK darbuotojui redaguoti įrašą.

8.15. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ BANKO SĄSKAITŲ REGISTRAVIMUI

8.15 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ BANKO SĄSKAITŲ REGISTRAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-213	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo ir patikrinimo reikalavimai. (plačiau žr. 8.6 skyrių).
FR-214	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7.

Nr.	Reikalavimas
FR-215	Turi būti galimybė, nuspaudus atitinkamą mygtuką, sukurti įrašą apie banko sąskaitą nurodant šiuos duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • Banko pavadinimas (pasirenkama iš sąrašo); • Sąskaitos numeris; • Sąskaitos pavadinimas; • Banko sąskaitos tipas (pasirenka iš sąrašo: einamoji banko sąskaita arba valstybės biudžeto asignavimų sąskaita) • Sąskaitos atidarymo data. Svarbu: Jeigu VRKIS registruota banko sąskaita uždaroma, uždarymo datos skiltyje nurodo sąskaitos uždarymo datą.
FR-216	Turi būti galimybė atvaizduoti banko sąskaitų sąrašo įrašus „Analitinių centrų banko sąskaitos“ skiltyje.
FR-217	Turi būti galimybė redaguoti banko sąskaitos įrašus. Nuspaudus atitinkamą mygtuką, turi būti įgalintas atitinkamų laukelių redagavimas.

8.16. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ FINANSAVIMO DOKUMENTŲ MĖNESINIŲ ATASKAITŲ IR BANKO IŠRAŠŲ PRIĖMIMUI

8.16 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ FINANSAVIMO DOKUMENTŲ – MĖNESINIŲ ATASKAITŲ IR BANKO IŠRAŠŲ PRIĖMIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-218	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai (pvz. suminė informacija, informacija iš kitos ataskaitos ir pan.) ir patikrinimo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-219	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-220	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-221	Turi būti galimybė automatiškai tikrinti, ar banko išrašas ir mėnesinė ataskaita yra pateikta. Po patikrinimo, jeigu banko išrašas ir mėnesinė ataskaita nėra pateikta arba banko išrašas pateiktas ne už visą numatytą laikotarpį, turi būti išsiunčiamas automatinis priminimas, nurodytu el. paštu, apie mėnesinių ataskaitų pateikimą, pavyzdžiui, 7 – 10 mėnesio dieną.
FR-222	Turi būti atvaizduojama statistika analitinių centrų, kurie pasibaigus pateikimo laikotarpiui nepateikė banko sąskaitų išrašų ir mėnesinių ataskaitų.
FR-223	Turi būti galimybė banko išrašus įkelti į VRKIS Finansavimo dalies skiltį „Analitinių centrų banko sąskaitų išrašai“ XML formatu (ISO 20022 XML standarto formatu camt.053.001.02 (Bank Statement) ir kiekvienai operacijos eilutei priskirti kategoriją ir pridėti pastabą.
FR-224	Turi būti galimybė atšaukti XML importą.
FR-225	Turi būti galimybė atpažinti laikotarpį nuo kada iki kada keliami.
FR-226	Turi būti galimybė atpažinti banko išrašo duomenis ir perkelti į ataskaitas
FR-227	Turi būti galimybė įkelto banko išrašo įrašus atvaizduoti puslapyje ir pasirinktus eksportuoti į XLS formatą.
FR-228	Turi būti galimybė taikyti filtrus duomenų paieškai
FR-229	Turi būti galimybė peržiūrėti įkeltų bylų istoriją, t. y. duomenis apie kiekvieną kartą įkeltą išrašą (sąskaitos numeris, įkėlęs asmuo, įkėlimo data, išrašo periodo

Nr.	Reikalavimas
	data nuo iki, kt.); eksportuoti išrašo duomenis ir įkeltų bylų istorijos duomenis XLS arba kitu suderintu formatu.
FR-230	Turi būti galimybė sukurti ir pateikti mėnesines ataskaitas (įskaitant jeigu nebuvo gauta jokių lėšų).
FR-231	Turi būti galimybė sugeneruoti mėnesinę ataskaitą (įskaitant nuasmenintą versiją);
FR-232	Turi būti galimybė atpažinti duomenis iš: <ul style="list-style-type: none"> • Aiškinamojo rašto; • Veiklos ataskaitos; • Mėnesinės ataskaitos.
FR-233	Turi būti galimybė automatiškai pašalinti pateiktus duomenis (iš mėnesinės ataskaitos, aiškinamojo rašto ir veiklos ataskaitos): <ul style="list-style-type: none"> • Asmens kodą; • Tel. numerį; • El. Paštą; • Banko sąskaitos numerį; • Fizinio asmens adresą ir pan. Duomenų pašalinimas inicijuojamas nuspaudus atitinkamą mygtuką.
FR-234	Turi būti galimybė eksportuoti mėnesines ataskaitas (įskaitant nuasmenintą) XLS formatu.
FR-235	Turi būti galimybė asmeniui, inicijavusiam ataskaitos generavimą, ją peržiūrėti ir pažymėti reikiamas nuasmeninti vietas, jeigu ne visi duomenys būtų atpažinti.
FR-236	Turi būti galimybė generuoti nuasmenintų mėnesinių ataskaitų suvestinę, susumavus ankstesnių mėnesinių ataskaitų duomenis.
FR-237	Turi būti galimybė viešinti nuasmenintas mėnesines ataskaitas VRK interneto svetainėje PDF ar kitu suderintu formatu.
FR-238	Turi būti galimybė viešinti nuasmenintų mėnesinių ataskaitų suvestinę VRK interneto svetainėje XLS ar kitu suderintu formatu.
FR-239	Turi būti galimybė sugeneruoti nenuasmenintą ataskaitą.
FR-240	Turi būti galimybė nenuasmenintą ataskaitą pasirašyti kvalifikuotu el. parašu.
FR-241	Turi būti galimybė VRK darbuotojui, už apskaitą atsakingam asmeniui ir auditoriui peržiūrėti nenuasmenintą ataskaitą nepaisant dabartinės ataskaitos būsenos sistemoje.
FR-242	Turi būti galimybė kreiptis į VRK dėl dokumentų tikslinimo po jų pateikimo. Kreipimasis turėtų vykti nuspaudus atitinkamą mygtuką. Pateikus dokumento tikslinimo užklausa, turi būti informuojamas VRK darbuotojas nurodytu el. paštu.
FR-243	Turi būti galimybė pateikti priežastis, norint dokumentus tikslinti po jų pateikimo VRK. Priežastys turėtų būti nurodomos komentarų laukelyje.
FR-244	Turi būti galimybė grąžinti dokumentus tikslinimui, t. y. atblokuoti ataskaitas.
FR-245	Turi būti galimybė siųsti informacinius priminimus apie analitinių centrų finansavimo dokumentus, fiksuoti, koku el. paštu adresu ir kada išsiųsta.
FR-246	Turi būti galimybė registruoti ataskaitas gautomis, suteikti joms numerį, fiksuoti pateikimo datą.

8.17. REIKALAVIMAI ANALITINIŲ CENTRŲ FINANSAVIMO DOKUMENTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO PRIĖMIMUI

8.17 LENTELĖ. REIKALAVIMAI POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO DOKUMENTŲ PATEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-247	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-248	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-249	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-250	Turi būti galimybė automatiškai atpažinti ir pašalinti (nuasmeninti) duomenis iš įkeliamų dokumentų ir ataskaitų: <ul style="list-style-type: none"> • Asmens kodą; • El. paštą; • Tel. Numerį; • Fizinio asmens adresą; • Banko sąskaitos numerį ir pan.
FR-251	Turi būti galimybė rankiniu būdu pažymėti nenuasmenintus duomenis ir nuasmeninti duomenis.
FR-252	Turi būti galimybė siųsti informacinius priminimus apie analitinių centrų finansavimo dokumentus, fiksuoti, koku el. pašto adresu ir kada išsiųsta.
FR-253	Turi būti galimybė pavišinti visas sistemoje pildytas finansavimo ataskaitas ir nuasmenintus finansavimo dokumentus VRK interneto svetainėje. Ataskaitos viešinamos PDF formatu, suvestinės viešinamos XLS formatu ar kitu suderintu formatu.
FR-254	Turi būti galimybė nenuasmenintus finansavimo dokumentus pasirašyti kvalifikuotu el. parašu. Nenuasmeninti dokumentai turi būti prienami VRK darbuotojui, už apskaitą atsakingam asmeniui, priskirtam auditoriui.
FR-255	Turi būti galimybė finansinių ataskaitų formas sukurti ir pildyti VRKIS bei kai kurių ataskaitų tekstus importuoti iš kompiuterio.
FR-256	Turi būti galimybė atpažinti duomenis iš analitinio centro banko sąskaitų išrašų: <ul style="list-style-type: none"> • Valstybės biudžeto asignavimų sąskaitos; • Einamosios sąskaitos.
FR-257	Turi būti realizuota galimybė užpildyti sumas iš banko sąskaitos išrašo į: <ul style="list-style-type: none"> • Lėšų, gautų iš savininko ataskaitą; • Lėšų, gautų iš trečiųjų asmenų, ataskaitą; • Veiklos finansavimo ataskaitą.
FR-258	Turi būti galimybė atpažinti lėšas iš steigėjos politinės kampanijos sąskaitos (jeigu buvo gautos) ir perkelti į Veiklos finansavimo ataskaitą.
FR-259	Turi būti galimybė perkelti sumas iš mėnesinės ataskaitos į veiklos finansavimo ataskaitą.
FR-260	Turi būti galimybė perkelti praėjusio ataskaitinio laikotarpio duomenis, sumuoti eilutes pagal straipsnius. Tikslus perkeliama duomenų sąrašas ir apimtis turi būti tikslinamas.
FR-261	Turi būti galimybė auditoriui peržiūrėti dokumentus ir pateikti auditoriaus duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • Auditoriaus išvada; • Auditoriaus ataskaita.

Nr.	Reikalavimas
FR-262	Turi būti galimybė analitiniam centrai arba VRK darbuotojui įkelti nuskenuotus auditoriaus dokumentus (Auditoriaus išvada, Auditoriaus ataskaita).
FR-263	Turi būti galimybė auditoriaus pateiktus dokumentus (Auditoriaus išvada, Auditoriaus ataskaita) nuasmeninti.
FR-264	Turi būti galimybė auditoriaus nuasmenintus dokumentus viešinti VRK interneto svetainėje.
FR-265	Turi būti galimybė automatiškai sugeneruoti finansinių ataskaitų, pildomų VRKIS suvestines ir jas eksportuoti xls.
FR-266	Turi būti galimybė ataskaitų suvestinę suformuoti XLS arba kitu sutartu formatu.
FR-267	Turi būti galimybė analitinio centro vadovui ar įgaliotam asmeniui peržiūrėti ataskaitas.
FR-268	Turi būti galimybė pasirašyti ataskaitas kvalifikuotu el. parašu.
FR-269	Turi būti galimybė kreiptis dėl ataskaitų atblokavimo po pateikimo ir registravimo. Kreipiantis turi būti nurodyta pastaba/ atblokavimo prašymo priežastis.
FR-270	Turi būti galimybė registruoti gautas ataskaitas fiksuojant datą ir nurodant registracijos numerį.
FR-271	Turi būti galimybė VRK gauti pranešimą, kad kreiptasi dėl ataskaitų atblokavimo.
FR-272	Turi būti galimybė VRK darbuotojui atblokuoti ataskaitas.
FR-273	Turi būti galimybė viešinti pirmines ir patikslintas ataskaitas.

8.18. REIKALAVIMAI POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO DOKUMENTŲ PATEIKIMUI

8.18 LENTELĖ. REIKALAVIMAI POLITINĖS KAMPANIJOS FINANSAVIMO DOKUMENTŲ PATEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-274	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-275	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-276	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-277	Turi būti galimybė sutartis, pajamų ir išlaidų registrus pildyti anksčiau, nei yra įkeliami banko išrašai.
FR-278	Turi būti galimybė duomenis susieti su registruose esamais išlaidų, pajamų, sutarčių įrašais bei reklamos eilutėmis.
FR-279	Turi būti galimybė automatiškai atpažinti ir pašalinti (nuasmeninti) duomenis iš įkeliamų sutarčių (dėl reklamos gamybos, reklamos skleidimo, turto patikėjimo, dėl savanoriškų darbų, reklamos kūrimo, socialinių paskyrų valdymo ir kt.) ir aukų ataskaitų: <ul style="list-style-type: none"> • Asmens kodą; • El. paštą; • Tel. numerį; • Adresą; • Banko sąskaitos Nr. Nuasmeninimas vyksta išsaugojus įkeltas sutartis ir / arba aukų ir aukotojų sąrašus.

Nr.	Reikalavimas
FR-280	Turi būti galimybė nuasmeninti dokumentus rankiniu būdu.
FR-281	Turi būti galimybė pavišinti nuasmenintus finansavimo dokumentus VRK interneto svetainėje, patvirtinus nuasmenintus duomenis.
FR-282	Turi būti galimybė pavišinti nenuasmenintus finansavimo dokumentus VRK interneto svetainėje.
FR-283	Turi būti galimybė nenuasmenintą politinės kampanijos dalyvio sutartį išsaugoti politinės kampanijos byloje.
FR-284	Turi būti galimybė pasirašyti sugeneruotus dokumentus kvalifikuotu el. parašu.
FR-285	Turi būti galimybė pateikti dokumentus tikslinimui.
FR-286	Turi būti galimybė, pildant reklamos ataskaitas, prisegti reklamos maketus, kurie būtų įtraukti į galutinę finansavimo ataskaitos bylą su pagrindžiančiais dokumentais.
FR-287	Turi būti galimybė, pildant reklamos ataskaitas, pajamų, išlaidų, banko ir sutarčių registrus, automatiškai priimti ir užpildyti dalį duomenų iš atitinkamų registrų: <ul style="list-style-type: none"> • Gyventojų registro; • Juridinių asmenų registro. Duomenų reikalavimai pateikiami - plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-288	Turi būti galimybė, pildant reklamos ataskaitas, iš vidinės sistemos pagal užpildytą išlaidų dokumentą užpildyti rengėjo / skleidėjo pavadinimą.
FR-289	Turi būti galimybė, pildant reklamos ataskaitas, patikrinti visus įrašus prasidedančius R (Reklama) su išlaidų registru ir susieti su reklamos ataskaitos įrašais.
FR-290	Turi būti galimybė įkelti pagrindžiančius dokumentus ir atlikti šiuos veiksmus: <ul style="list-style-type: none"> • Susieti; • Atpažinti informaciją ir pritaikyti kituose registruose; • Peržiūrėti, kaip bylą.
FR-291	Turi būti galimybė susieti skirtingų Pajamų registro, Išlaidų registro, Sutarčių registro ir kitų aktualių registrų dokumentus ir vykdyti: <ul style="list-style-type: none"> • Patikrinimą dėl klaidų tarp susietų dokumentų; • Nesutapimų nustatymą ir pažymėjimą; • Įvestų sumų nustatymą ir suvienodinimą; Visi susietų dokumentų patikrinimo reikalavimai turi būti suderinti projekto diegimo metu.
FR-292	Turi būti galimybė Politinės kampanijos dalyviui peržiūrėti dokumentus prieš pasirašant.
FR-293	Turi būti galimybė įkelti daugiau nei vieną dokumentą / failą prie sutarties.
FR-294	Turi būti galimybė suformuoti finansavimo dokumentų bylas ir patogiai peržiūrėti VRKIS, atitinkama tvarka: <ol style="list-style-type: none"> 1. Politinės kampanijos finansavimo ataskaita. 2. Aukų ir aukotojų sąrašas. 3. Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštis. 4. Politinės reklamos ataskaita. 5. Politinės kampanijos sąskaitos išrašas. 6. Elektroninėmis mokėjimo priemonėmis, jeigu tokios naudotos, surinktų aukų sąskaitos išrašas.

Nr.	Reikalavimas
	<p>7. Pagal sutartį surinktų mažų aukų, jeigu tokios aukos buvo rinktos, paaukėjusių asmenų sąrašas su duomenimis, pagal kuriuos galima nustatyti aukotojų tapatybę.</p> <p>8. Sudarytos sutartys, taip pat ir turto patikėjimo sutarties su išdininku ar dalyvio patikrinimo sutarties su audito įmone arba auditoriumi, jeigu ji buvo sudaryta, kopijos.</p> <p>9. Pajamas (tik nepiniginėms aukoms rinkti aukų lapai, darbų atlikimo aktai) ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus, savanoriškų darbų atlikimo aktai, gautų nepiniginių aukų panaudojimo aktai, politinės reklamos pavyzdžiai, maketai ir kt.</p> <p>10. Tais atvejais, kai dalyvio ataskaitoje nurodytos ne politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos, pateikiamos visų išlaidas pagrindžiančių ir mokėjimo dokumentų kopijos;</p> <p>11. Žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose įrengiama išorinė politinė reklama, savininko rašytiniai sutikimai. Jeigu neatlygintini - išdininko pridedami teikiant ataskaitą.</p> <p>12. VPK sekretoriato darbuotojo išduota pažyma (-os) apie įregistruoto savarankiško politinės kampanijos dalyvio duomenis.</p>
FR-295	Turi būti galimybė pažymėjus netinkamai nuasmenintą sutartį "Atmesta", automatiškai informuoti išdininką įrašant konkrečią priežastį.
FR-296	Turi būti galimybė finansavimo dokumentų bylas pildyti visos politinės kampanijos metu.
FR-297	Turi būti galimybė nurodyti kieno iniciatyva tikslintas atblokuotas dokumentas. Tikslus galimų pildytojų sąrašas turės būti sutartas projekto metu.
FR-298	Turi būti galimybė dalį rankiniu būdu ar XML formatu įkelto banko išrašo įrašų susieti su išlaidų dokumentu, ar dalimi išlaidų dokumento išlaidų registre bei banko išrašo įrašų operacijomis: Klaidingo pavedimo operacija Klaidingo pavedimo grąžinimo operacija.
FR-299	Turi būti galimybė redaguoti XML formatu sukeltus įrašus
FR-300	Turi būti galimybė, pagal įkeltą banko sąskaitos išrašą, sukurti išlaidų ir pajamų dokumentų paruoštukus, užpildant duomenis iš išrašo, priklausomai nuo kuriamo įrašo, tokius kaip: <ul style="list-style-type: none"> • Juridinio arba fizinio asmens kodą; • Pavadinimą arba Vardą ir pavardę; ▪ Išlaidų sumą; ▪ Datą; ▪ Dokumento Nr.; ▪ Paskirtį. Šis sąrašas dar gali būti tikslinamas su Perkančiąja organizacija.
FR-301	Turi būti galimybė, išlaidų registre, įvesti išankstinio apmokėjimo sąskaitą, o vėliau pridėti galutinę sąskaitą, susiejant ją su banko registru (apmokėjimu).
FR-302	Turi būti galimybė įkelti sąskaitas faktūras PDF, WORD, JPG, ODT, XLS, , PNG ar kitais lygiaverčiais formatais. Baigtinis formatų sąrašas turi būti suderintas su Perkančiąja organizacija.
FR-303	Turi būti galimybė pagal įkeltas sąskaitas faktūras identifikuoti ir suvesti duomenis į išlaidų dokumentą.
FR-304	Turi būti galimybė pagal įkeltą sutartį identifikuoti ir suvesti duomenis į sutarčių registrą.

Nr.	Reikalavimas
FR-305	Turi būti galimybė automatiškai įkelti išlaidų ir pajamų dokumentus atitinkamai į išlaidų ir pajamų registrus.
FR-306	Turi būti galimybė, sukuriant pajamų dokumentą, to paties asmens pervestas aukas (mažos aukos, kai viršijama mažos aukos suma), registruoti kitu kodu.
FR-307	Turi būti galimybė, išsaugojus pajamų dokumentą, kreiptis į VRKIS pajamų registrą ir patikrinti ar tas aukotojas jau aukojo pagal vardą ir pavardę. Patikrinimas turėtų būti neįtrauktas lietuviškoms raidėms ir vardo/pavardės laukų įvedimo eiliškumui. Jeigu taip – informuojamas išdininkas.
FR-308	Turi būti galimybė atpažinti jeigu Pajamų registre registruojant pajamas jau yra registruota asmens tuo pačiu vardu ir pavarde auka su kodu AMA ir bendra aukų suma viršija mažos aukos sumą. Patikrinimas turėtų būti neįtrauktas lietuviškoms raidėms ir vardo/pavardės laukų įvedimo eiliškumui.
FR-309	Turi būti galimybė norint išsaugoti įrašą išsiųsti informacinį pranešimą išdininkui dėl asmens tapatybės sutikrinimo.

8.19. REIKALAVIMAI FINANSAVIMO DOKUMENTŲ AUDITUI

8.19 LENTELĖ. REIKALAVIMAI FINANSAVIMO DOKUMENTŲ AUDITUI

Nr.	Reikalavimas
FR-310	Turi būti sukurtas atskiras komponentas skirtas Politinių organizacijų, analitinių centrų ir politinių kampanijų finansavimo dokumentų / duomenų auditavimui.
FR-311	Audito komponentas turi leisti pagal nustatytas taisykles lyginti įvairius pateiktus finansinius dokumentus / duomenis bei ieškoti galimų nukrypimų bei neatitikimų.
FR-312	Analizės ir projektavimo metu turės būtų sukurta iki 20 taisyklių, kurių pagalba bus galima vykdyti automatines audito procedūras VRKIS tvarkomų duomenų pagrindu.
FR-313	Audito komponentas ateityje turi leisti pildyti aprašytas audito procedūrų taisykles, arba vykdyti duomenų analizę rankiniu būdu.

8.20. REIKALAVIMAI DOKUMENTŲ DĖL POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ REGISTRACIJOS TEIKIMUI

8.20 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DOKUMENTŲ DĖL POLITINĖS KAMPANIJOS DALYVIŲ REGISTRACIJOS TEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-314	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-315	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-316	Turi būti taikomi teksto atpažinimo ir automatinio užpildymo į teksto laukus reikalavimai. Plačiau žr. 8.8 skyrių.
FR-317	Turi būti galimybė siųsti informacinius priminimus apie politinės kampanijos dalyvių dokumentus, fiksuoti, kokiu el. pašto adresu ir kada išsiųsta.
FR-318	Turi būti galimybė pažymėti apie reikalingą dokumentų tikslinimą.

Nr.	Reikalavimas
FR-319	Turi būti galimybė informuoti prašymo / teikimo pildytoją, nurodytu el. paštu ir per sistemą, jog sprendimas dėl prašymo ir dokumentų turi būti priimtas per 3 d. d., kai reikalingas tikslinimas
FR-320	Turi būti galimybė priskirti teikiamus dokumentus, VRK komisijos nariui. Pasirinkimas turi būti vykdomas iš sąrašo. Įvykdžius pasirinkimą, konkretus asmuo, nurodytu el. paštu, yra informuojamas dėl priskirtų dokumentų tikrinimo.
FR-321	Turi būti galimybė perskirti teikiamus dokumentus kitam komisijos nariui, jei šiuo metu parinktas negali priimti.
FR-322	Turi būti galimybė registruojamiems dokumentams suteikti numerį ir archyvuoti 1 metams, arba kitu projekto metu nutartu laikotarpiu.
FR-323	Turi būti galimybė peržiūrėti pateiktus dokumentus.
FR-324	Turi būti galimybė, iš užpildytų ir patvirtintų prašymo formų, sugeneruoti pažymą ir sprendimus PDF formatu, ir išsiųsti nurodytu el. paštu bei atvaizduoti VRKIS.
FR-325	Turi būti galimybė nustatyti jungimosi ir prašymo pildymo teises. Nustatymo kriterijai turi būti patikslinti projekto įgyvendinimo metu.
FR-326	<ul style="list-style-type: none"> • Turi būti galimybė jungtis dviem būdais: • Tiesiogiai, be patvirtinimo; • Su patvirtinimu, tuo atveju, jeigu prie sistemos jungiasi partijos įgaliotas asmuo. Patvirtinimą turi suteikti partija. Atsakingas asmuo, apie būtina patvirtinimą, turi būti informuojamas el. paštu. Galimo prisijungimo nuoroda turi būti išsiunčiama el. paštu.
FR-327	Turi būti galimybė prašymo formą pildyti portale.
FR-328	Turi būti galimybė teikimo formą pildyti portale.
FR-329	<p>Turi būti galimybė pateikti atstovaujamųjų dalyvių sąrašą. Sąrašą turi sudaryti šie duomenys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vardas ir pavardė; • Asmens kodas arba partijos juridinio asmens kodas; • Apygardos, kuriose keliamasi.
FR-330	Turi būti galimybė pildyti teikimą dėl atstovaujamųjų dalyvių, kai savarankiškas dalyvis jau užregistruotas.
FR-331	Turi būti galimybė, esant poreikiui, parinkti kitą asmenį, kuris toliau pildo prašymus / teikimus.
FR-332	Turi būti galimybė, pagal asmens kodą ir įvestą pavardę, patikrinti dalyvio ir išdininko vardą, su Gyventojų registru.
FR-333	<p>Turi būti realizuota galimybė pateikti trūkstamus dokumentus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atidarytos sąskaitos dokumentą; • Pažymą, jog pateiktoje sąskaitoje nėra lėšų; • Politinės kampanijos dalyvio patikrinimo sutarties su audito įmone nuorašą (neprivaloma); • Asmens tapatybės dokumento kopiją (teikia tik fizinis asmuo).
FR-334	<p>Turi būti galimybė teikiant dokumentus nurodyti ir esant poreikiui, tikslinti informaciją (duomenų sąrašas gali būti papildytas):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sąskaitos numerį; • Atidarymo/nulinio likučio datą; • Auditoriaus duomenis – asmens kodą, vardą ir pavardę, tel. numerį, el. pašta;

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • Sutarties su auditoriumi duomenis – sutarties numerį ir sutarties pasirašymo datą.
FR-335	<p>Turi būti galimybė užpildyti dalyvio kortelėje registruojamą informaciją iš kitų pildomų dokumentų ir duomenų, t. y. perkelti duomenis į VRKIS finansavimo posistemę. Pildomi šie duomenys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politinė kampanija (iš turto patikėjimo sutarties); • Registravimo statusas (savarankiškas arba atstovaujamas); • Teikėjas (konkreči politinė organizacija, pasirenkama iš sąrašo arba „išsikėlęs“); • Rinkimų apygarda (pasirenkama iš sąrašo); • Dalyvio tipas (fizinis asmuo, kandidatų sąrašas– iš prašymo/teikimo); • Statusas politinėje kampanijoje (iš prašymo/teikimo); • Dalyvio asmens kodas/kodas (iš turto patikėjimo sutarties); • Dalyvio telefono numeris, kurį sutinka viešinti (iš turto patikėjimo sutarties); • Dalyvio el. paštas, kurį sutinka viešinti (iš turto patikėjimo sutarties); • Prašymo teikimo data (iš prašymo/teikimo); • Ar turėjo išlaidų iki politinės kampanijos pradžios (iš turto patikėjimo sutarties); • Įždininko asmens kodas (iš turto patikėjimo sutarties) • Įždininko telefono numeris, kurį sutinka viešinti (iš turto patikėjimo sutarties); • Įždininko el. paštas, kurį sutinka viešinti (iš turto patikėjimo sutarties); • Turto patikėjimo sutarties sudarymo data (sistema automatiškai); • Įždininko atlyginimas; • Politinės kampanijos banko sąskaitos numeris; • Banko, kuriame atsidaryta politinės kampanijos dalyvio sąskaita) pavadinimas; • Politinės kampanijos banko sąskaitos atidarymo data; • Politinės kampanijos dalyvio statuso įgijimo data (sistema automatiškai po sprendimo ir pažymos generavimo).
FR-336	Turi būti galimybė automatiškai sugeneruoti prašymą pagal pateiktus duomenis.
FR-337	Turi būti galimybė pasirašyti prašymus / teikimus kvalifikuotu el. parašu.
FR-338	<p>Turi būti galimybė turto patikėjimo sutarčiai duomenis pildyti portale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data; • Vieta; • Politinė kampanija; • Politinės partijos pavadinimas/fizinio asmens vardas pavardė (dalyvio); • Buveinės/gyvenamosios vietos adresas; • Patikėtojo atstovo vardas pavardė (neprivaloma); • Asmens kodas; • Tel. Nr.; • El. p. adresas; • Patikėtinio (įždininko) vardas pavardė; • Asmens kodas; • Asmens dokumento numeris; • Tel. Nr.;

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • El. p. adresas; • Išdininko atlyginimas; • Ar buvo patirta/nepatirta išlaidų iki politinės kampanijos pradžios; • Dalyvio ir išdininko telefono numeriai ir el. p. adresai, kuriuos sutinka viešinti iki politinės kampanijos pabaigos.
FR-339	Turi būti galimybė automatiškai gauti aktualius duomenis turto patikėjimo sutarčiai iš prašymo/teikimo.
FR-340	Turi būti duomenų redagavimo galimybė.
FR-341	Turi būti galimybė pagal užpildytus duomenis sugeneruoti sutartis PDF ir Word formatu.
FR-342	Turi būti sutarties peržiūros galimybė.
FR-343	Turi būti galimybė įkelti pasirašytas sutartis iš asmens kompiuterio PDF ir WORD formatais.
FR-344	Turi būti galimybė įkelti turto patikėjimo sutartį su duomenų atpažinimo funkcija automatiniam laukų pildymui.

8.21. REIKALAVIMAI PRAŠYMO ĮRAŠYTI Į RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ REZERVĄ TEIKIMUI

8.21 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PRAŠYMO ĮRAŠYTI Į RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ REZERVĄ TEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-345	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-346	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-347	Turi būti galimybė automatiškai atpažinti, ar nebuvo anksčiau pateiktas prašymas.
FR-348	Turi būti galimybė automatiškai parodyti anksčiau pateiktą prašymą ir neleisti pildyti dublikato.
FR-349	Turi būti galimybė atnaujinti anksčiau pateiktą prašymą. Paspaudus atnaujinti duomenis, VRKIS automatiškai galėtų siūlyti atnaujinti deklaruotą gyvenamąją vietą.
FR-350	Turi būti galimybė pasirinkti, ar asmuo nori būti įrašytas į rezervą neterminuotai, ar terminuotai, pavyzdžiui, 2 arba 5 metų laikotarpiui
FR-351	Terminuoto įrašo atveju turi būti galimybė, pavyzdžiui, likus 1 mėnesiui iki atšaukimo iš rezervo, automatiškai išsiųsti informacinį pranešimą į nurodytą el. paštą.
FR-352	Turi būti galimybė automatiškai patikrinti, informuoti ir atmesti prašymus asmenims: <ul style="list-style-type: none"> • Turinčius dvigubą pilietybę; • Neatitinkančius amžiaus ribos, t. y. jaunesnis nei 18 metų amžiaus. Svarbu: Jeigu asmuo yra 17 metų ir 6 mėnesių ir jam iki rinkimų dienos sueis 18 metų, toks asmuo gali teikti prašymą į rinkimų komisijos narių rezervą.
FR-353	Turi būti galimybė asmenį automatiškai, pagal deklaruotą gyvenamąją vietą, priskirti prie atitinkamos apylinkės ir savivaldybės. Duomenys turi būti redaguojami.
FR-354	Turi būti galimybė iš sąrašo pasirinkti apylinkę / savivaldybę, kurioje nori dirbti.
FR-355	Turi būti galimybė pasirinkti darbą bet kurioje apylinkėje.

Nr.	Reikalavimas
FR-356	Turi būti galimybė automatiškai užpildyti šiuos duomenis iš atitinkamų Valstybės registru: Teistumo duomenys – IRD. Svarbu: Turi būti galimybė automatiškai informuoti asmenį, jog duomenys iš IRD yra pateikiami per 2 d. d.
FR-357	Turi būti galimybė pasirašyti užpildytą prašymą kvalifikuotu el. parašu sistema.
FR-358	Turi būti galimybė pradinį rezervą sukurti importuojant rankiniu būdu užpildytus Excel formato failus su esamais rezervo nariais, jų būsenomis ir kita informacija

8.22. REIKALAVIMAI ATŠAUKIMUI IŠ RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ REZERVO

8.22 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ATŠAUKIMUI IŠ RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ REZERVO

Nr.	Reikalavimas
FR-359	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-360	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-361	Turi būti galimybė automatiškai užpildyti duomenis pagal anksčiau pateiktą prašymą įrašyti į rinkimų komisijos narių rezervą.
FR-362	Turi būti galimybė redaguoti arba papildyti preliminariai užpildytą prašymą.
FR-363	Turi būti galimybė automatiškai išbraukti prašymą teikiančią asmenį iš rezervo.
FR-364	Turi būti galimybė informuoti atsakingą VRK darbuotoją dėl asmens išbraukimo, gavus atitinkamus duomenis: <ul style="list-style-type: none"> • Gyventojų registras – mirties atveju ir netekus pilietybės; • IRD – teistumo atveju.

8.23. REIKALAVIMAI ASMENS IŠKĖLIMUI KANDIDATU, KANDIDATŲ SĄRAŠO, ĮSTATYMŲ LEIDYBOS IR REFERENDUMO INICIATYVOS PARĖMIMUI RINKĖJO PARAŠU

8.23 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ASMENS IŠKĖLIMUI KANDIDATU, KANDIDATŲ SĄRAŠO PARĖMIMUI, ĮSTATYMŲ LEIDYBOS IR REFERENDUMO INICIATYVOS PARĖMIMUI RINKĖJO PARAŠU

Nr.	Reikalavimas
FR-365	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-366	Turi būti galimybė automatiškai sugeneruoti QR kodą su nuoroda į kandidato / kandidatų sąrašo parėmimo puslapį.
FR-367	Turi būti galimybė atvaizduoti QR kodą kandidato parėmimo lange.
FR-368	Turi būti galimybė, neprisijungusiam prie sistemos asmeniui, tačiau pasinaudojus tiesiogine nuoroda, leisti išsirinkti kandidatą / kandidatų sąrašą, už kuriuos nori pasirašyti.
FR-369	Turi būti galimybė pasirašyti kvalifikuotu el. parašu.
FR-370	Turi būti galimybė atvaizduoti, už ką buvo pasirašyta, remiančio asmens paskyroje.
FR-371	Turi būti galimybė pasirašymo atšaukimą patvirtinti kvalifikuotu el. parašu.

8.24. REIKALAVIMAI ES ŠALIŲ NARIŲ PILIEČIŲ PRAŠYMO PATEIKIMUI BALSUOTI RINKIMUOSE Į EUROPOS PARLAMENTĄ LIETUVOS RESPUBLIKOJE

8.24 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ES ŠALIŲ NARIŲ PILIEČIŲ PRAŠYMO PATEIKIMUI BALSUOTI RINKIMUOSE Į EUROPOS PARLAMENTĄ LIETUVOS RESPUBLIKOJE

Nr.	Reikalavimas
FR-372	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-373	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-374	Turi būti galimybė pildyti formą prašymo teikimui sistemoje.
FR-375	Turi būti galimybė prašymą pildyti ir naudojant supaprastintą prisijungimą prie VRKIS plačiau aprašomą 8.4 skyriuje.
FR-376	Turi būti galimybė, pagal nurodytą žmogaus pilietybę, atitinkamai pritaikyti formos laukelius.
FR-377	Turi būti galimybė naudotojui pasirinkti, ar nori pildyti duomenis pagal anksčiau teiktus prašymus.
FR-378	Turi būti galimybė atnaujinti anksčiau pateiktą prašymą. Paspaudus atnaujinti duomenis, VRKIS automatiškai galėtų siūlyti atnaujinti deklaruotą gyvenamąją vietą.
FR-379	Turi būti galimybė asmeniui gauti informaciją apie jo įtraukimą į rinkėjų sąrašą.
FR-380	Turi būti galimybė prašymą teikiančią asmenį, pagal deklaruotą gyvenamąją vietą, priskirti apylinkei.
FR-381	Teikiant prašymą turi būti galimybė nurodyti, kad naudotojas pageidauja teikti prašymą kandidatuoti Europos parlamento rinkimuose.
FR-382	Tokio prašymo pildymui turi būti keliami tie patys reikalavimai kaip ir pildant ES šalių narių piliečių prašymą pateikimui balsuoti rinkimuose į Europos parlamentą Lietuvos respublikoje, tačiau turi būti pateikiama pritaikyta forma suderinta su Perkančiąja organizacija.

8.25. REIKALAVIMAI PRAŠYMO ĮRAŠYTI Į APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ PATEIKIMUI

8.25 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PRAŠYMO ĮRAŠYTI Į APYLINKĖS RINKĖJŲ SĄRAŠĄ PATEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-383	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-384	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-385	Turi būti realizuota galimybė pagal deklaruotą gyvenamąją vietą nustatyti atitinkamą apylinkę, kuriai yra teikiamas prašymas
FR-386	Turi būti galimybė automatiškai, pagal įrašytą faktinę gyvenamąją vietą nustatyti atitinkamą apylinkę, kuriai yra teikiamas prašymas
FR-387	Turi būti realizuota galimybė rinkėjui pasirinkti rinkimų apygardą ir apylinkę, kuriai teikiamas prašymas arba nustatyti rinkimų apylinkę pagal rinkėjo deklaruotą gyvenamąją vietą arba pagal įrašytą faktinę gyvenamąją vietą.
FR-388	Turi būti galimybė peržiūrėti pateiktų prašymų būseną, koreguoti arba atšaukti prašymą.

8.26. REIKALAVIMAI PRAŠYMO BALSUOTI NAMUOSE PATEIKIMUI

8.26 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PRAŠYMO BALSUOTI NAMUOSE PATEIKIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-389	Turi būti taikomi automatinių duomenų pildymo reikalavimai. Plačiau žr. 8.6 skyrių.
FR-390	Turi būti taikomi pranešimų reikalavimai. Plačiau žr. 8.7 skyrių.
FR-391	Turi būti realizuota galimybė automatiškai pažymėti rinkėjo amžių, jeigu jam yra 70 metų ir daugiau.
FR-392	Turi būti realizuota galimybė automatiškai pažymėti nedarbingumą dėl ligos. Svarbu: Esant poreikiui, turi būti galimybė leisti pasižymėti nedarbingumą dėl ligos, neįgalumą arba neįgalaus asmens slaugymą.
FR-393	Turi būti galimybė pagal deklaruotą gyvenamąją vietą priskirti asmenį prie atitinkamos apylinkės.
FR-394	Turi būti galimybė automatiškai priskirti asmenį prie atitinkamos apylinkės pagal rinkėjų sąrašą, jeigu asmuo buvo pildęs prašymą įrašyti į apylinkės rinkėjų sąrašą.
FR-395	Turi būti galimybė automatiškai, pagal įrašytą faktinę gyvenamąją vietą, priskirti asmenį prie atitinkamos apylinkės.
FR-396	Turi būti realizuota galimybė patikrinti rinkėjo teisę balsuoti namuose.

8.27. REIKALAVIMAI DUOMENŲ ATVĖRIMUI, ANALIZEI IR ATASKAITOMS

8.27 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DUOMENŲ ATVĖRIMUI, ANALIZEI IR ATASKAITOMS

Nr.	Reikalavimas
FR-397	Turi būti išskirtos 2 (dvi) atveriamų duomenų kategorijos: 1) I kategorija – duomenys ir informacija, kuri skelbiama vadovaujantis Rinkimų kodeksu, Politinių organizacijų įstatymu; 2) II kategorija – atvirieji rinkimų duomenys.
FR-397.1	I kategorijos duomenys turi būti publikuojami tik portalo VRK.LT viešojoje dalyje, su galimybe nustatyti jų publikavimo trukmę, pvz.: 1) tik politinės kampanijos metu; 2) nuolat.
FR-397.2	Prieš atveriant I kategorijos duomenis į atvirus duomenis turi būti galimybė juos nuasmeninti.
FR-397.3	II kategorijos duomenys turi būti prieinami per: 1) portalą VRK.LT; 2) Lietuvos atvirų duomenų portalą https://data.gov.lt/ ; (duomenys atverti https://atviriduomenys.vrk.lt/) 3) Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą https://duomenys.stat.gov.lt . 4) VRKIS aplikacijų programavimo sąsaja (API) išorinėms sistemoms (aprašas skelbiamas čia: https://www.vrk.lt/atviri-duomenys)
FR-398	Portalo VRK.LT viešojoje prieigoje turės būti prieinami:

Nr.	Reikalavimas
FR-398.1	<p>Tie atvirieji duomenys ir jų rinkiniai*, kurie šiuo metu yra prieinami per www.vrk.lt, www.rinkejopuslapis.lt ir https://atviriduomenys.vrk.lt/</p> <p>*Nuorodos:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. https://www.vrk.lt/atviri-duomenys/; b. https://www.rinkejopuslapis.lt/atasskaitu-formavimas
FR-398.2	<p>10 naujų atvirųjų duomenų rinkinių:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Suteiktų administracinių elektroninių paslaugų registras; b. Rinkimų komisijų nariai; c. Rinkimų stebėtojai; d. Atstovai rinkimams; e. Rinkimų apygardų erdviniai duomenys; f. Rinkimų apylinkių erdviniai duomenys; g. Pranešimai ir skundai; h. Politinės kampanijos sutarčių registras; i. Politinės kampanijos dalyvių finansavimo suvestinė; j. Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų deklaracijos. <p>Pateiktas duomenų rinkinių sąrašas gali būti tikslinamas analizės ir projektavimo etapo metu.</p>
FR-399	<p>Turi būti sukurtos priemonės ir įrankiai, sudarantys sąlygas užtikrinti pilną veiklos duomenų analitikos (angl. business intelligence, toliau – BI) gyvavimo ciklą.</p>
FR-400	<p>Turi būti užtikrintas duomenų surinkimas iš skirtingų domenų šaltinių.</p> <p>Pvz. šiuo metu VRK taikomi šie rinkimų duomenų surinkimo būdai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ataskaitos, pvz., duomenys gaunami iš rinkimų organizatorių, kai jie parengia ir pateikia apibendrinančias ataskaitas; 2) Formos, pvz., duomenys gaunami iš rinkimų organizatorių, kai jie užpildo atitinkamas formas sistemoje; 3) Kiti duomenų šaltiniai, pvz. duomenys gaunami iš kitų sistemų ar registru.
FR-401	<p>Turi būti galimybė importuoti duomenis iš įvairių duomenų šaltinių (įkelti, prijungti prie duomenų šaltinio).</p>
FR-402	<p>Duomenis turi būti galima importuoti šiais būdais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rankiniu būdu, įkeliant duomenų rinkinio failą į BI įrankį. Minimalus palaikomų formatų sąrašas: .csv, .xml, .xlsx, .xls. 2) Automatiniu būdu, pasitelkiant integracines sąsajas.
FR-403	<p>Turi būti realizuotos duomenų tvarkymo ir paruošimo duomenų teikimui priemonės:</p>
FR-403.1	<p>Turi būti galimybė peržiūrėti, tvarkyti, ištrinti importuotus duomenų rinkinius.</p>
FR-403.2	<p>Turi būti galimybė:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) transformuoti duomenis (prieš įkeliant ir po įkėlimo): <ol style="list-style-type: none"> a. atlikti standartinius duomenų transformavimo veiksmus tokius kaip (bet neapsiribojant): pervadinti, ištrinti, pridėti duomenų stulpelius/eilutes/lenteles, keisti duomenų tipą, atlikti naujų reikšmių skaičiavimą, agreguoti reikšmes; b. transformuojant duomenis pradinis duomenų rinkinys nėra keičiamas, nustatymai turi būti pritaikomi tik rodiniui;

Nr.	Reikalavimas
	<p>c. sukurti rodiniai gali būti išsaugoti kaip nauji duomenų rinkiniai;</p> <p>d. pritaikyti duomenų transformavimo veiksmai turi būti išsaugoti ir turi būti galimybė juos peržiūrėti, koreguoti, pertvarkyti ar ištrinti.</p> <p>2) sujungti duomenis iš skirtingų šaltinių į vieną duomenų rinkinį.</p> <p>3) peržiūrėti duomenų struktūrą, duomenų modelį: duomenų lenteles ir juos siejančius duomenų laukus;</p> <p>4) nustatyti duomenų rinkinio duomenų atnaujinimo tvarkaraštį (live/regular).</p>
FR-403.3	<p>VDVIS pateikiami duomenys turi būti aprašyti šaltinio duomenų struktūros apraše (toliau – ŠDSA), remiantis VSSA duomenų atvėrimo vadovu https://atviriduomenys.readthedocs.io/.</p> <p>ŠDSA turi būti parengti naudojantis VDA patvirtintomis priemonėmis. Pilna duomenų struktūros aprašo lentelės specifikacija taip pat prieinama adresu: https://atviriduomenys.readthedocs.io/dsa/index.html#dsa.</p>
FR-404	<p>Turi būti sukurtas ir su VDA suderintas rinkimų duomenų į VDVIS pateikimo būdas.</p> <p>Vadovaujantis 2023 m. vasario 6 d. Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus įsakymu Nr. DĮ-30 „Dėl valstybės duomenų valdysenos informacinės sistemos duomenų teikimo būdų patvirtinimo“ (https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d2ad8180c7f311ed9978886e85107ab2), duomenys į VDVIS pateikiami šiais būdais:</p> <p>1) per VDVIS standartinę duomenų dalijimosi jungtį. Duomenų dalijimosi jungties bendravimo su VDVIS posisteme (Palantir Foundry) tvarka ir principai aprašyti Duomenų atvėrimo tvarkos aprašo 1 priede file:///C:/Users/37061/Downloads/Jungties_aprasymas_1priedas.pdf;</p> <p>2) kitais standartiniais VDVIS duomenų dalijimosi būdais, kurie aprašyti Duomenų atvėrimo tvarkos aprašo 2 priede file:///C:/Users/37061/Downloads/Kitu_budu_aprasymas_2priedas.pdf:</p> <p>a. žiniatinklio tarnybos (REST JSON) duomenų teikėjo serveryje;</p> <p>b. Excel arba CSV failo įkėlimas į VDVIS;</p> <p>c. CSV failai duomenų teikėjo SFTP serveryje arba agentūros SFTP serveryje.</p>
FR-405	<p>Turi būti sukurta ir su VSSA suderinta Universalioji duomenų teikimo sąsaja, kaip ši sąvoka apibrėžta Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijose (2013 m. kovo 25 d. Informacinės visuomenės plėtros komiteto (nuo 2024-08-14 – Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros) direktoriaus įsakymu Nr. T-36 patvirtintos Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijos.).</p>
FR-406	<p>Turi būti užtikrintos galimybės atlikti duomenų analizę, parenkant ir sukonfigūruojant VRK naudojimui vieną iš alternatyvių BI įrankių:</p> <p>1) pritaikant vieną iš rinkoje esančių BI įrankių (pvz., Power BI, Tabelau, Qlik Sense ar lygiavertį);</p> <p>2) sukuriant BI įrankį. Kuriant BI įrankį, jam taikomi funkciniai reikalavimai turi būti lygiaverčiai kaip ir BI įrankiams, kuriuos būtų galima pritaikyti (pvz., Power BI, Tabelau, Qlik Sense ar lygiavertį);</p>

Nr.	Reikalavimas
	<p>3) užsakant VDA teikiamas paslaugas duomenų analizei atlikti ir pritaikant VRK poreikiams VDVIS naudojamą programinę įrangą duomenų analizei atlikti pagal šiame Techninės specifikacijos skyriuje apibrėžtus reikalavimus.</p> <p>Siūlomas BI įrankis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) turi turėti galimybę peržiūrėti ir analizuoti sukurtus duomenų modelių duomenis, lyginti ir analizuoti jų duomenis; 2) turi palaikyti didžiųjų duomenų (angl. Big Data) analizėje ir modeliavime taikomas operacijas, tokias kaip (bet neapsiribojant): jungti skirtingus duomenų rinkinius, agreguoti duomenų rinkinių reikšmes, filtruoti duomenis, transformuoti duomenis, skaičiuoti įvairias statistines duomenų charakteristikas bei konstruoti duomenų rinkinių vizualizavimą grafinių priemonių pagalba; 3) Jeigu Paslaugų teikėjas pasiūlys licencijuojamą BI įrankį, tuomet jam turi būti taikomos tos pačios licencijavimo sąlygos, kaip apibrėžta šios Techninės specifikacijos 9.5 skyriuje „Reikalavimai programinei įrangai ir licencijoms“.
FR-407	<p>Turi būti užtikrintos galimybės viešinti duomenis, duomenų analizės rezultatus.</p> <p>Portale VRK.LT turi būti sudarytos galimybės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) peržiūrėti ataskaitas ir jų vizualizacijas; 2) tvarkyti ataskaitas pagal joms nustatytus parametrus (ieškoti, filtruoti, pasirinkti dimensijas, metrikas ir kt.); 3) keisti vizualizacijų rūšis; 4) peržiūrėti pasirinktą teminę švieslentę; 5) duomenis ir jų aprašymus matyti hierarchine struktūra (medžiu) suskirstytus į grupes ir lygius; 6) eksportuoti pasirinktą ataskaitą į pasirinkto formato dokumentą; 7) atspausdinti pasirinktą ataskaitą; 8) dalintis nuorodomis į ataskaitas / vizualizacijas / švieslentes socialiniuose tinkluose. <p>Viešojo duomenų analizės srityje BI įrankis turi būti pasiekiamas per interneto naršyklę (angl. web app), nenaudojant papildomos programinės įrangos.</p>
FR-408	<p>Turi būti galimybė suformuoti rinkimų, referendumų, pilietinių iniciatyvų, politinių organizacijų, analitinių centrų ir politinių kampanijų finansavimo duomenų vizualizacijas iš pasirinktų esybių ir atributų, bet kuriuo metu keisti vizualizacijų rūšis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) juostinė diagrama (angl. Bar chart); 2) Sluoksniuota stulpelinė diagrama (angl. Stacked bar chart); 3) Puslankio diagrama (angl. Semi circle chart); 4) stulpelinė diagrama, histograma (angl. Column chart, histogram); 5) kombinuotoji diagrama (angl. Combo chart); 6) pasiskirstymo plotas (angl. Distribution plot); 7) pagrindiniai veiklos rodikliai (angl. KPI); 8) lentelė; 9) iš kelių lentelių suformuota lentelė (angl. Pivot table); 10) plokštuminė (sritinė) diagrama (angl. area chart);

Nr.	Reikalavimas
	11) linijinė diagrama (angl. Line chart); 12) skritulinė diagrama (angl. Pie chart); 13) taškinė diagrama (angl. Point chart); 14) burbulinė diagrama (angl. Bubble chart); 15) žemėlapis; 16) kitos vizualizacijos, kurias galima realizuoti pasirinkto BI įrankio pagalba ir kurias detalios analizės ir projektavimo etapo metu bus nuspręsta naudoti kaip tinkamiausias atitinkamos ataskaitos duomenimis vizualizuoti.
FR-409	Turi būti užtikrintos galimybės tvarkyti (rinkti, saugoti ir valdyti) naujo VRK portalo analitikos duomenis. Aktualūs šie VRK portalo duomenys: 1) Portalo lankomumo statistika; 2) Portalo lankytojų elgsenos duomenys: kiek laiko praleidžia tam tikruose puslapiuose, kokiomis el. paslaugomis naudojasi; 3) Portalo duomenų srantai; 4) Sistemos veikimas (stabilumas, užfiksuoti sistemos veikimo trikdžiai / problemos).
FR-410	Turi būti sukurta galimybė pasirinkto duomenų rinkinio objektus eksportuoti į pasirinktą rinkmeną: xlsx, .xls ir .csv failų formatais.
FR-411	Turi būti užtikrinta galimybė viešojoje prieigoje peržiūrėti šiuos duomenų rinkinius:
FR-411.1	Rinkimų rezultatai: 1) Pirmumo balsai (paieška pagal pavardę); 2) Rinkėjų aktyvumas (nuo 2015 m.); 3) Rinkimų rezultatai referendume (nuo 1992 m.) (gauti balsai); 4) Rinkimų rezultatai vienmandatėse apygardose (nuo 1992 m.) (gauti balsai); 5) Rinkimų rezultatai daugiamandatėje apygardoje (nuo 1992 m.) (gauti balsai); 6) Rinkimų rezultatai referendume (nuo 1992 m.) (rinkėjų dalyvavimas); 7) Rinkimų rezultatai vienmandatėse apygardose (nuo 1992 m.) (rinkėjų dalyvavimas); 8) Rinkimų rezultatai daugiamandatėje apygardoje (nuo 1992 m.) (rinkėjų dalyvavimas).
FR-411.2	Rinkimų organizavimas: 1) Rinkimų apylinkės ir apygardos; 2) Rinkimų komisijų nariai, stebėtojai, atstovai, patikėtiniai (paieška pagal pavardę); 3) Incidentai; 4) Pranešimai ir skundai.
FR-411.3	Kandidatai: 1) Kandidatų, kandidatų sąrašo parėmimo statistika; 2) Kandidatų sąrašai; 3) Kandidatai; 4) Kandidatų į Seimo narius pareiškiniai dokumentai (anketa, biografija, turto ir pajamų deklaracijos); 5) Kandidatų į Savivaldybių tarybų narius pareiškiniai dokumentai (anketa, biografija, turto ir pajamų deklaracijos); 6) Kandidatų į Europos Parlamento narius pareiškiniai dokumentai (anketa, biografija, turto ir pajamų deklaracijos);

Nr.	Reikalavimas
	7) Kandidatų į Respublikos Prezidentus pareiškiniai dokumentai (anketa, biografija, turto ir pajamų deklaracijos); 8) Kandidatų privačių interesų deklaracijos (nuo 2021 m.); 9) Savivaldybės tarybų aktuali sudėtis; 10) Seimo aktuali sudėtis.
FR-411.4	Rinkėjų sąrašai: 1) Rinkėjų skaičius apygardose, savivaldybėse, apylinkėse; 2) Rinkimų apygardų, apylinkių ribas sudarantys adresai.
FR-411.5	Politinių kampanijų finansavimas: 1) Duomenys apie politinės kampanijos sutartis (nuo 2008 m.); 2) Auditorių ataskaitos dėl pastebėtų faktų (nuo 2012 m.); 3) Politinės reklamos stebėsenos duomenys; 4) Politinės reklamos įkainiai; 5) Politinės kampanijos dalyvių finansavimo suvestinė (nuo 2016 m.); 6) Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų deklaracijos (nuo 2008 m. – politinių kampanijų, nuo 2020 m. – metinės); 7) Politinių partijų narių, per kalendorinius metus sumokėjusių daugiau negu 360 eurų nario mokesčių, sąrašai (nuo 2020 m.); 8) Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščių duomenys (apie pajamas nuo 2008 m. ir išlaidas nuo 2020 m.); 9) Politinės partijos gautų narių mokesčių statistika (nuo 2015 m.); 10) Politinės kampanijos dalyvių duomenys apie paskleistą politinę reklamą (nuo 2011 m.); 11) Politinės partijos informacija apie paskleistą politinę reklamą ir jos finansavimo šaltinius (nuo 2020 m.).
FR-411.6	Paslaugos teikėjas turi pasiūlyti ir suderinti su VRK kiekvienos šio punkto papunkčiuose aprašytos ataskaitos šabloną, t. y. atvaizduojamus duomenis ir dizainą.
FR-412	Vadovaujantis Rinkimų kodeksu papildomai turės būti suformuoti ir viešojoje prieigoje peržiūrėti iki 20 naujų duomenų rinkinių (ataskaitų).

8.28. REIKALAVIMAI ADMINISTRAVIMUI

8.28.1. Reikalavimai naudotojų valdymui

8.28 LENTELĖ. REIKALAVIMAI NAUDOTOJŲ VALDYMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-413	Naudotojų valdymui turi būti naudojama esama VRKIS Administravimo posistemė.
FR-414	Visų VRKIS posistemiu/modulių prieigos teisės turi būti valdomos VRKIS Administravimo posistemėje.

8.28.2. Reikalavimai informacinės sistemos administravimui

8.29 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ADMINISTRAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-415	VRKIS naujai kuriamų ar modernizuojamų komponentų administravimas (funkcinių parametrų nustatymas) turi būti vykdomas naudojant esamą VRKIS administravimo posistemę.
FR-416	Atskirų naujai kuriamų VRKIS komponentų administravimas gali būti vykdomas ir ne VRKIS administravimo posistemės pagalba, tačiau tokios išimtys turi būti suderintos su Perkančiąja organizacija.
FR-417	VRKIS administravimo posistemė turės būti atnaujinta pagal šios Techninės specifikacijos reikalavimuose aprašytas funkcijas, kurių realizavimui ar parametrų valdymui yra reikalingas atlikti administravimo funkcijas.
FR-418	Visi šioje techninėje specifikacijoje numatyti terminai, trukmės, parametrai turi būti administruojami VRKIS administravimo posistemėje, nebent su Perkančiąja organizacija būtų suderinta kitaip.

8.29. REIKALAVIMAI TURINIO VALDYMO SISTEMAI

8.30 LENTELĖ. REIKALAVIMAI TURINIO VALDYMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-419	VRKIS portalas turi būti administruojama naudojant turinio valdymo sistemą (toliau – TVS).
FR-420	TVS naudotojų darbo vietos neturi reikalauti papildomos programinės įrangos diegimo ir turi veikti interneto naršyklėje.
FR-421	Turi būti galimybė maketuoti tiek portalo pirmąjį puslapį, tiek, pagal hierarchiją, žemesnio lygmens portalo puslapius: <ul style="list-style-type: none"> • pakeisti aktualiausių informacijos blokų padėtį; • nustatyti naujausių straipsnių skaičių blokuose; • įkelti / panaikinti papildomus blokus, įdėti / išimti juose esančią informaciją.
FR-422	TVS turi turėti svetainės sričių administravimo funkcijas:
FR-422.1	kurti naujas sritis;
FR-422.2	pervadinti, skaidyti ar sujungti esamas sritis;
FR-422.3	įjungti ir išjungti sričių publikavimą svetainėje (nepublikuojamos sritys turi būti nematomos svetainės lankytojams);
FR-422.4	archyvuoti nebeaktualias sritis.
FR-423	Administravimo dalyje, atskiruose moduluose turi veikti paieška. Atlikus paiešką galimybė automatiškai patekti į atrinktą objektą ir jį redaguoti.
FR-424	TVS turi palaikyti versijavimą, t. y. atlikus srities redagavimą turi būti išsaugoma senesnė versija. Turi būti galimybė publikuoti naują turinį ir peržiūrėti, įsikelti senesnes turinio versijas.
FR-425	Turi būti galimybė integruoti į portalo puslapius išorines aplikacijas (JavaScript, HTML ir kt.), kitus interneto puslapius.
FR-426	Turi būti lentelių kūrimo, sukurtų lentelių kopijavimo, jų redagavimo ir lentelių bei jos langelių formatavimo funkcijos.

Nr.	Reikalavimas
FR-427	TVS teksto redaktorius turi leisti kurti, redaguoti ir formatuoti lenteles: nustatyti lentelės plotį ir aukštį, eilučių ir stulpelių skaičių, įterpti naujas eilutes, stulpelius ir juos ištrinti, nustatyti lentelės stilių, lentelės rėmelio stilių, teksto lygiavimo stilių lentelėje, nustatyti tarpus tarp lentelės langelių, tarpus tarp celės rėmuo ir teksto, nustatyti lentelės antraštę, santrauką (angl. Alt-tag, Meta-tag).
FR-428	TVS naudotojai turi galėti redaguoti ir formatuoti jau sukurtas lenteles: apjungti lentelės celes ir jas išskirti, nustatyti celės, stulpelio ar eilutės stilių: nustatyti plotį, aukštį, šriftą ir jo spalvą, fono spalvą, lygiavimą ir kt. formato nustatymus.
FR-429	TVS turi leisti naudoti animacinius elementus.
FR-430	Kiekvienoje srityje turi būti galimybė kurti skirtingus puslapius naudojantis teksto redagavimo aplinka, atitinkančia šiuos reikalavimus:
FR-430.1	redagavimo aplinka turi būti artima „Microsoft Word“ ar lygiaverčių programų aplinkai;
FR-430.2	turi būti teikiami redagavimo palengvinimai: teksto formatavimas, pasirinkimas iš galimų reikšmių sąrašo, lentelių redaktorius, pasikartojantys elementai. Šie elementai turi būti lengvai konfigūruojami bei lengvai naudoti nurodytas reikšmes ir pasirinkimus;
FR-430.3	turi būti papildoma galimybė pašalinti (panaikinti) visus ankstesnius dokumentų tekstų formato nustatymus;
FR-430.4	turi būti galimybė kurti įvairias nuorodas (į kitą puslapį, dokumentą, kitą svetainę, el. pašto adresą ar pan.);
FR-430.5	turi būti galimybė įterpti trečiųjų šalių įskiepius (pvz. Youtube, Google maps), įskiepius įterpiančią įkeliant įskiepio kodą į puslapio HTML kodą;
FR-430.6	turi būti galima įkelti paveikslėlius į tekstą.
FR-431	Viešinimui skirti nauji duomenys turi būti automatiškai paskirstomi į sritis ir šiose srityse turi būti automatiškai sukuriama nauji objektai (informacijos puslapiai), kurie pateikiami portale.
FR-432	Gavus viešinimui skirtų duomenų atnaujinimus, esami svetainės objektai (informacijos puslapiai) turi būti atnaujinami pagal gautą informaciją.
FR-433	Turi būti galimybė redaguoti automatiškai sukurtų objektų duomenis išskyrus rišamuosius duomenis, kurie unikaliai susieja svetainėje saugomą objektą su VRKIS duomenimis.
FR-434	Turi būti galimybė parengti anketas / apklausas, kurias galėtų pildyti svetainės naudotojai.
FR-435	Turi būti galimybė nustatyti anketų / apklausų pildymo laikotarpį.
FR-436	Turi būti galimybė susieti anketas / apklausas su konkrečiais svetainės objektais ir skiltimis, arba naudoti apklausas VRKIS suteiktų el. paslaugų vertinimui.
FR-437	Sudarant struktūrizuotą anketą / apklausą turi būti neapsiribojant šie pasirinkimai / galimybės:
FR-437.1	prie klausimo įkelti paveikslėlį, pateikti nuorodą, prisegti bylas (paveikslėlis ir nuoroda turi būti rodomi prie klausimo, o prisegtas bylas turi būti leidžiama peržiūrėti / atsisiųsti);
FR-437.2	laukas atsakymui įrašyti (turi būti galimybė nurodyti lauko tipą (skaičius / tekstas), maksimalų lauko simbolių skaičių bei ekrane rodomų eilučių skaičių);
FR-437.3	vieno varianto pasirinkimas iš daugelio;
FR-437.4	vieno varianto pasirinkimas iš daugelio, iškrentančiame sąraše;

Nr.	Reikalavimas
FR-437.5	vieno varianto pasirinkimo iš daugelio atvejais turi būti galimybė pasirinktam variantui priskirti įrašomą reikšmę, kur pasirinkus šį variantą turi būti reikalaujama įrašyti reikšmę klaviatūros pagalba;
FR-437.6	daugiau nei vieno varianto pasirinkimas;
FR-437.7	kiekvieno varianto įvertinimas (Taip / Ne);
FR-437.8	variantų reitingavimo / vieno klausimo su daug atsakymų pasirinkimas, kur kiekvienas atsakymas turi vieno varianto pasirinkimą iš daug (turi būti galimybė pasirinkti skalės reikšmių kiekį ir jas aprašyti su galimybe vienai iš reikšmių priskirti įrašomą reikšmę);
FR-437.9	klausimo susiejimas su kito klausimo „vieno varianto pasirinkimas iš daug“ variantais (priklausomai nuo pasirinkto „vieno varianto pasirinkimas iš daug“ varianto turi būti pateikiamas sekantis susijęs klausimas);
FR-438	Turi būti galimybė rengti struktūrizuotų anketų / apklausų rezultatų ataskaitas.
FR-439	TVS administratorius turi turėti galimybę susieti tinklapį su Google Analytics žyma. Taip pat administratorius turi turėti galimybę žymą pakeisti ir / ar ištrinti.
FR-440	TVS turi užtikrinti kiekvieno nedalomo informacijos vieneto (straipsnio, pranešimo, žinutės ir t. t.) meta žymių (raktiniai žodžiai, antraštė, aprašas) aprašymą pagerinant informacijos atpažinimą paieškos sistemoms.
FR-441	TVS turi galimas pasenusių, ne(be)egzistuojančių nuorodų aptikimas perkeliant naudotoją į atitinkamą egzistuojančią svetainės skyrių.
FR-442	VRKIS viešinimui teikiami duomenys į portalą turi būti perduodami su Perkančiąja organizacija sutartu periodiškumu. Turi būti galimybė periodiškumą konfigūruoti pagal sritis (posistemes).
FR-443	TVS turi užtikrinti kiekvieno nedalomo informacijos vieneto-objekto (straipsnio, pranešimo ir t. t.) funkcijas, kurios leistų objektą padaryti neviešu. Tai yra nematomą ir neaktyvų (objektas nerodomas meniu ar sąrašuose ir nepasiekiamas per paiešką ar nuorodas) puslapio lankytojams, tačiau TVS naudotojai jį gali matyti.

8.30. REIKALAVIMAI DIRBTINIO INTELEKTO SPRENDIMUI

8.31 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DIRBTINIO INTELEKTO SPRENDIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-444	Dirbtinio intelekto komponento (toliau – DI komponentas) veikimas turi būti pagrįstas giliojo mokymosi (angl. deep learning) ar lygiaverčiais algoritmais.
FR-445	DI komponentas turi būti realizuotas taip, kad komponentas sudarytų sąlygas struktūrizuoti kaupti neuroninių tinklų apmokymui aktualius duomenis.
FR-446	DI komponento veikimui reikalingi duomenys turi būti apibrėžti detalios analizės ir projektavimo etape.
FR-447	DI komponentas turi būti realizuotas taip, kad ateityje būtų galima išplėsti jo panaudojimo atvejus.
FR-448	DI komponentas turės veikti VRKIS infrastruktūroje ir naudoti šios infrastruktūros skaičiavimo resursus t. y. DI komponento naudojami duomenys negalės būti išsiunčiami už VRKIS infrastruktūros ribų.
FR-449	DI komponento naudojamų algoritmų apmokymui reikiamą infrastruktūrą turės suteikti Diegėjas (naudojama tik Projekto metu). Mokymui skirta infrastruktūra

Nr.	Reikalavimas
	turės veikti Europos Sąjungos šalių narių teritorijoje ir Diegėjas turės pateikti įrodymus, kad jo naudojama infrastruktūra atitinka aukštus saugumo standartus.
FR-450	DI komponentas turi turėti grafinę naudotojo sąsają, suteikiančia galimybę stebėti komponento veikimą: įvesties ir išvesties rezultatus, mokymosi progresą ir istoriją.
FR-451	DI komponento algoritmai turi būti realizuoti taip, kad ateityje (po Projekto) jų tobulinimui būtų galima panaudoti nuolatinio mokymosi (angl. continuous learning) ar dalinai valdomo mokymo (angl. semi-supervised learning) principus.
FR-452	DI komponento apsimokymui turės būti naudojami istoriniai VRKIS duomenys.
FR-453	Duomenų rinkinius DI komponento algoritmų apmokymui pateiks Perkančioji organizacija (apie 130 tūkst. politinės kampanijos išrašų įrašų su priskirtomis operacijų kategorijomis ir apie 150 tūkst. politinių organizacijų išrašų įrašų iš kurių apie 4 tūkst. įrašų su priskirtais operacijų tipais ir žiniaraščio klasifikatoriais). Pažymima, kad pateikti duomenys nebus sužymėti (angl. labeled), o už duomenų parengimą naudojimui DI algoritmuose bus atsakingas Diegėjas.
FR-454	Testavimo metu turės būti pademonstruota: DI mokymosi algoritmas, neuroninio tinklo architektūra ir parametrai, išeities duomenys.
FR-455	Prieš pradėdant testavimą su Perkančiąja organizacija turės būti suderinti DI algoritmo kokybiniai parametrai.
FR-456	DI komponentas turės būti naudojamas politinių organizacijų, politinių kompanijų ir analitinių centrų banko išrašų tvarkymui, tačiau Diegėjas savo pasirinkimu galės naudoti DI komponentą ir kitų šioje techninėje specifikacijoje keliamų reikalavimų realizacijai.
FR-457	DI komponentas turės įvertinti politinių organizacijų, politinių kompanijų ir analitinių centrų banko išrašų informaciją ir pasiūlyti priskirti kiekvienai išlaidų ar pajamų eilutei kategoriją ar operacijų tipą ir žiniaraščio klasifikatorių.
FR-458	Banko išrašuose kaupiama informacija apie: <ul style="list-style-type: none"> • Operacijos data; • Gavėjo, mokėtojo pavadinimas (vardas pavardė); • Gavėjo, mokėtojo kodas (asmens kodas); • Suma, Eur.; • Paaiškinimas (laisvos formos tekstas).
FR-459	Kiekvienas banko išrašo įrašas (eilutė), turi būti priskiriamas vienai kategorijai ar operacijų tipui ir žiniaraščio klasifikatoriui.
FR-460	Banko išrašų įrašo priskyrimas kategorijai ar operacijų tipui ir žiniaraščio klasifikatoriui, galės būti papildomai vertinamas ir panaudojant gautų sąskaitų duomenimis.
FR-461	VRKIS kaupiamų banko išrašų struktūrą ir kategorijų, operacijų tipų ir žiniaraščio klasifikatorių sąrašą Perkančioji organizacija patikslins analizės metu.
FR-462	DI komponento pasiūlytą priskirtą kategoriją turi būti galima patikslinti rankiniu būdu.

8.31. REIKALAVIMAI EL. DOKUMENTO SUDARYMO IR PASIRAŠYMO KOMPONENTUI

8.32 LENTELĖ. REIKALAVIMAI EL. DOKUMENTO SUDARYMO IR PASIRAŠYMO KOMPONENTUI

Nr.	Reikalavimas
BENDRI REIKALAVIMAI	
FR-463	Turi būti teikiamos šios El. dokumento sudarymo ir tikrinimo komponento (toliau - Komponentas) paslaugos: a) El. dokumentų peržiūra; b) El. dokumentų sudarymas ir modifikavimas; c) El. dokumentų pasirašymas; d) El. dokumentų tikrinimas; e) El. dokumentų el. parašų galiojimo tikrinimas; f) El. dokumentų el. parašų formato užkėlimas iki ilgalaikio saugojimo formato. g) El. dokumentų nuorašų formavimas.
FR-464	Komponentas turi palaikyti ADOC V1.0, PDF-LT, PDF-PAdES bei ASIC-E el. dokumentų specifikacijas.
FR-465	Komponento integracinė sąsaja turi remtis API architektūriniais principais, arba kitais technologiniais principais, kurie užtikrintų, kad Komponentas galėtų būti integruojamas su bet kuriuo VRKIS technologiniu komponentu.
FR-466	Komponento realizacija turi užtikrinti efektyvų didelių el. dokumentų ir turinio rinkmenų apdorojimą, leidžiantį perduoti ir gauti rinkmenas kaip originalaus turinio srautą, nereikalaujant turinio perkodavimo ar viso turinio užkrovimo į operatyviają atmintį.
FR-467	Komponento realizacija turi leisti atlikti keletą veiksmų su dokumentu (pvz. kai dokumentui nuosekliai formuojami keli parašai), nereikalaujant dokumento pakartotinai siųsti iš VRKIS į Komponentą. Turi būti realizuotas laikinas el. dokumentų pasaugojimo Komponente funkcionalumas, iki tol, kol VRKIS dokumento neparsisiunčia, nepašalina, tam tikrą laiką nebenaudoja ir pan.
FR-468	VRKIS komponentas kreipiniuose į Komponento integracinę sąsają turi galėti nurodyti norimą kalbą, kuria Komponentas turi pateikti klaidų ar informacinius pranešimus, įskaitant informaciją apie el. dokumento atitikimą specifikacijai, el. parašų galiojimą ir t. t. Komponento integracinė sąsaja turi palaikyti daugiakalbiškumą.
FR-469	Komponentas turi realizuoti naršyklėje veikiančią grafinę naudotojo sąsają, skirtą el. dokumentų peržiūrai, tvarkymui bei pasirašymui. VRKIS turi galėti aktyvuoti interaktyvų naudotojo seansą Komponento grafinėje naudotojo sąsajoje, nukreipdama į ją naudotojo naršyklę. VRKIS turi galėti nurodyti, kokius veiksmus (peržiūra, tvarkymas, pasirašymas) su kokias el. dokumentais naudotojas gali atlikti, taip pat perduoti kitus seanso metu naudojamus duomenis bei parametrus. Naudotojui baigus seansą, naudotojo naršyklė turi būti nukreipiam atgal į VRKIS.
FR-470	Komponento naudotojo sąsajos naudojimas turi būti galimas su Google Chrome, Edge, Firefox ir Safari naršyklių paskutinių dvejų metų versijomis.
FR-471	Komponentas turi užtikrinti, kad dokumentai nėra išsiunčiami ar perduodami trečiosioms šalims už Perkančiosios organizacijos infrastruktūros ribų.
EL. DOKUMENTO PERŽIŪRA IR TIKRINIMAS	

Nr.	Reikalavimas
FR-472	Komponentas turi galėti nuskaityti el. dokumento metaduomenis bei atskiras turinio rinkmenas, naudodama Komponento integracinę sąsają.
FR-473	Komponentas turi galėti patikrinti el. dokumento atitikimą specifikacijai ir gauti detalią informaciją apie neatitikimus, naudodama Komponento integracinę sąsają.
FR-474	Komponentas turi galėti nuskaityti el. dokumento parašų informaciją ir patikrinti jų galiojimą, naudodamas Komponento integracinę sąsają. Kartu turi būti pateikiama informacija, nurodanti, kada reikia atlikti el. parašo formato lygio kėlimą ar papildomos laiko žymos uždėjimą, norint užtikrinti el. parašo ilgalaikį galiojimą.
FR-475	Komponentas turi galėti inicijuoti interaktyvų el. dokumento peržiūros ir patikrinimo seansą, nukreipdama naudotoją į Komponento naudotojo sąsają, kurioje naudotojui pateikiami el. dokumentų metaduomenys, turinio priedai, informacija apie dokumento atitikimą specifikacijai, el. parašų ir jų sertifikatų duomenys, informacija, kokie el. dokumento elementai yra pasirašyti, informacija apie parašų galiojimą ir kt.
FR-476	Komponento naudotojo sąsaja turi leisti peržiūrėti el. dokumento turinio priedus naršyklėje, nenaudojant papildomų taikomųjų programų (MS Office, OpenDocument formato failus, PDF bei vaizdų turinio tipo rinkmenas).
FR-477	Komponento naudotojo sąsaja turi leisti naudotojui atsisiųsti peržiūrimus el. dokumentus ir jų turinio priedus.
FR-478	Komponentas turi atlikti el. dokumento atitikties el. dokumento specifikacijai vertinimą. Turi būti tikrinamas el. dokumento konteinerio integralumas, el. parašų galiojimas, sertifikatų galiojimas, laiko žymų galiojimas, metaduomenų tinkamumas, rinkmenų tinkamumas, parašų kvalifikuotumas ir kt.
FR-479	Komponentas turi patikrinti ar el. parašų sudarymui panaudotus kvalifikuotus sertifikatus išdavė kvalifikuoti patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjai, taip pat ar sertifikato išdavimo metu teikėjai buvo laikomi patikimais. Patikrinimas turi būti atliekamas patikimų sertifikavimo paslaugų teikėjų sąrašuose (angl. Trust-service Status List).
FR-480	Komponentas turi patikrinti ar kvalifikuotas sertifikatas yra galiojantis naudojant sertifikato patikrą realiu laiku (angl. OCSP), o esant sertifikata išdavusios institucijos sertifikato patikros paslaugos sutrikimams, turi gebėti sertifikato galiojimą patikrint naudojant atšauktų sertifikatų sąrašus (angl. CRL).
EL. DOKUMENTO SUDARYMAS IR TVARKYMAS	
FR-481	Komponentas turi galėti sudaryti ar modifikuoti el. dokumentą, naudodamas Komponento integracinę sąsają ir perduodant turinio rinkmenas bei el. dokumento specifikaciją atitinkančius metaduomenis.
FR-482	Komponentas turi galėti inicijuoti interaktyvų el. dokumento sudarymo ir modifikavimo seansą, nukreipiant naudotoją į Komponento grafinę naudotojo sąsają, kurioje naudotojas gali atlikti el. dokumento metaduomenų bei turinio priedų peržiūros ir tvarkymo veiksmus. Komponentas turi galėti perduoti turinio rinkmenas bei metaduomenis, naudojamus el. dokumento tvarkymo seanse. Komponentas turi galėti nurodyti, kokius el. dokumento duomenis naudotojas seanso metu gali ir (ar) privalo įvesti ar modifikuoti.
EL. DOKUMENTO PASIRAŠYMAS	
FR-483	Komponentas turi galėti inicijuoti interaktyvų el. dokumento pasirašymo seansą, dviem būdais: nukreipiant naudotoją į Komponento grafinę naudotojo sąsają ir

Nr.	Reikalavimas
	<p>integruojant komponento pasirašymo vedlį tiesiogiai informacinės sistemos naudotojo sąsajoje - išvengiant nukreipimo (angl. iframe).</p> <p>Nukreipimo atveju prieš pasirašant el. dokumentą turi būti galima atlikti el. dokumento peržiūrą ir tikrinimą, nurodyti sudaromo parašo metaduomenis, tokius, kaip pasirašantis asmuo, parašo data, pasirašymo pastabos, vizualaus parašo vieta dokumente (PDF tipo dokumentams) arba leisti šiuos duomenis įvesti naudotojui.</p> <p>Pasirašymo vedlio atveju prieš pasirašant el. dokumentą turi būti galima atlikti el. dokumento tikrinimą, nurodyti sudaromo parašo metaduomenis, tokius, kaip pasirašantis asmuo, parašo data, pasirašymo pastabos, vizualaus parašo vieta dokumente (PDF tipo dokumentams) arba leisti šiuos duomenis įvesti naudotojui.</p>
FR-484	Komponentas turi galėti inicijuoti bendrą el. dokumento tvarkymo ir pasirašymo seansą, kurio metu naudotojas nukreiptas į Komponento naudotojo sąsajoje gali tvarkyti ir po to iš karto pasirašyti el. dokumentą.
FR-485	<p>Komponento naudotojo sąsajoje turi būti galima pasirašyti el. dokumentą šiais kanalais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naudojant stacionarią el. parašo formavimo įrangą su LR kvalifikuotų el. parašo sertifikatų teikėjų išduodamomis laikmenomis (LR asmens tapatybės korteles, LR valstybės tarnautojo pažymėjimus, USB laikmenas ir pan.); • naudojant mobilią el. parašo formavimo įrangą, teikiamą LR veikiančių judriojo ryšio operatorių; • Smart-ID; • LT-ID.
FR-486	Komponentas neturi leisti sudaryti ir pasirašyti dokumento el. parašu, jeigu negalioja pasirašymui naudojamas skaitmeninis sertifikatas.
FR-487	Komponentas turi galėti inicijuoti bendrą keleto el. dokumentų paketo pasirašymo seansą, leidžiantį Komponento naudotojo sąsajoje peržiūrėti visus paketo el. dokumentus ir vienu veiksmu juos pasirašyti (vieną kartą įvedant stacionaraus el. pasirašymo formavimo įrangos PIN kodą ar naudojant LT-ID, o pasirašant mobiliu parašu ar Smart-ID, PIN kodą įvedant tiek kartų, kiek pasirašoma el. dokumentų).
FR-488	Komponentas turi galėti patvirtinti el. dokumentą el. spaudu per Komponento integracinę sąsają. El. spaudui sudaryti turi būti galima naudoti Komponento konfigūracijoje nurodomą sertifikatų bei privačių raktų saugyklą.
EL. PARAŠO FORMATO KĖLIMAS	
FR-489	Komponentas turi realizuoti integracinę sąsają, kuri priimtų el. dokumentą ir automatiškai pakeltų el. parašo formatą iki ilgalaikio saugojimo formato bei uždėtų reikiamas laiko žymas (kitais – užtikrintų el. dokumento teisinį galiojimą). Sąsaja, gražindama el. dokumentą su pakeltu el. parašo lygiu, kartu turi gražinti informaciją kada el. dokumentas turi būti vėl pateiktas sąsajai, kad būtų pakeltas parašo lygis ar uždėta papildoma laiko žyma.
FR-490	Komponentas turi automatiškai atlikti atšaukimo periodo laukimą (angl. grace-period) tais atvejais kai to reikalaujama pagal standartą.
EL. DOKUMENTO NUORAŠAS	
FR-491	Komponentas turi galėti parengti el. dokumento nuorašą, naudojant Komponento integracinę sąsają.
KOMPONENTO ADMINISTRAVIMAS	

Nr.	Reikalavimas
FR-492	Komponentas turi leisti valdyti integruojamų informacinių sistemų (ar atskirų jų technologinių komponentų) sąrašą, sugrupuoti informacines sistemas, kiekvienai informacinei sistemai ar jos technologiniam komponentui turi leisti sukurti integracinį Komponento naudotoją.
FR-493	Komponentas kiekvienai informacinei sistemai turi leisti konfigūruoti: <ul style="list-style-type: none"> • informacinės sistemos pavadinimą; • integruojamos informacinės sistemos adresą; • aptarnaujamų pasirašymo kanalų aibę; • apriboti šalių aibę kurių sąrašą atvaizduoti pasirašantiems naudotojams; • pagrindinę ir alternatyvią laiko žymų tarnybą; • spaudų saugyklą.
FR-494	Komponentas kiekvienai informacinei sistemai turi leisti sukurti administratoriaus naudotoją, kuris matytų tik savo administruojamos informacinės sistemos nustatymus.
FR-495	Komponentas turi leisti valdyti bendruosius parametrus: <ul style="list-style-type: none"> • leistinių įkelti rinkmenų maksimalų dydį; • pasirašymo seanso trukmės laiką; • pasirašymo žinutės tekstą, kuris siunčiamas pasirašančiajam į telefoną.
FR-496	Komponentas turi leisti peržiūrėti pasirašymų ir laiko žymų naudojimo statistiką išskaidant duomenis pagal informacines sistemas ir pasirašymo datą. Turi leisti administratoriui filtruoti statistiką pagal datų intervalą, eksportuoti statistiką Excel ar lygiaverčių formatu.

8.32. REIKALAVIMAI INTEGRACIJOMS SU IŠORINĖMIS INFORMACINĖMIS SISTEMOMIS IR REGISTRAIS

8.33 LENTELĖ. REIKALAVIMAI INTEGRACINIŲ SĄSAJŲ REALIZAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
FR-497	VRKIS modernizavimo metu turės būti užtikrinamas žemiau esančioje lentelėje pateikiamų integracijų tinkamas veikimas.
FR-498	Keičiant ar kuriant naujas integracijas turi būti vadovaujamosi 9.10 skyriuje pateikiamais reikalavimais nebent trečioji šalis su kurios valdoma informacine sistema ar registru keltų papildomus ar specifinius reikalavimus.
FR-499	VRKIS modernizavimo metu turės būti realizuota VRKIS universali duomenų mainų sąsaja, vadovaujantis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakyme Nr. T-36 „Dėl Duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijų patvirtinimo“ pateikiamais reikalavimais.
FR-500	VRKIS modernizavimo metu turės būti patobulinta arba sukurta iš nauja sąsaja su VIISP dėl naudotojų autentifikavimo (plačiau žr. 8.4 skyrių).
FR-501	VRKIS modernizavimo metu turės būti realizuota sąsaja su iPasas dėl naudotojų autentifikavimo (plačiau žr. 8.4 skyrių).
FR-502	VRKIS modernizavimo metu turės būti realizuota sąsaja dėl naudotojų užsakytų elektroninių paslaugų teikimo būsenų perdavimo į VIISP. Projektavimo metu turės būti suderintas elektroninių paslaugų sąrašas, būsenų tipai bei duomenų perdavimo techniniai parametrai.

Nr.	Reikalavimas
FR-503	Su Perkančiąja organizacija suderinus perduodamų duomenų apimtis, esant poreikiui turės būti atnaujinta integracija su LADP.
FR-504	Su Perkančiąja organizacija suderinus perduodamų duomenų apimtis, esant poreikiui turės būti atnaujinta integracija su VDVIS.

8.34 LENTELĖ. SAŠAJOS SU KITOMIS INFORMACINĖMIS SISTEMOMIS / REGISTR AIS

Nr.	Informacinė sistema / registras	Duomenų perdavimo kryptis	Gaunamų ar perduodamų duomenų aprašymas
FR-505	Adresų registras	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.3.1 - 12.9.3.6 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-506	Gyventojų registras	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.1.1 - 12.9.1.7 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-507	Juridinių asmenų registras	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.2.1 - 12.9.2.8 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-508	Neveiksnių asmenų registras	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.4.1 ir 12.9.4.2 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-509	PPNSIS	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.6.1 - 12.9.6.3 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-510	GYPAS	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.5.1 - 12.9.5.4 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-511	Sodros IS	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.8.1 - 12.9.8.3 papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-512	VATIS	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.9.9.1 ir 12.9.9.č papunkčiuose nurodyti duomenys
FR-513	PINREG	Gaunama	VRKIS nuostatų 12.3.1.25. papunktyje nurodyti duomenys
FR-514	eDVS	Gaunama	Elektroninės dokumentų valdymo sistema (eDVS) saugomi el. dokumentai numatyti pagal Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintas - Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės. Įskaitant, bet neapsiribojant šiuos dokumentus: <ul style="list-style-type: none"> • Gauti; • Siunčiami; • Vidiniai; • Apskaitos.
FR-515	ĮKNR	Gaunama	Ar kandidatas į Lietuvos Respublikos Seimo narius, Respublikos Prezidentus, savivaldybių tarybų narius, merus ir Europos Parlamento narius likus 65 (šešiasdešimt penkioms) dienoms iki rinkimų neturi nebaigtos atlikti teismo nuosprendžiu paskirtos bausmės ir (ar) jis po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės

Nr.	Informacinė sistema / registras	Duomenų perdavimo kryptis	Gaunamų ar perduodamų duomenų aprašymas
			teismo įsiteisėjusiu nuosprendžiu (sprendimu) buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo, nepaisant to, ar teistumas išnykęs, ar panaikintas.
FR-516	PINREG	Teikiama	Duomenys apie išrinktus valstybės politikus
FR-517	VIRSYS	Teikiama	<p>Duomenys apie VIRS pajamas iš politinės reklamos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kai politinės kampanijos dalyvis, kurio interesais paskleista politinė reklama, yra fizinis asmuo: vardas, pavardė; asmens kodas; • kai politinės kampanijos dalyvis, kurio interesais paskleista politinė reklama, yra juridinis asmuo: pavadinimas; kodas; • kai politinės kampanijos dalyvis, kurio interesais paskleista politinė reklama, yra fizinių asmenų grupė – grupės pavadinimas; • pajamų, gautų už politinės reklamos skleidimą, suma (politinės reklamos kaina).
FR-518	LADP	Teikiama	<ul style="list-style-type: none"> • Apylinkių duomenys • Balsavusių rinkėjų duomenys • Rinkimų kampanijų išlaidos • Išrinkti kandidatai • Kandidatų sąrašai • Partijų nariai • Kandidatų pajamos • Pirmumo balsai
FR-519	VDVIS	Teikiama	Pirminiai duomenys – strateginių valstybės valdymo sprendimų priėmimo, mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų, statistikos, stichinių, epideminių ir kitų kritinių situacijų valdymo, institucijų viešųjų funkcijų vykdymo, atvėrimo tikslams
FR-520	Paslauga 1855	Teikiama	Pateikiama informacija apie rinkėją

9. NEFUNKCINIAI REIKALAVIMAI

9.1. REIKALAVIMAI VRKIS APLINKOMS

9.1 LENTELĖ. BENDRIEJI REIKALAVIMAI ARCHITEKTŪRAI

Nr.	Reikalavimas
NR-1	Iki VRKIS modernizavimo pradžios, arba jau pradėjus VRKIS modernizavimo veiklas, VRKIS bus perkelta į VSSA Valstybės informacinių technologijų paslaugų departamento (toliau – VITC) teikiamą infrastruktūrą.
NR-2	Nebent su Perkančiąja organizacija bus suderinta kitaip, VRKIS infrastruktūros architektūra turi būti projektuojama ir realizuojama vadovaujantis:
NR-2.1	Informacinių sistemų kūrimo ir diegimo IRT konsoliduotoje infrastruktūroje (debesijos paslaugų teikimo platformoje) baziniais reikalavimais ir rekomendacijomis ² ;
NR-2.2	Informacinių technologijų paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų katalogu, patvirtintu 2020 m. balandžio 20 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu Nr. 4-241 „Dėl Informacinių technologijų paslaugų teikėjo centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų katalogo patvirtinimo“;
NR-2.3	Loginę debesijos paslaugų teikimo IT infrastruktūros architektūra, pateikiamą - https://vssa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vii-infrastrukturos-konsolidavimas/susije-dokumentai/ .
NR-3	VITC infrastruktūroje turės būti realizuotos visos reikiamos VRKIS realizacijos aplinkos (gamybinė, testinė). Skirtingos VRKIS aplinkos turi būti diegiamos į atskirus virtualius serverius/konteinerius.

9.2. REIKALAVIMAI ARCHITEKTŪRAI

9.2 LENTELĖ. BENDRIEJI REIKALAVIMAI ARCHITEKTŪRAI

Nr.	Reikalavimas
NR-4	VRKIS posistemės / moduliai turi būti sukurti taip, kad atitiktų pagrindinius „Cloud-ready“ principus:
NR-4.1	VRKIS architektūra turi būti suprojektuota užtikrinant plečiamumo principą;
NR-4.2	VRKIS architektūra turi palaikyti pajėgumų plėtros galimybes prijungiant papildomą virtualią infrastruktūrą arba techninę įrangą, bet nekeičiant programinės įrangos išeities kodų (programinė įranga neturi būti ribojantis veiksnys didinant našumą);
NR-4.3	daugiapakopė architektūra turi leisti vykdyti plėtrą atskirų sluoksnių lygmenyse;
NR-4.4	turi būti užtikrinama galimybė stebėti VRKIS bei atskirų jos komponentų veikimo rodiklius bei gauti parnešimus sutrikus komponentų veikimui ar rodikliams pasiekus kritines reikšmes;
NR-4.5	VRKIS plėtimui, šioje Techninėje specifikacijoje numatytų reikalavimų apimtyje, neturi būti reikalaujama įsigyti papildomų veikimui reikalingų technologinių licencijų.

Nr.	Reikalavimas
NR-5	VRKIS atskiri komponentai turi būtų kaip įmanoma mažesni, lengvai valdomi virtualizacijos/konteinerių platformose.
NR-6	VRKIS architektūra turi būti daugiapakopė (angl. Multi-tier, N-tier), ją turi sudaryti mažiausiai 4 hierarchiniai lygmenys (vaizdavimo, veiklos logikos, duomenų bazės, integracijų).
NR-7	Vaizdavimo lygmuo (angl. Presentation Layer) turi užtikrinti kompiuterinių priemonių visumą prieigai prie VRKIS pateikiamo skaitmeninio turinio galimais skaitmeniniais kanalais ir tuo pačiu prie VRKIS naudotojo sąsajų, reikalingų VRKIS funkcijų atlikimui. Vaizdavimo lygmuo turi sąveikauti su veiklos logikos lygmeniu sisteminių pranešimų pagalba.
NR-8	Veiklos logikos lygmuo (angl. Application Layer) programinėmis priemonėmis turi pilnai ar iš dalies automatizuoti veiklos procesų žingsnius ar jų dalį bei kontroliuoti programinių funkcijų vykdymo eigą. Veiklos logikos lygmenyje sisteminiai pranešimai turi būti priimami, apdorojami ir perduodami vaizdavimo lygmeniui. Taip pat šis lygmuo turi aptarnauti: (a) duomenų lygmenį, teikiant atitinkamas duomenų užklausas, apdorojant gautus duomenis, perduodant juos saugojimui ar keičiant juos; (b) vaizdavimo lygmenį, perduodant į jį iš duomenų lygmens gautus ir / ar veiklos logikos lygmenyje apdorotus duomenis bei priimant ir perduodant kitas sistemines instrukcijas.
NR-9	Duomenų bazės lygmuo (angl. Database Layer) turi būti realizuotas operacinių sistemų failų sistemos, duomenų bazių, duomenų talpyklų ar saugyklų pavidalu. Duomenų bazės lygmenyje skirtingi duomenų rinkiniai turi būti integruojami į vieną unifikuotą duomenų mainų platformą veiklos logikos lygmenyje esančių komponentų pagalba.
NR-10	Integracijų lygmuo (angl. Integration Layer) turi užtikrint reikalingų duomenų mainus tiek tarp vidinių VRKIS komponentų tiek ir su išorinėmis informacinėmis sistemomis. Duomenų mainai užtikrinami realizuotomis WS ar RESTful integracinėmis sąsajomis ir / arba, tik suderinus su Perkančiąja organizacija, tiesiogine prieiga prie duomenų bazės.
NR-11	Visi VRKIS funkciniai komponentai privalo palaikyti Unicode (UTF – 8) standartą.
NR-12	VRKIS turi būti suprojektuota ir realizuota taip, kad būtų lanksti modifikuojant – realizavus funkcionalumo pakeitimus vienoje ar keliose funkcinėse srityse, pakeitimai neturi būti visos VRKIS perkūrimo priežastimi.
NR-13	Turi būti galimybė administruoti VRKIS duomenų atnaujinimo procedūras nustatant, kad jos būtų vykdomos ne darbo valandomis.
NR-14	Turi būti užtikrinta, kad atliekami VRKIS naudotojų veiksmai neblokuotų kitų VRKIS naudotojų veiksmų, išskyrus atvejus, kai dėl duomenų integralumo, VRKIS naudotojams blokuojama prieiga prie tuo metu kitų VRKIS naudotojų tvarkomų duomenų. Apie blokavimo priežastis VRKIS naudotojai turi būti informuoti informatyviais pranešimais, pateikiamais blokavimo metu.

9.3 LENTELĖ. REIKALAVIMAI AUKŠTAM PRIEINAMUMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-15	VRKIS architektūra turi užtikrinti VRKIS veikimą aukšto prieinamumo (angl. High availability) principu. Aukštas prieinamumas turi būti realizuojamas paslaugų lygyje, integracijų lygyje ir duomenų lygyje.

Nr.	Reikalavimas
NR-16	VRKIS architektūra turi užtikrinti, kad nustojus veikti vienam VRKIS komponentui neturėtų nustoti veikti visa VRKIS.
NR-17	VRKIS architektūros sprendimas, turi leisti užtikrinti apkrovų balansavimo (angl. load balancing) panaudojimą jeigu to reikia, kad būtų pasiekti VRKIS našumo reikalavimai.
NR-18	Diegėjo suprojektuotas VRKIS sprendimas turi užtikrinti, kad laikas, per kurį atstatomi duomenys po incidento (RTO) (skaičiavimo išteklių numatytajam mastui atkurti) neviršytų 60 min.
NR-19	Diegėjo suprojektuotas VRKIS sprendimas turi užtikrinti, kad VRKIS prieinamumas būtų ne mažesnis nei 98% laiko per parą (skaičiuojant laiką, kuris yra numatytas klaidų šalinimo metu), kiek to neribos VRKIS infrastruktūra (kai tokį ar geresnį paslaugų teikimo lygį užtikrina duomenų centro infrastruktūra).

9.4 LENTELĖ. ARCHITEKTŪRINIAI REIKALAVIMAI DUOMENŲ SAUGOJIMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-20	Binary tipo duomenys neturi būti saugomi duomenų bazėse. Šio tipo duomenys turi būti saugomi atskirų serverių pagrindu realizuotose failų sistemose arba S3 protokolu pasiekiamose duomenų saugyklose.

9.3. REIKALAVIMAI DUOMENŲ BAZĖMS

9.5 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DUOMENŲ BAZĖMS

Nr.	Reikalavimas
NR-21	Projekto metu turės būti atnaujinama esama VRKIS Oracle DB versija iš Oracle Database 12c į ne senesnę nei Oracle Database 19c.
NR-22	Po VRKIS Oracle DB versijos pakėlimo, Diegėjas Perkančiajai organizacijai turės pateikti programinės įrangos gamintojo, ar jo atstovo, patvirtinimą, kad DB versijos pakėlimas yra atliktas kokybiškai ir laikantis gamintojo nustatytų reikalavimų.
NR-23	VRKIS modernizavimo tobulinant esamus VRKIS komponentus, arba kuriant komponentus, kurie yra labai tarpiai susiję su esama VRKIS turi būti naudojama esama VRKIS duomenų bazių valdymo sistema (toliau – DBVS) (Oracle Database).
NR-24	Jei VRKIS modernizavimo veikloms atlikti bus reikalaujama papildomų Oracle Database licencijų, jos turi būti įskaičiuotos į Diegėjo pasiūlymą ir galioti bent iki garantinės priežiūros pabaigos.
NR-25	Jei VRKIS modernizavimui bus naudojama kita mokama DBVS, toks sprendimas turės būti suderintas su Perkančiąja organizacija ir tokios DBVS licencijos turi būti įskaičiuotos į Diegėjo pasiūlymą bent iki garantinės priežiūros pabaigos.
NR-26	Jei VRKIS modernizavimui bus naudojama kita nemokama DBVS, toks sprendimas turės būti suderintas su Perkančiąja organizacija ir ji turės tenkinti šiuos reikalavimus:
NR-26.1	DBVS gamintojo deklaruojamas palaikymo terminas (angl. end-of-support date) turi būti ne trumpesnis nei 10 metų nuo Diegėjo pasiūlymo pateikimo datos;

Nr.	Reikalavimas
NR-26.2	VRKIS modernizavimo pabaigoje turi būti naudojama naujausia galima (stabili) DBVS versija.

9.4. REIKALAVIMAI ESAMŲ INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMUI

9.6 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ESAMŲ INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-27	VRKIS modernizavimo metu kuriami ar tobulinami VRKIS komponentai turi maksimaliai išnaudoti šiuo metu VRKIS veikiančius komponentus atliekančius naudotojų administravimo, identifikavimo, auditavimo ir kitas bendrines funkcijas.
NR-28	VRKIS sugeneruojami saugos pranešimai syslog protokolu turi būti siunčiami į Perkančiosios organizacijos naudojamą saugos informacijos ir įvykių sistemą (SIEM, Wazuh XDR).
NR-29	Turi būti galimybė konfigūruoti kokio tipo pranešimai yra siunčiami į SIEM.
NR-30	El. paštu siunčiamų pranešimų realizacijai turi būti naudojamas Perkančiosios organizacijos nurodytas el. pašto serveris.
NR-31	Naujai kuriami ar tobulinami VRKIS komponentai turi gebėti panaudoti Perkančiosios organizacijos naudojamą privilegijuotų vartotojų valdymo sprendimą.

9.5. REIKALAVIMAI PROGRAMINEI ĮRANGAI IR LICENCIJOMS

9.7 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PROGRAMINEI ĮRANGAI IR LICENCIJOMS

Nr.	Reikalavimas
NR-32	VRKIS modernizavimo metu kuriami spendimai gali būti realizuojami kuriant programinę įrangą ar/ir integruojant įvairius jau sukurtus programinės įrangos komponentus. Įvertinus keliamus reikalavimus, Diegėjas turi numatyti ir pateikti reikiamos programinės įrangos licencijas (ar bet kokius kitus leidimus) naudoti programinę įrangą), reikalingas siūlomo sprendimo realizacijai.
NR-33	Jei VRKIS realizacijai bus naudojama licencinė programinė įranga, Diegėjas turi užtikrinti, kad VRKIS galėtų naudotis neribotas išorinių naudotojų skaičius, 40 000 vidinių naudotojų ir 10 administratorių, programinės įrangos licencijos turi būti nuolatinio galiojimo (angl. <i>perpetual</i>) ir įsigyjamos bei pateikiamos ne nuomos ar panašiu teisiniu pagrindu.
NR-34	Diegėjas turi užtikrinti programinės įrangos licencijos galiojimą iki garantinės priežiūros pabaigos, bei įtraukti visas su tuo susijusias išlaidas į savo pasiūlymą, o Perkančioji organizacija ateityje turi turėti teisę naudotis naujais ar patobulintais VRKIS komponentais net ir neįsigijus licencijų palaikymo (pratęsimo).
NR-35	Jei konkretiems funkciniam reikalavimams realizuoti naudojama uždaro kodo licencinė programinė įranga, turi būti naudojama standartinė šios programinės įrangos versija, kuri projekto metu negali būti specifiškai pritaikoma funkcinų reikalavimų atitikimui. Jeigu naudojama ir vystoma atviro kodo licencinė programinė įranga, turi būti suteikiamos VRK priegis teisės prie išėties kodų,

Nr.	Reikalavimas
	bei suteikiama teisė savo resursais (įskaitant samdomas trečiąsias šalis) vystyti šią programinę įrangą ir naudoti savo reikmėms.
NR-36	VRKIS programiniai komponentai turi būti stabilūs ir plačiai naudojami praktikoje. Diegėjas negali siūlyti naudoti programinių komponentų versijų, kurios yra testavimo stadijoje, pažymėtos „beta“ ar kitais tai pažyminčiais būdais.
NR-37	Visą VRKIS veikimui pateikiamą programinę įrangą turi būti galima naudoti virtualizacijos/konteinerių valdymo platformoje.
NR-38	VRKIS kūrimo pabaigoje VRK turi būti perduodami VRKIS išeities tekstai (išeities tekstai turi būti įkelti į Perkančiosios organizacijos nurodytą GitHub paskyrą) turi tenkinti šiuos reikalavimus:
NR-38.1	išeities tekstai VRK turi būti perduoti kompiliavimui paruoštų rinkmenų paketu forma, nurodant standartines kompiliavimo priemones, kompiliavimo eigą ir kartu su visomis kompiliavimui reikalingomis bibliotekomis;
NR-38.2	išeities tekstai turi būti su komentarais ir atitikti gerąsias programinio kodo formatavimo, kintamųjų bei funkcijų įvardinimo praktikas;
NR-38.3	klaidos turi būti apdorojamos pranešimais o ne paliekamos "be žinios";
NR-38.4	išeities tekstai turi būti suprantami pasirinktos programavimo kalbos specialistui;
NR-38.5	išeities tekstuose neturi būti saugomi naudotojų prisijungimo vardai ir slaptažodžiai;
NR-38.6	išeities tekstų kokybei užtikrinti turi būti naudojami klaidų / įspėjimų analizatoriai taip, kad aptiktų didžiausią galimų problemų kiekį, įspėjimai turi būti traktuojami kaip klaidos;
NR-38.7	VRK turi būti perduoti pilni, korektiški kuriamo arba modifikuojamo sprendimo išeities tekstai, iš kurių, naudojant standartines priemones, būtų kompiliuojama naudojimui parengta programinė įranga, atliekanti jai specifikuotas funkcijas.
NR-38.8	Prie išeities tekstų turi būti pateiktos kompiliavimo, bei diegimo instrukcijos (scriptai) į visas reikalingas aplinkas.
NR-38.9	Turi būti pateiktos instrukcijos programuotojo darbo vietos paruošimui, rekomendacijos naudojamiems įrankiams.
NR-38.10	Prieš išeities tekstų perdavimą VRK, išeities tekstų kokybė turi būti patikrinta su trečių šalių įrankiais (pvz. SonarQube ar lygiaverčiu) kad būtų išvengta saugumo spragų, klaidų, blogos praktikos naudojimo bei pateikta tokių įrankių sugeneruota patikros ataskaita (ataskaita gali būti pateikiama ir anglų kalba).

9.6. REIKALAVIMAI GREITAVEIKAI IR NAŠUMUI

9.8 LENTELĖ. REIKALAVIMAI GREITAVEIKAI IR NAŠUMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-39	VRKIS turi veikti pagal racionalius greitaveikos reikalavimus, kai vienu metu su VRKIS lygiagrečiai veiksmus inicijuos ne mažiau kaip 5 000 naudotojų.
NR-40	VRKIS turi būti projektuojama taip, kad rinkimų metu VRKIS turi veikti pagal racionalius greitaveikos reikalavimus, kai vienu metu su VRKIS lygiagrečiai veiksmus inicijuos ne mažiau kaip 500 000 naudotojų.
NR-41	Integracinių sąsajų realizacija turi užtikrinti, kad apibrėžti integraciniai scenarijai įvyks per racionalų laiko tarpą ir nedarys neigiamos įtakos VRKIS naudojimui ir našumui.

9.7. REIKALAVIMAI PLEČIAMUMUI

9.9 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PLEČIAMUMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-42	VRKIS architektūra ir jos realizacija turi leisti pajėgumų plėtimą horizontaliai o ne vertikalčiai, prijungiant ar panaudojant papildomą techninę ar virtualią įrangą (angl. scaling).
NR-43	Turi būti numatytos VRKIS plėtimo ir našumo didinimo galimybės didėjant VRKIS naudotojų skaičiui bei duomenų kiekiui, įskaitant ir galimybę pridėti naujas (papildomas) tarnybines stotis, paskirstant apkrovimą tarp jų.
NR-44	Papildomų duomenų saugyklų įdiegimas, techninių resursų padidinimas neturi reikalauti esamos VRKIS programinės įrangos pakeitimų.
NR-45	VRKIS neturi riboti maksimalaus resursų kiekio tarnybinėse stotyse, kuriose įdiegta VRKIS, panaudojimo (operatyvios atminties, procesorių skaičiaus, diskų dydžius ir pan.).

9.8. REIKALAVIMAI ATSARGINĖMS KOPIJOMS IR ATSTATYMIUI

9.10 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ATSARGINĖMS KOPIJOMS IR ATSTATYMIUI

Nr.	Reikalavimas
NR-46	Diegėjas turi įvertinti Perkančiosios organizacijos naudojamo duomenų centro teikiamas paslaugas ir užtikrinti, kad naujai kuriami ar modernizuojami VRKIS komponentai būtų tinkami vykdant rezervinių kopijų darymo ir atstatymo procesus, priemones ir taisykles.

9.9. REIKALAVIMAI SAUGUMUI

9.11 LENTELĖ. REIKALAVIMAI SAUGUMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-47	VRKIS turi būti projektuojama ir kuriama atsižvelgiant į:
NR-47.1	Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą;
NR-47.2	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo ir Saugos dokumentų turinio gairių aprašo patvirtinimo“;
NR-47.3	Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“ (saugumo reikalavimus taikomus 2 kategorijos informacinėms sistemoms);
NR-47.4	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2021 m. gruodžio 4 d. įsakymas Nr. V-941 „Dėl techninių valstybės registų (kadastrų), žinybinių registų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“ (saugumo reikalavimus taikomus pagal kategoriją, kuriai VRKIS yra priskirta projekto metu);

Nr.	Reikalavimas
NR-47.5	VRKIS taikomus saugos politiką įgyvendinančius dokumentus (esant neviešiams politikos dokumentams po prašymo iš Diegėjo gavimo jie bus pateikti per 5 d. d.).
NR-48	VRKIS turi būti suprojektuota taip kad rinkimų metu galėtų būti viešinama informacija, teikiamos el. paslaugos bei užtikrinamas rinkimų organizatorių funkcijų pasiekimas (pvz. VRKIS DB būtų atskirta fiziniame arba loginiame lygyje).
NR-49	VRKIS turi būti suprojektuota taip, kad VRKIS portalas būtų prieinamas ir iš užsienio.
NR-50	VRKIS programinė įranga (kuriamos posistemės ir (ar) moduliai ar (ar) standartinė programinė įranga) negali turėti Open Web Application Security Project (OWASP) Top 10 periodiškai skelbiamame aktualiame dokumente ir ankstesnėse šio dokumento versijose nurodytų pažeidžiamumų.
NR-51	VRKIS turi būti apsaugota nuo neautorizuotos prieigos bei neautorizuotų naudotojų veiksmų, įskaitant neautorizuotą duomenų peržiūrą.
NR-52	VRKIS ryšys su naudotojų ir administratorių darbo vietomis (interneto naršyklėmis) turi būti šifruojamas naudojant Let's Encrypt TLS (angl. Transport Layer Security) arba kitas lygiavertes šifravimo priemones.
NR-53	Dalis VRKIS tvarkomų duomenų gali būti šifruojami (pvz. naudotojo asmens kodas).
NR-54	Priklausomai nuo VRKIS architektūros, Diegėjas turi pateikti reikiamą kiekį bei reikiamų paskirčių sertifikatus, kuriuos naudojant bus atliekamas perduodamos / gaunamos informacijos šifravimas.
NR-55	Šifravimui naudojami sertifikatai turi būti patvirtinti kvalifikuotu sertifikatu (pvz., Veri Sign ar analogišku), kurį populiariosios interneto naršyklės gali verifikuoti automatiškai, t. y., darbo vietos naudotojui neturi reikėti savarankiškai sertifikato įtraukti į naršyklės ar operacinės sistemos patikimų sertifikatų saugyklą.
NR-56	Diegėjo pateiktas sertifikatas(-ai) turi galioti visą garantinio aptarnavimo terminą (esant poreikiui būti atnaujinamas garantinio aptarnavimo metu). Pateikiamo sertifikato garantinis aptarnavimas (angl. support) turi būti užtikrinamas ne trumpiau nei iki garantinio aptarnavimo termino pabaigos.
NR-57	Duomenų sauga turi būti užtikrinama:
NR-57.1	užtikrinant duomenų vientisumą ir neprieštarinumą;
NR-57.2	registruojant VRKIS naudotojų atliekamus veiksmus su duomenimis, įskaitant duomenų paiešką ir peržiūrėjimą;
NR-57.3	sukuriant priemones, sudarančias galimybes VRKIS administratoriui patikrinti VRKIS naudotojų veiksmus (VRKIS naudotojų stebėsenos sistema);
NR-57.4	numatant apsaugos nuo atsitiktinio duomenų ištrynimo (pvz., perspėjimai apie numatomą duomenų ištrynimą) priemones;
NR-57.5	tikrinant duomenų įvedimą dėl galimų įskverbties (angl. injection) tipo atakų;
NR-57.6	darbui su VRKIS naudotojus suskirstant į grupes pagal duomenų tvarkymo pobūdį, kai kuriems iš jų suteikiant specialiąsias teises (roles) atlikti tam tikrus tvarkymo veiksmus;
NR-57.7	saugoma informacija negali būti ištrinta jokiais kitais būdais ar aplinkybėmis išskyrus analizės ir projektavimo etapuose numatytais atvejais;
NR-57.8	diegėjas turi suderinti failų formatus, kuriuos leidžiama prisegti VRKIS, ir suderinti juos su Perkančiąja organizacija (pvz., neturi būti leidžiama prisegti

Nr.	Reikalavimas
	potencialiai nesaugių, galinčių automatiškai pasileisti (angl. self-executive) failų).
NR-58	Turi būti užtikrinta, kad VRKIS naudotojai prieitų prie tų VRKIS duomenų ir galėtų atlikti tik tuos veiksmus su jais, kurie jiems yra galimi pagal suteiktas roles ir teises bei priklausymą konkrečioms organizacijoms.
NR-59	Turi būti galimybė VRKIS sugeneruojamus klaidų pranešimus automatiškai siųsti syslog arba lygiaverčiu standartu.

9.10. REIKALAVIMAI INTEGRACINIŲ SĄSAJŲ REALIZACIJAI

9.12 LENTELĖ. REIKALAVIMAI INTEGRACINIŲ SĄSAJŲ REALIZACIJAI

Nr.	Reikalavimas
NR-60	Realizuojant naujas ar atnaujinant esamas integracine sąsajas turi būti vadovaujamosi šiame skyriuje pateikiamais reikalavimais.
NR-61	Duomenų mainai turi būti vykdomi naudojant žiniatinklio paslaugas ar lygiavertes technologijas, SOAP, HTTP (RESTfull) ar lygiavertį protokolą. Diegėjas turi atsižvelgti į patvirtintą Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. kovo 25 d. įsakymą Nr. T-36 „Dėl duomenų teikimo formatų ir standartų rekomendacijų patvirtinimo“.
NR-62	Jei integracija realizuota WS pagrindu, duomenų patikrinimas turi vykti naudojant XML schemas (XSD).
NR-63	Jei integracija realizuota žiniatinklio paslaugų pagrindu, duomenų teikimui turi būti:
NR-63.1	naudojamas XML (angl. Extensible Markup Language) formatas;
NR-63.2	atlikta žiniatinklio paslaugos patikra pagal WS-I (angl. Web Services Interoperability) standartą;
NR-63.3	naudojamas vieningas duomenų teikimo protokolas SOAP 1.1 (angl. Simple Object Access Protocol).
NR-64	Turi būti realizuotos funkcijos užtikrinančios galimybę VRKIS administratoriui valdyti integracinių sąsajų veikimo parametrus (įjungti/išjungti, rankiniu būdu inicijuoti pakartotinį duomenų siuntimą/gavimą, keisti siuntimo/gavimo laiką ir periodiškumą, riboti sąsajos veikimą nurodant aktyvumo laikotarpius, riboti galimybes naudotis sąsaja nurodant leidžiamus IP adresus / autentifikacijos parametrus ir pan.).
NR-65	Diegėjas gali siūlyti alternatyvius integracinių sąsajų realizavimo būdus (technologijas, apimtis ir kt.), jeigu jie niekaip nedarytų neigiamos įtakos projekto tikslui, uždaviniams ir galutiniams rezultatams bei neprieštarautų viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams. Pasiūlytas alternatyvus integracijos realizavimo būdas turi užtikrinti lygiavertę ar geresnę sąsajos greitaveiką, aukštą prieinamumą, plečiamumą, interoperabilumą, palaikymą ir saugumą. Kiekvienas siūlomas alternatyvus integracijos realizavimo būdas turi būti suderinamas su Perkančiąja organizacija ir duomenų teikėju (IS valdytoju/ tvarkytoju).
NR-66	Neveikiant integruotoms informacinėms sistemoms ar registrams, VRKIS funkcijos turi veikti korektiškai, išskyrus funkcijas, kurių pilno korektiško veikimo užtikrinti nėra įmanoma.

Nr.	Reikalavimas
NR-67	Su VRK turi būti suderintos kiekvienos integracinės sąsajos veikimo taisyklės, apribojimai, aktualūs valdymo parametrai ir kiti su integracinių sąsajų veikimu susiję aspektai.
NR-68	Jei keičiantis duomenimis su kitomis informacinėmis sistemomis ar registrais nustatomos klaidos, VRKIS naudotojui turi siųsti informacinius pranešimus. Pranešimas turi būti teikiamas rišliu tekstu, pateikiant informaciją apie klaidos tipą ir reikalingus naudotojui atlikti veiksmus.

9.11. REIKALAVIMAI NAUDOTOJO SĄSAJAI IR PATOGUMUI NAUDOTI

9.13 LENTELĖ. REIKALAVIMAI NAUDOTOJO SĄSAJAI IR PATOGUMUI NAUDOTI

Nr.	Reikalavimas
NR-69	Diegėjas turi sukurti VRKIS dizainą vadovaudamasis VSSA parengtais Viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų patogumo naudotojams metodiniais dokumentais - https://vssa.lrv.lt/lt/ivpk-leidiniai/viesuju-ir-administraciniu-elektroniniu-paslaugu-patogumo-naudotojams-metodiniai-dokumentai/ , taikant geriausias UX (angl. User experience) ir UI (angl. User interface) praktikas, siekiant naudotojo sąsają padaryti kiek labiau įmanoma intuityvią ir suprantamą, vengiant visų perteklinių veiksmų.
NR-70	VRKIS komponentų naudotojo sąsaja turi būti prieinama naudojant interneto naršyklę tiek naudojantis kompiuterio ekranu, tiek mobiliuose įrenginiuose.
NR-71	VRKIS naudotojo sąsaja turi būti konstruojama „responsive design“ principais.
NR-72	Per interneto naršyklę pasiekiami VRKIS komponentai turi vienodai funkcionuoti bei būti atvaizduojami šiose interneto naršyklėse (naršyklių versijos turi būti bent dviejų metų senumo):
NR-72.1	Microsoft Edge;
NR-72.2	Mozilla Firefox;
NR-72.3	Google Chrome;
NR-72.4	Safari.
NR-73	VRKIS turi būti realizuota taip, kad būtų užtikrinamas daugiakalbiškumas.
NR-74	Turi būti galimybė skirtingomis kalbomis pateikiamą informaciją (portalo puslapius) pateikti skirtingos apimties, t. y. viena kalba pateikiamos svetainės versija gali būti platesnės apimties, nei kita kalba pateikiama svetainės versija. Taip pat turi būti galimybė kurti skirtingos apimties svetainės meniu ir svetainės medį.
NR-75	VRKIS portalo elementų ir teksto vertimą į kitas kalbas užtikrins Perkančioji organizacija.
NR-76	Naudotojų sąsajos klaidų pranešimai turi būti suformuluoti taip, kad naudotojui būtų aišku, kas atsitiko ir kokius veiksmus jam toliau reikia atlikti, kad galėtų tęsti darbą.
NR-77	VRKIS naudotojo sąsaja turi būti intuityvi, suprantama ir nesudėtinga naudoti, pagrįsta universalus dizaino principais: https://anta.lrv.lt/lt/aplinkos-prieinamumas/universalus-dizainas/ .
NR-78	VRKIS komponentų, pasiekiamų per interneto naršyklę, naudotojo sąsaja turi atitikti W3C XHTML arba lygiavertę specifikaciją ir turi būti naudojama ne žemesnė kaip 1.0 W3C XHTML arba lygiavertė versija. Realizavimui turi būti naudojama ne žemesnė kaip 2.1 lygio CSS2 arba lygiavertė technologija (Cascading Style Sheets Language 2 Revision 1, www.w3.org/Style/CSS/).

Nr.	Reikalavimas
NR-79	Naudotojų sąsajos valdymas turi remtis pelės ir klaviatūros įrenginiais, o mobiliuose įrenginiuose – valdymu pirštu ar kitais lietimui skirtais funkciniais įrenginiais.
NR-80	Turi būti realizuotas naudojimo patogumą užtikrinantis funkcionalumas:
NR-80.1	užuominų ir paaiškinimų pateikimas pelės žymeklį užvedus ant grafinio objekto;
NR-80.2	duomenų įvedimo formose duomenų laukai turi būti užpildomi automatiškai, jeigu VRKIS yra saugomi atitinkami duomenys;
NR-80.3	naudotojo sąsajos elementai, kurie remiantis VRKIS įgyvendinta logika negali būti panaudojami, privalo būti pažymimi neaktyviais ir / ar paslepiami.
NR-81	Duomenų sąrašai turi būti:
NR-81.1	puslapiuojami, su galimybe nurodyti kiek sąrašo puslapyje rodyti eilučių;
NR-81.2	naudojant naršyklės mygtuką „Grįžti“, turi būti grįžtama į prieš tai buvusį puslapį;
NR-81.3	filtruojami pagal sąrašui aktualius kriterijus;
NR-81.4	rikiuojami pagal sąrašo rikiuotinus elementus;
NR-81.5	eksportuojami į rinkmenas (*.pdf, *.docx, *.xlsx, *.csv ar lygiavertės priklausomai nuo eksportuojamų duomenų turinio);
NR-81.6	duomenys, susidedantys iš lietuviškų rašmenų, turi būti rūšiuojami pagal lietuvišką abėcėlę.
NR-82	VRKIS turi būti indikuojami ilgiau trunkantys procesai (funkcijos), kad naudotojui būtų aišku, jog VRKIS veikia ir nėra būtinybės iškviesti tų pačių funkcijų keletą kartų. Jei procesas yra toks, kurį norint tęsti reikia palaukti, kol VRKIS apdoros reikiamus duomenis, tokiu atveju naudotojui turi būti apribota galimybė inicijuoti kitus veiksmus, nebent pranešime, kuris indikuoja, kad procesas gali užtrukti, naudotojas inicijuoja ilgiau trunkančio proceso atšaukimą.
NR-83	Atvaizduojamos lentelės turi prisitaikyti prie jose pateikiamos informacijos kiekio ar specifikos, ekrano dydžio ar rezoliucijos.
NR-84	Reikalavimai naudotojų informavimui:
NR-84.1	VRKIS naudotojui pateikiami pranešimai turi būti suformuluoti taip, kad naudotojui būtų aiški pranešimo pateikimo priežastis. Informacija apie pranešimo pateikimą sąlygojančią priežastį privalo būti pateikiama nurodant konkrečius VRKIS duomenų objektus (pavyzdžiui, laukų pavadinimus);
NR-84.2	naudotojui pateikiamame klaidos pranešime privalo būti nurodoma, kokius veiksmus naudotojas privalo atlikti tam, kad galėtų pašalinti pranešimo pateikimo priežastis ir tęsti darbą su VRKIS;
NR-84.3	naudotojui turi būti pateikiami sėkmės pranešimai, nurodantys, kad naudotojo atlikti veiksmai yra sėkmingi (pavyzdžiui, informuojama, kad įrašas išsaugotas / ištrintas / pakoreguotas, duomenys sėkmingai įkelti ir pan.);
NR-84.4	klaidų pranešimai, sėkmės pranešimai ir informaciniai pranešimai turi būti išskirti skirtingomis spalvomis ar skirtingais simboliais, kad vizualiai būtų galima atskirti;
NR-84.5	VRK turi būti galimybė ateityje papildyti ar koreguoti klaidų pranešimų, sėkmės pranešimų ar informacinių pranešimų sąrašą.
NR-85	Naudotojo sąsajoje esantys duomenų įvedimo laukai turi turėti duomenų validavimo taisykles ir tikrinti įvedamų duomenų logikos korektiškumą. Laukai ir laukų validavimo taisyklės turi būti suderinti su VRK. Preliminariai turės būti:
NR-85.1	tikrinami privalomi įvesti duomenys;

Nr.	Reikalavimas
NR-85.2	tikrinamas duomenų formatas (datos, skaičiaus, teksto ar kitas nustatytas taisykles);
NR-85.3	tikrinami įkeliamų rinkmenų plėtiniai ir dydžiai;
NR-85.4	atliekamas loginis tikrinimas tarp formos elementų – vieno formos elemento parinkimas (įvedimas) turi galėti įjungti/ išjungti kitus formos elementus ir atlikti kitus veiksmus, kurie turės būti suderinti su VRK.
NR-86	VRKIS portalas turės būti pritaikyti AAA lygio reikalavimams.
NR-87	VRKIS turės būti projektuojama ir kuriama vadovaujantis:
NR-87.1	Pasaulinio saityno konsorciumo parengtomis Interneto tinklalapių turinio prieinamumo rekomendacijomis (angl. Web Content Accessibility Guidelines) 2.1;
NR-87.2	2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų;
NR-87.3	Lietuvos Respublikos gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų įstatymu;
NR-87.4	Neįgaliesiems pritaikytų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos susisiekiimo ministerijos direktoriaus 2013 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. T-72 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2004 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. T-40 „Dėl Neįgaliesiems pritaikytų interneto tinklalapių kūrimo, testavimo ir įvertinimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“;
NR-87.5	VSSA parengta Valstybės ir savivaldybių institucijų Interneto svetainių pritaikymo neįgaliesiems vertinimo metodika (https://vssa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/interneto-svetainiu-prieinamumas/valstybes-ir-savivaldybiu-instituciju-interneto-svetainiu-pritaikymo-neigaliesiems-vertinimo-metodika/).
NR-88	Projektavimo metu turės būti pateiktas pilnos apimties AAA reikalavimų sąrašas, kuriame būtų nurodoma kaip VRKIS konkrečius reikalavimus, bei nurodomos reikalavimų išimtys, kurios turės būti suderintos su Perkančiąja organizacija.
NR-89	Visi VRKIS atvaizduojami elementai turi būti konstruojami taip, kad juos gebėtų perskaityti ir asmenims su regos negalia skirtos ekrano skaityklės, t. y. puslapiavimo elementai, formų įrašų pavadinimai ir patys įrašai, ir pan.

9.12. REIKALAVIMAI DUOMENŲ ARCHYVAVIMUI

9.14 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DUOMENŲ ARCHYVAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-90	VRKIS turi turėti funkcijas, suteikiančias galimybę atlikti VRKIS tvarkomų duomenų loginį archyvavimą. Realizuojant loginio duomenų archyvavimo priemones, duomenų objektui (įrašui, susijusiems įrašams, failui ar kitam objektui) turi būti priskiriamas archyvo požymis, VRKIS funkciniais moduliams paliekant tokio paties lygio prieigą kaip ir prie nearchyvuotų duomenų.
NR-91	VRKIS funkcinį modulių veiklos logikoje turi būti numatytos taisyklės kaip elgtis su logiškai suarchyvuotais duomenimis (pvz., vykdant turinio paiešką,

Nr.	Reikalavimas
	paiešką atlikti tik tuose VRKIS duomenyse, kurie nėra pažymėti kaip perkelti į VRKIS loginį archyvą).
NR-92	Projektavimo metu su Perkančiąja organizacija turės būti suderinta kurios duomenų grupės po archyvinio požymio priskyrimo, turės būti perkeliamos į atskirą archyvinę duomenų bazę ar saugyklą, apibrėžtos archyvuotinių duomenų taisyklės (dažnumas, apimtis ir pan.).

9.13. REIKALAVIMAI AUDITAVIMUI

9.15 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DUOMENŲ ARCHYVAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
NR-93	VRKIS komponentai (esami, kuriami ar modernizuojami) turės užtikrinti naudotojų veiksmų ir įvykių auditavimą bei audito duomenų perdavimą į Perkančiosios organizacijos naudojamą VRKIS audito komponentą.
NR-94	Detalus audituojamų VRKIS komponentų sąrašas bei auditavimo apimtis (kuri gali būti skirtinga skirtingiems komponentams) turės būti su Perkančiąja organizacija suderintas analizės ir projektavimo metu.
NR-95	VRKIS modernizavimo metu taip pat turės būti atliktas šiuo metu naudojamo Elasticsearch išplėtimas, audituojant visus VRKIS posistemėse atliekamų veiksmų įrašus (tiek naujai kuriamų tiek šiuo metu jau veikiančių)
NR-96	VRKIS modernizavimo metu turės būti atliktas auditavimo optimizavimas, parengiant anomalijų taisyklės nustatomas iš audito įrašų, užtikrinant, kad visi naujai kuriami komponentai būtų tinkamai audituojami ir analizuojami.
NR-97	Turi būti galimybė anomalijų įspėjamuosius pranešimus siųsti el. paštu.
NR-98	Turi būti užtikrinamas naudotojų veiksmų auditavimą apie: <ul style="list-style-type: none"> • naudotojų, administratorių prisijungimą (ir nesėkmingus bandymus prisijungti) / atsijungimą prie ; • naudotojų ir administratorių atliekamus veiksmus.
NR-99	Audito veiksmai turi būti fiksuojami tiek išoriniame tiek vidiniame VRKIS portale tiek ir testinėse jų aplinkose.
NR-100	Turi būti saugomi tokie įvykių žurnalo elementai: <ul style="list-style-type: none"> • eilės numeris; • prisijungimo / veiksmo / atsijungimo data; • prisijungimo / veiksmo / atsijungimo data; • Vardas, Pavardė; • asmens kodas; • IP adresas; • autentifikacijos tipas; • vartotojo rolė; • prisijungimo statusas; • Portalo dalies pavadinimas; • atliktas veiksmas.
NR-101	Visų įvykių žurnalo elementai turi atitikti šiuos reikalavimus:
NR-101.1	elementas „Eilės numeris“: kiekvienam įrašui turi būti suteiktas unikalus numeris, kuris turi būti didinamas +1, kai įvykių žurnale atsiranda naujas įrašas;

Nr.	Reikalavimas
NR-101.2	elementas „Prisijungimo / veiksmo / atsijungimo data“: turi būti nurodoma tiksliai prisijungimo / veiksmo / atsijungimo data formatu YYYY-MM-DD;
NR-101.3	elementas „Prisijungimo / veiksmo / atsijungimo laikas“: turi būti nurodomas tikslus prisijungimo / veiksmo / atsijungimo laikas formatu HH:MM:SS;
NR-101.4	elementas „Vardas, Pavardė“: turi būti nurodoma prisijungusio naudotojo vardas ir pavardė;
NR-101.5	elementas „Asmens kodas“: turi būti nurodomas prisijungusio naudotojo asmens kodas;
NR-101.6	elementas „IP adresas“: turi būti nurodomas IP adresas iš kurio prisijungė naudotojas;
NR-101.7	elementas „Autentifikacijos tipas“: turi būti nurodomas autentifikacijos tipas (VIISP, sertifikatu, slaptažodžiu), koku naudotojas jungėsi vidinio portalo;
NR-101.8	elementas „Vartotojo rolė“: nurodoma vartotojo rolė. Rolė priskiriama ta, su kuria prisijungus atliekami veiksmai;
NR-101.9	elementas „Prisijungimo statusas“: turi būti pateikiami visi bandymai prisijungti. Galimos reikšmės: Pavyko / Nepavyko;
NR-101.10	elementas „Portalo skilties pavadinimas“: turi būti nurodomas skilties / vidinio puslapio pavadinimas (pvz., Politinių kampanijų finansavimas / Pranešimai / Asmenų paieška / Rinkimų dienos vedlys). Turi būti aiškiai pateiktas pavadinimas, kad būtų galima suprasti tikslią skilties vietą;
NR-101.11	<p>elementas „Atliktas veiksmas“: turi būti nurodomas veiksmas, kuris buvo atliktas įėjus į atitinkamą skiltį / vidinį puslapį. Turi būti fiksuojama informacija apie šiuos naudotojo atliktus veiksmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prisijungimas; • atsijungimas; • duomenų įvedimas – nurodomi konkretūs laukelių pavadinimai ir įvestos reikšmės; • duomenų keitimas – nurodomi konkretūs laukelių pavadinimai ir juose pakeistos reikšmės; • duomenų trynimasis – nurodomi konkretūs laukelių pavadinimai ir juose ištrintos reikšmės; • duomenų paieška – nurodomi konkretūs paieškų laukai ir juose įvestos, paieškai naudotos reikšmės; • duomenų rezultatas – atvaizduojami duomenys, kurie nebuvo įvesti, keisti ar ištrinti.
NR-102	Įvykių žurnalo elementų sąrašas bus tikslinamas detalios analizės ir projektavimo etapo metu.
NR-103	Žurnaliniai įrašai turi būti apsaugoti nuo nesankcionuoto ar netyčinio pakeitimo.
NR-104	Turi būti realizuota galimybė įvykių žurnalus peržiūrėti internetinės naršyklės pagalba.
NR-105	Turi būti realizuota galimybė įvykių žurnalus filtruoti ir parsisiųsti šiais formatais: <ul style="list-style-type: none"> • XLSX; • CSV.

10. REIKALAVIMAI PASLAUGŲ TEIKIMUI

10.1. REIKALAVIMAI PROJEKTO VALDYMUI

10.1 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PROJEKTO VALDYMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-1	Diegėjas iš savo pusės turi paskirti Projekto vadovą, kuris būtų atsakingas už komunikaciją tarp Diegėjo Projekto komandos ir VRK bei kitų Projektu suinteresuotų šalių.
PR-2	Diegėjas turi užtikrinti, kad paslaugų teikimo metu dalyvautų Diegėjo pasiūlyme nurodyti specialistai.
PR-3	Diegėjui pageidaujant įtraukti papildomus specialistus arba pakeisti pasiūlyme nurodytus specialistus, tai turi būti suderinta su Perkančiąja organizacija.
PR-4	Diegėjas turi užtikrinti, kad visa komunikacija Projekto metu vyktų lietuvių kalba. Jei pasitelkiami užsienio šalių ekspertai, diegėjas turi pasirūpinti vertimo į lietuvių kalbą paslaugomis.
PR-5	Diegėjas turi tiesiogiai bendradarbiauti su Perkančiąja organizacija, VRKIS (visų VRKIS komponentų) palaikymo ar garantinės priežiūros paslaugų teikėjais, Projekto techninės priežiūros paslaugų teikėju bei kitomis Projektu suinteresuotomis šalimis (toliau bendrai – suinteresuotos šalys).
PR-6	Diegėjas su suinteresuotomis šalimis turės bendrauti vadovaujantis šiomis sąlygomis:
PR-6.1	bendradarbiavimas turi būti vykdomas visą sutarties galiojimo terminą (įskaitant ir garantinės priežiūros laikotarpį);
PR-6.2	apie visus su suinteresuotomis šalimis sprendžiamus klausimus turi būti informuojamas ir VRK projekto vadovas;
PR-6.3	VRK projekto vadovas iš anksto turi būti informuojama apie rengiamus susitikimus, kurių metu bus sprendžiami esminiai su VRKIS modernizavimu susiję klausimai, bei sudaroma galimybė tokiuose susitikimuose dalyvauti VRK atstovams;
PR-6.4	iškilius probleminės situacijos, apie tai ne vėliau nei per 1 d. d. turi būti informuojamas VRK projekto vadovas;
PR-6.5	Diegėjas, bendradarbiaudamas su suinteresuotomis šalimis, turi teisę neatskleisti komercinės ar konfidencialios informacijos;
PR-6.6	Diegėjas, prieš atlikdamas veiksmus, kurie gali turėti įtakos suinteresuotoms šalims, šiuos veiksmus privalo suderinti su VRK ir suinteresuotomis šalimis.
PR-7	Per 2 savaites nuo paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo dienos diegėjas turi pateikti Projekto reglamentą, kuriame turi būti detalizuotos iteracijos, jų etapai ir rezultatai (pateiktys) bei šioje techninėje specifikacijoje numatytų reikalavimų priskyrimas konkrečioms iteracijoms, Projekto dalyvių vaidmenys, tarpusavio komunikacijos būdai, pateikti pagrindiniai riboženkliai (angl. milestones) ir VRK nurodytus terminus atitinkantis detalus darbų vykdymo grafikas. Projekto reglamentas turi būti suderintas per 1 mėnesį nuo Sutarties pasirašymo. Nesuderinus Projekto reglamento, Paslaugų teikimo sutartis gali būti nutraukiama.
PR-8	Perkančiąjai organizacijai iš anksto įspėjus Diegėją, Projekto reglamentas derinimui bus pateikiamas ir suinteresuotoms šalims. Jei Projekto reglamente Diegėjas bus pateikęs konfidencialios informacijos, kurios nenorės atskleisti, turės parengti atskirą Projekto reglamentą skirtą suinteresuotoms šalims.

Nr.	Reikalavimas
PR-9	Projekto įgyvendinimo metu diegėjas turi rengti tarpines veiklos ataskaitas, kuriose turi būti aprašomos ataskaitinio laikotarpio metu įgyvendintos veiklos, pateikiamas aktualus kalendorinis darbų vykdymo grafikas, apibrėžiantis įvykdytas, tuo metu vykdomas ir nepradėtas vykdyti veiklas, ir įvardintos aktualios Projekto rizikos. Tarpinės ataskaitos turi būti rengiamos kas mėnesį nuo Paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo dienos.
PR-10	Projekto įgyvendinimo pabaigoje diegėjas turi parengti galutinę veiklos ataskaitą. Galutinė ataskaita perkančiajai organizacijai turi būti pateikta likus 5 darbo dienoms iki paskutinio Paslaugų teikimo etapo pabaigos.
PR-11	Įvykus susitikimams Projekto klausimais tarp diegėjo ir VRK ar kitų suinteresuotų šalių, diegėjas turi parengti ir pateikti derinimui dalyvavusioms šalims susitikimų protokolus, kuriuose turi būti aprašomi aptarti klausimai ir priimti sprendimai.

10.2. REIKALAVIMAI KOKYBĖS UŽTIKRINIMO PRIEMONĖMS

10.2 LENTELĖ. REIKALAVIMAI KOKYBĖS UŽTIKRINIMO PRIEMONĖMS

Nr.	Reikalavimas
PR-12	VRKIS kūrimo kokybei užtikrinti turės būti parengti šie registrai, kurie turės būti reguliariai atnaujinami ir talpinami kartu su kita projekto metu rengiama dokumentacija:
PR-12.1	Susijusių asmenų registras, kuriame turės būti pateikiami Diegėjo specialistai, Perkančiosios organizacijos bei susijusių šalių atstovai, jų kontaktiniai duomenys. Diegėjas viso VRKIS modernizavimo metu turės papildomai nurodyti savo specialistų planuojamas atostogų datas;
PR-12.2	Rizikų registras, kuriame turės būti registruojamos pastebimos rizikos, jų įtaka projektui ir galimos rizikos mažinimo ar šalinimo priemonės;
PR-12.3	Problemų / klausimų registras, kuriame turės būti pateikiamos VRKIS modernizavimui aktualios problemos ar klausimai (darbiniai klausimai kaip pastabos dokumentacijai ir pan. neturi būti traukiami į šį registrą), aprašyta jų įtaka VRKIS modernizavimui ir sprendimo būdai problemą pašalinus arba atsakius į klausimą;
PR-12.4	Pakeitimų registras, kuriame turės būti pateikiami visi registruoti pakeitimai, pateikiamos jų būsenos, aprašymas ir t. t.;
PR-12.5	Papildomų paslaugų registras, kuriame turės būti glaustai aprašyti visi papildomų paslaugų aprašymai, jų būsenos bei pakeitimo atlikimui reikiamos valandos.
PR-13	Apie šiuose registruose atsiradusius pokyčius turės būti pateikiama informacija tarpinėse veiklos ataskaitose bei per periodinius VRKIS modernizavimo pažangos susitikimus.

10.3. REIKALAVIMAI DOKUMENTACIJAI IR JOS DERINIMUI

10.3 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DOKUMENTACIJAI IR JOS DERINIMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-14	Visa Diegėjo rengiama dokumentacija turi būti parengta lietuvių kalba ir laikantis bendrinės lietuvių kalbos taisyklių.
PR-15	VRKIS modernizavimo o vėliau ir garantinės priežiūros metu rengiama dokumentacija turi būti rengiama ir derinama bendradarbiavimo aplinkoje.
PR-16	Gali būti naudojama viena ar kelios bendradarbiavimo aplinkos (pvz. MS Teams, Confluence ar JIRA ir pan.) VRKIS modernizavimo metu rengiamų dokumentų ir VRKIS aprašančios informacijos kaupimui ir derinimui.
PR-17	Šiuo metu Perkančioji organizacija detalią VRKIS dokumentaciją saugo JIRA ir Confluence platformose.
PR-18	Projekto reglamente turės būti suderintos konkrečios naudojamos bendradarbiavimo aplinkos ir jų naudojimo būdai.
PR-19	Paslaugų teikimo metu Diegėjas, prieš pradėdamas rengti sutarties vykdymo rezultatus (dokumentus), preliminarų jų turinį ir formą turi suderinti su Perkančiąja organizacija.
PR-20	Dokumentacija galės būti rengiama .doc ar lygiaverčiais formatais ir talpinama derinimui Teams arba pateikiama kitais su VRK suderintais būdais ir formatais.
PR-21	Dokumentų galutinės versijos turi būti pateiktos dviem formatais: redagavimui tinkamu elektroniniu (.doc, arba lygiaverčiu formatu) ir atsakingo asmens el. parašu pasirašytu formatu.
PR-22	Perkančiajai organizacijai ar kitoms suinteresuotoms šalims pateikus pastabas vertinamai dokumentacijai, Diegėjas turi atlikti pataisymus atsižvelgdamas į šiuos reikalavimus:
PR-22.1	iki 50 psl. apimties dokumentai turi būti pataisomi ne ilgiau kaip per 5 d. d.;
PR-22.2	iki 100 psl. apimties dokumentai turi būti pataisomi ne ilgiau kaip per 10 d. d.;
PR-22.3	didesnių nei 100 psl. apimties dokumentai turi būti pataisomi pagal susitarimą su Perkančiąja organizacija.
PR-23	Garantinio aptarnavimo metu Diegėjo parengta techninė dokumentacija turi būti atnaujinama taip, kad pateikti aprašymai atitiktų realią VRKIS būseną (su visais garantinio aptarnavimo metu įdiegtais pakeitimais).
PR-24	Atlikus pakeitimus turi būti atnaujinta dokumentacija: <ul style="list-style-type: none"> • VRKIS specifikacija; • Sistemos administratorių vadovas; • Sistemos naudotojų (organizatorių) vadovas; • Sistemos naudotojų (rinkimų dalyvių) vadovas; • Sistemos naudotojų (rinkėjų) vadovas; • Sistemos posistemių ir modulių aprašas; • Naudotojų teisių bei galimų vykdyti funkcijų aprašas; • VRKIS duomenų bazių aprašas.

10.4. REIKALAVIMAI ANALIZEI IR PROJEKTAVIMUI

10.4 LENTELĖ. REIKALAVIMAI ANALIZEI IR PROJEKTAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-25	VRKIS analizės ir projektavimo veiklos turės būti vykdomos lygiagrečiai.
PR-26	Analizės ir projektavimo metu, turės būti parengti:
PR-26.1	Detalios analizės dokumentas;
PR-26.2	Projektavimo dokumentas;
PR-26.3	Integracines sąsajas aprašantys dokumentai (esant poreikiui);
PR-26.4	Infrastruktūros resursų poreikių sąrašas;
PR-26.5	Atnaujintai VRKIS techninė specifikacija (aprašymas) VRKIS modernizavimo apimtyje, vadovaujantis Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. vasario 25 d. įsakymu Nr.T-29 „Dėl Valstybės informacinių sistemų gyvavimo ciklo valdymo metodikos patvirtinimo“;
PR-26.6	Vadovaujantis Elektroninių paslaugų kokybės vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 3-416(1.5 E) „Dėl metodinių dokumentų patvirtinimo“ rekomendacijomis atlikti portale VRKIS teikiamų elektroninių paslaugų kokybės vertinimą ir pateikti ataskaitą;
PR-26.7	Su patogumu naudoti ir portalo pritaikymui asmenims su negalia susiję dokumentai, detaliau aprašyti 10.5 skyriuje.
PR-27	Visi analizės dokumentai galės būti rengiami bendrai VRKIS modernizavimo apimčiai, arba išskaidyti į atskiras dalis tai suderinus su Perkančiąja organizacija.
PR-28	Detalios analizės dokumentuose išanalizuojami ir detalizuojami funkciniai ir nefunkciniai Techninės specifikacijos reikalavimai bei kiti Perkančiosios organizacijos išsakyti poreikiai, parengiami naudojimo atvejai (angl. use case), kurie pateikiami naudojimo atvejų diagramomis pagal UML (angl. Unified Modeling Language) notaciją ir detalizuojami, aprašant kiekvieno naudojimo atvejo vykdymo žingsnius (pagrindinę eigą, alternatyvią eigą, išimtinę eigą) ir kitus apribojimus. Sudėtingesni naudojimo atvejai ar jų grupės turi būti detalizuojami pateikiant veiklos bei veikimo procesus, naudojant procesų modeliavimo diagramas (angl. UML activity diagram, BPMN (Business Process Model and Notation) ar lygiavertės diagramas). Pateikiami pastarųjų diagramų struktūrizuoti aprašai. Aprašomi VRKIS naudotojai ir jų teisės. Turi būti atliktas visų šios Techninės specifikacijos funkcinį ir nefunkcinį reikalavimų susiejimas su detalios analizės dokumento turiniu (skyriais, naudojimo atvejais, diagramomis ir pan.).
PR-29	Projektavimo dokumente turi būti pateiktas VRKIS architektūros aprašymas fizinių komponentų ir programinių komponentų požiūriu, naudojamos technologijos (jų pavadinimai, versijos), informacinis vaizdas (duomenų bazės struktūros (su paaiškinimais), duomenų bazių sąsajų schemas ir kt.), funkcinis vaizdas (VRKIS funkciniai vienetai, jų funkcijos, tarpusavio sąsajos ir kt.), integracinis vaizdas (sąsajos tarp vidinių ir išorinių sistemų kuriamos sistemos atžvilgiu), operacinis vaizdas (sisteminiai procesai, algoritmai, periodiniai sisteminiai darbai ir pan.), dislokavimo vaizdas (programinių komponentų pasiskirstymas techninėje įrangoje) ir kt.
PR-30	Integracines sąsajas aprašančiuose dokumentuose turi būti detalizuojama kiekvienos realizuojamos integracinės ir duomenų mainų sąsajos paskirtis,

Nr.	Reikalavimas
	realizavimo sprendimas, siunčiamos / gaunamos užklauskos, teikiami / gaunami duomenys, prisijungimo ir kiti parametrai, integracinės sąsajos naudojimo pavyzdžiai ir scenarijai (angl. sequence diagram) ir kita aktuali informacija, aprašanti integracinės sąsajos veikimą, jos naudojimą.
PR-31	Infrastruktūros resursų poreikių sąrašė, turi būti pateikiami infrastruktūros, skaičiavimo resursų ir standartinės programinės įrangos poreikiai.

10.5. REIKALAVIMAI VRKIS PORTALO NAUDOTOJO SĄSAJOS PATYRIMO VEIKLOMS

10.5 LENTELĖ. REIKALAVIMAI VRK PORTALO NAUDOTOJO SĄSAJOS PATYRIMO VEIKLOMS

Nr.	Reikalavimas
PR-32	Veiklos, susijusios su VRKIS naudotojo sąsajos analize, projektavimu, vertinimu ir testavimu turės būti vykdomos vadovaujantis VSSA parengtais Viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų patogumo naudotojams metodiniais dokumentais - https://vssa.lrv.lt/lt/ivpk-leidiniai/viesuju-ir-administraciniu-elektroniniu-paslaugu-patogumo-naudotojams-metodiniai-dokumentai/ , gerąją praktika ir šios techninės specifikacijos reikalavimais.
PR-33	<p>Analizės ir projektavimo etapų metu turės būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parengtas naudotojų grupių aprašas; • parengtas naudotojų portretas; • atliktas naudotojų poreikių tyrimas; • parengtos VRKIS portalo naudotojo sąsajos schemos; • užtikrinama galimybė techninės priežiūros paslaugų teikėjui atlikti parengtų naudotojo sąsajos schemų tinkamumo vertinimą, bei, derinant su Perkančiosios organizacijos atstovais, įvertinti ir atsižvelgti į pateiktas pastabas ar pasiūlymus; • parengtų portalo naudotojo sąsajos schemų pristatymas suinteresuotoms šalims; • parengtos naudotojų kelionės schemos; • parengtos pradinės naudotojo sąsajos gairės; • parengtas interaktyvus naudotojo sąsajos prototipas; • užtikrinamos galimybės techninės priežiūros paslaugų teikėjui atlikti prototipo tinkamumo vertinimą; • esant poreikiui paruošta medžiaga kortelių rūšiavimo ir alternatyvių prototipo versijų testavimui; • užtikrinamos galimybės techninės priežiūros paslaugų teikėjui atlikti prototipo testavimą su tikslinėmis grupėmis, bei, derinant su Perkančiosios organizacijos atstovais, įvertinti ir atsižvelgti į pateiktas pastabas ar pasiūlymus.
PR-34	<p>Konstravimo ir testavimo etapų metu turės būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagal prototipo testavimo metu pateiktas pastabas patikslintas prototipas, kurio pagrindu vėliau turės būti kuriami VRKIS portalo komponentai, bei parengtas svetainės medis; • parengtos galutinės naudotojo sąsajos gairės;

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • užtikrinamos galimybės techninės priežiūros paslaugų teikėjui atlikti VRKIS portalo (testavimo aplinkoje) patogumo testavimą su tikslinėmis grupėmis.
PR-35	<p>Vykdamas veiklas, susijusias su VRKIS portalo patyrimo projektavimu, lygiagrečiai turės būti užtikrinama, kad kuriami sprendimai atitiks ar neprieštaraus reikalavimams, keliamiems VRK portalui dėl jo pritaikymo asmenims su negalia.</p>
PR-36	<p>Projektavimo metu turės būti pateiktas pilnos apimties AAA reikalavimų sąrašas, kuriame turės būti nurodoma, kaip VRKIS portalas atitiks konkrečius reikalavimus, bei nurodomos reikalavimų išimtys, kurios turės būti suderintos su Perkančiąja organizacija.</p>
PR-37	<p>Portalo atitikimas reikalavimams, keliamiems dėl jo pritaikymo asmenims su negalia, bus vertinami viso projekto metu. Diegėjas turės sudaryti galimybes techninės priežiūros paslaugų teikėjo atstovams atitikimą įvertinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektavimo metu, vertinant naudotojo sąsajos gaires bei prototipą; • testavimo metu, vertinant testinėje aplinkoje esantį portalą; • bandomosios eksploatacijos metu, vertinant portalą prieš pradėdamas jo pilnos apimties eksploataciją.
PR-38	<p>Diegėjas turės atsižvelgti į portalo pritaikymo asmenims su negalia vertinimo metu pateiktas pastabas ar rekomendacijas, nebent su Perkančiąja organizacija būtų sutarta kitaip.</p>
PR-39	<p>Naudotojų grupių aprašas turi būti pateikiamas dokumente, kuriame aprašomas tikslinės naudotojų grupės dydis, tipiško tos grupės naudotojo bruožai, patirtis, žinios, įgūdžiai, tikslai, poreikiai ir naudojimosi VRKIS kontekstas. Aprašant naudotojų grupes atskiras dėmesys turi būti skiriamas asmenims su negalia (išskiriant juos atskira naudotojų grupe arba kiekvienos grupės apimtyje aprašant ir šių asmenų poreikius).</p>
PR-40	<p>Su Perkančiąja organizacija turi būti suderintas naudotojų portretų skaičius, o jų aprašymas turi apimti šiuos elementus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • demografinę, socialinę, tipiškos aplinkos informaciją; • elgesio, įsitikinimų, tikslų aprašą; • keletą tipiškų frazių, iliustruojančių požiūrį į elektroninę paslaugą; • keletą frazių, nusakančių su elektronine paslauga susijusius poreikius; • tipiško elektroninės paslaugos naudojimo scenarijų (scenarijus užrašant kaip atvejus, kokias tipiškas veiksmų sekas atlieka naudotojas, siekdamas tam tikro tikslo, ir koks būna jo pasiektas rezultatas; jei aprašoma keletas scenarijų, nurodomi jų prioritetai).
PR-41	<p>Naudotojų poreikių tyrimas turi būti atliekamas kaip apklausa (arba kitu būdu suderintu su Perkančiąja organizacija):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naudotojų poreikių tyrimo atlikimui turės būti parengtas klausimynas, kuris turės būti suderintas su Perkančiąja organizacija; • Turi būti užtikrinama, kad naudotojų poreikių tyrimo metu, tyrimo veiklose galėtų dalyvauti ir Perkančiosios organizacijos atstovai; • Suderintas klausimynas turės būti pateikiamas pildymui reikiamoms naudotojų grupėms; • Po naudotojų poreikių tyrimo atlikimo turės būti pateiktas dokumentas, kuriame pateikiama tyrimo dalyvių informacija, rezultatų apibendrinimas.

Nr.	Reikalavimas
PR-42	<p>Reikalavimai VRKIS portalo naudotojo sąsajos schemų rengimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naudotojo sąsajos schemos turės būti rengiamos tik pagrindiniams ir esminiams VRKIS portalo elementams (pirmam portalo langui, prisijungusiu naudotojo portalo langui, vienos el. paslaugos langui ar langams, rinkimų rezultatų pateikimo langui (su keliais papildomais langais kuriuose detalizuojami rinkimų rezultatai) ar kitiems langams kurie bus suderinti su Perkančiąja organizacija); • Naudotojo sąsajos schemose turės būti pateikiama: <ul style="list-style-type: none"> ○ Portalo puslapių struktūra; ○ puslapių erdvės suskirstymas; ○ pagrindinio funkcionalumo išdėstymas; ○ esminės keleto žingsnių reikalaujančių procesų būsenos; • naudotojo sąsajos schemos turės būti rengiamos ir kompiuterio ekranams, ir mobiliems įrenginiams; • turės būti parengtos bent 2 skirtingos naudotojo sąsajos schemų versijos (versijos besiskiriančios tik spalvine gama bus nelaikomos skirtingomis versijomis); • naudotojo schemos turės būti parengtos tokiu formatu, kad būtų galima jas įvertinti, pateikti pastabas ir pan.; • suderinus su Perkančiąja organizacija turės būti atliktas parengtų naudotojo sąsajos schemų pristatymas suinteresuotoms šalims (iki 5 pristatymų); • pristatymų metu išsakytos pastabos ir pasiūlymai turės būti dokumentuojami ir derinant su Perkančiąja organizacija priimami sprendimai dėl naudotojo sąsajos schemų tikslinimo.
PR-43	<p>Rengiant naudotojų kelionės schemas su Perkančiąja organizacija turės būti suderintas schemų skaičius ir konkrečios paslaugos ar gyvenimo įvykiai, kurie turės būti aprašomi schemose. Naudotojų kelionės schemų skaičius bus ne didesnis kaip 7.</p> <p>Schemose turi būti vaizduojamas tikslinės naudotojų grupės naudotojo, turinčio konkretų tikslą, platus elektroninės paslaugos naudojimo kontekstas ir patirtis. Schema turi būti estetiškai tvarkinga, lakoniška ir aiški, jos grafinis dizainas neturi užgožti informacijos.</p>
PR-44	<p>Analizės ir projektavimo etapų metu turės būti parengtos pradinės naudotojo sąsajos gairės, kurios turės būti patikslintos po prototipo testavimo jau konstravimo etapo metu. Perkančioji organizacija nėra numačiusi išankstinių dizaino gairių, todėl tiek dizaino principai, tiek sprendimai užtikrinantys ergonomišką, estetišką ir vientisą, bei asmenims su negalia pritaikytą dizainą turės būti suprojektuoti VRKIS modernizavimo metu.</p>
PR-45	<p>Naudotojo sąsajos gairėse turės būti pateikiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagrindinių spalvų paletė suderinta su Pasaulinio saityno konsorciumo parengtomis Interneto tinklalapių turinio prieinamumo rekomendacijomis (angl. Web Content Accessibility Guidelines) 2.1 kontrastui ir apimanti: <ul style="list-style-type: none"> ○ tekstų spalvas; ○ nuorodų ir jų būsenų spalvas; ○ rėmelių spalvas; ○ fokuse esančių (aktyvių) elementų spalvas;

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> ○ klaidos būsenų spalvas; ○ sėkmės būsenų spalvas; ○ prekės ženklo (angl. brand) spalvas; ○ pagalbines spalvas ○ ir kitą informaciją. • tipografija (šriftai) apimanti šriftų dydžių, svorių ir šeimų rekomendacijas su naudojimo pavyzdžiais, pritaikytais tiek kompiuterio ekranams, tiek mobiliams įrenginiams, apimant šiuos elementus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Antraštės; ○ Antraštės su paantraštemis; ○ Pagrindinės (angl. body) pastraipos; ○ Vedamosios (angl. lead) pastraipos; ○ Antrinės (angl. body small) pastraipos; ○ Teksto lygiavimo taisyklės ir išimtys; ○ Šriftai (dydis, svoris, paryškintas tekstas) ir jų naudojimo taisyklės bei išimtys; ○ Vidinės nuorodos; ○ Išorinės nuorodos; ○ Nuorodos tamsiame fone; ○ Paprasti sąrašai; ○ Numeruoti sąrašai; ○ Ženklini sąrašai; ○ Sąrašų paraštės ir tarpai; ○ Skyrių pertraukimas (angl. section brake); ○ Ir kita; • išdėstymo (angl. layout) sistema numatanti taisykles ekrano dydžiui ir apimanti įvairių elementų išdėstymo skirtinguose puslapiuose ir ekrano rezoliucijose (tiek kompiuterio tiek mobilių įrenginių), įskaitant tinklelius, paraštes ir tarpus, numatant šiuos elementus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tipinis išdėstymas ir ekrano skaidymas stulpeliais bei eilutėmis; ○ Puslapių apibrėžimas (turinio pločio ribos, vertikali erdvė, ribos tarp puslapio elementų); ○ Lentelių, kuriose pateikiamas įvairus turinys, realizacija ir prisitaikymas keičiantis ekrano dydžiui; ○ Prisitaikančio dizaino tinklelis; ○ Stalinio kompiuterio ekrano tinklelis; ○ Taikomos išimtys; ○ Ir kitos taisyklės; • Nuotraukų, iliustracijų, vaizdo įrašų ir animacijos naudojimo taisyklės, suderintos su Interneto tinklalapių turinio prieinamumo rekomendacijomis (angl. Web Content Accessibility Guidelines) 2.1, numatant šiuos elementus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Paveikslėlių informacijos pateikimui; ○ Fotografijos; ○ Iliustracijos; ○ Ikonos ○ Paveikslėliai, kuriuose yra tekstai; ○ Alternatyvus paveikslėlių tekstai; ○ Dinaminiai (judantys) tekstai;

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vaizdo įrašai; ○ Alternatyvūs vaizdo įrašų tekstai; ○ Judantis tekstas; ○ Animacija; ○ Ir kitos taisyklės; • ekrano erdvės taisyklės (angl. spacing) atsižvelgiant į naudotojo ekrano rezoliuciją ir apimti: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prisitaikančio dizaino taisyklės (angl. spacing scale); ○ Statiško dizaino taisyklės (angl. spacing scale); ○ Ir kitos taisyklės; • piktogramų ir ikonų rinkinys bei jų panaudojimo rekomendacijos; • Standartinių komponentų biblioteka, apimanti bent šiuos komponentus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Antraštė (angl. header); ○ Poraštė (angl. footer); ○ Mygtukai; ○ Įvesties laukelis; ○ Teksto įvesties laukelis; ○ Turinio išskleidimo elementai (angl. dropdown); ○ Žymimieji laukeliai; ○ Radijo mygtukai (akutės); ○ Datos įvedimo laukelis; ○ Įvesties laukelių rinkinys; ○ Priedo prisegimo/įkėlimo komponentas; ○ Puslapiavimas; ○ Sąrašas; ○ Lentelė; ○ Skirtukai (angl. tabs); ○ Žyma/būsena; ○ Informacinis pranešimas; ○ Slapukų pranešimas; ○ Kelrodis; ○ Akordeonas; ○ Sėkmės/nesėkmės pranešimai; ○ Įspėjamieji pranešimai; ○ Sąrašas; ○ Žyma; ○ „Pereiti prie turinio“ (angl. skip) nuoroda; ○ Ir kiti komponentai; • Kuriant kiekvieną komponentą turi būti: <ul style="list-style-type: none"> ○ Sukurtas komponento šablonas (angl. template) ○ Sukurtos komponento variacijos ir naudojimo pavyzdžiai; ○ Sukurtos aktualios komponento būsenos (aktyvus, neaktyvus, išskleistas ir pan.); • rekomendacijos paaiškinančios kaip ir kada komponentą galima ar negalima naudoti, o kada gali būti naudojami kiti komponentai.
PR-46	Naudotojo sąsajos gairėse turi būti pateikiamos kaip darbinis Figma ar lygiaverčio įrankio aplinkos failas, o suderinta naudotojo sąsajos gairių versija ir kaip vizualiai sutvarkytas pdf formato dokumentas.
PR-47	Reikalavimai VRKIS portalo prototipo rengimui.

Nr.	Reikalavimas
	<ul style="list-style-type: none"> • prototipas turi būti rengiamas vadovaujantis šioje techninėje specifikacijoje pateikiamais funkciniais ir nefunkciniais reikalavimais VRKIS bei pasirinktomis naudotojo sąsajos schemomis; • prototipas turi būti rengiamas tiek kompiuterio ekranui, tiek mobiliems įrenginiams; • prototipas turi būti interaktyvus ir peržiūrimas interneto naršyklėje; • turi būti galimybė pastabas prototipui teikti programinėje įrangoje, kuri bus naudojama kurti prototipą; • prototipas turi turėti veikiančią navigaciją, veikiančius interaktyvius elementus; • derinant prototipą su Perkančiąja organizacija ir paaškęjus, jog daliai prototipo elementų yra reikalingos alternatyvios versijos, tokios prototipo elementų versijos turės būti parengtos; • derinant prototipą su Perkančiąja organizacija ir paaškęjus, kad aiškesniam naudotojų poreikių suvokimui yra reikalinga atlikti kortelių rūšiavimo veiklas, turės būti parengta medžiaga kortelių rūšiavimui, kuri bus naudojama testuojant prototipą su naudotojais; • po prototipo testavimo, kurį atliks techninės priežiūros paslaugų teikėjas, derinant su Perkančiąja organizacija, turės būti priimami sprendimai dėl prototipo tikslinimo ir patikslintas pats prototipas.
PR-48	<p>Reikalavimai VRKIS portalo svetainės medžiui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svetainės medyje turi būti išvardinami visi pagrindiniai modernizuojami ar kuriami VRKIS naudotojo sąsajos puslapiai ir apibrėžiama jų struktūra (pageidaujama hierarchine struktūra ir pateikiami grafiškai); • svetainės medis turės būti pateikiamas redagavimui ir pastabų teikimui tinkama forma.
PR-49	<p>Reikalavimai naudotojo sąsajos gairėms:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naudotojo sąsajos gairėse turi būti pateikiami: <ul style="list-style-type: none"> ○ naudotojų patirčiai keliami tikslai; ○ iliustruojami naudotojo sąsajai taikomi principai, struktūra; ○ reikalavimai naudotojo sąsajai; ○ naudotojo sąsajos šablonai tipiškomis situacijoms; ○ pateikiami dizaino principai ir elementų dizaino reikalavimai; • Perkančioji organizacija nėra numaćiusi išankstinių dizaino gairių, todėl tiek dizaino principai, tiek sprendimai užtikrinantys ergonomišką, estetišką ir vientisą, bei asmenims su negalia pritaikytą dizainą turės būti suprojektuoti VRKIS modernizavimo metu; • naudotojo sąsajos gairės turės būti rengiamos tiek kompiuterio ekranui, tiek mobiliems įrenginiams.

10.6. REIKALAVIMAI DIEGIMUI

10.6 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DIEGIMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-50	VRKIS modernizavimo darbai turi būti atliekami Diegėjo diegimo ar testinėje aplinkoje. Po vidinio testavimo atlikimo VRKIS pakeitimai ar nauji

Nr.	Reikalavimas
	komponentai turi būti sudiegti į VRKIS testavimo aplinka (Perkančiosios organizacijos infrastruktūroje) ir tik o po sėkmingo priėmimo testavimo (ir kitų susijusių veiklų) VRKIS modernizuoti ar naujai sukurti komponentai galės būti diegiami į VRKIS produkcinę aplinka (Perkančiosios organizacijos infrastruktūroje).
PR-51	Iki VRKIS komponentų diegimo pradžios Diegėjas turi parengti diegimo planą, kuriame turi būti pateikiama:
PR-51.1	diegimo dalyvių atsakomybės;
PR-51.2	diegimo veiklų aprašymai;
PR-51.3	diegimo veiklų grafikas;
PR-51.4	diegimo schema;
PR-51.5	techniniai reikalavimai debesijos paslaugoms (reikiamas operatyviosios atminties kiekis, virtualių procesorių kiekis, duomenų saugyklų talpa ir kt.).
PR-52	Sprendimas turi būti įdiegtas Perkančiosios organizacijos infrastruktūroje.
PR-53	Diegimo metu Diegėjas turi peržiūrėti ir tinkamai sukonfigūruoti esamus tinklo apsaugos nustatymus.
PR-54	Diegimo schema turi būti sudaryta laikantis Perkančiosios organizacijos reikalavimų saugumui, greitaveikai, naudojamumui ir kt.
PR-55	Atlikus diegimą turi būti įsitikinta, kad visi VRKIS komponentai veikia ir yra pasiekiami iš išorinių tinklų, jei tai yra būtina.
PR-56	Diegėjas turi parengti VRKIS diegimo ir eksploatavimo instrukciją, kurioje turi būti pateikiama:
PR-56.1	VRKIS diegimo ir konfigūravimo instrukcijos ir procedūros;
PR-56.2	automatinio ir rankinio informacijos apdorojimo bei tvarkymo instrukcijos;
PR-56.3	atsarginių kopijų darymo procedūros;
PR-56.4	laiko planavimo reikalavimai (nustatymai), įskaitant tarpusavio priklausomybę su kitomis informacinėmis sistemomis, anksčiausią darbo pradžios ir vėliausią darbo pabaigos laiką;
PR-56.5	klaidų ir kitų išskirtinių būsenų, kurios galėtų atsirasti dirbant su VRKIS, apdorojimo instrukcijos, įskaitant VRKIS paslaugų priemonių naudojimo apribojimus;
PR-56.6	pagalbos ir problemos perdavimo spęsti kitiems kontaktai, įskaitant Diegėjo kontaktus, naudojamus netikėtų eksploatavimo ar techninių sunkumų atveju;
PR-56.7	VRKIS pakartotinio paleidimo procedūros, skirtos naudoti VRKIS sutrikimo atveju;
PR-56.8	audito sekos ir VRKIS audito žurnalo duomenų tvarkymo aprašymas;
PR-56.9	VRKIS stebėsenos procedūros.
PR-57	Įgyvendinus visas suplanuotas diegimo veiklas, Diegėjas turės parengti diegimo ataskaitą, kurioje būtų aprašyti diegimo veiklų rezultatai, išvados, esant poreikiui nustatytos rizikos ir tolimesnių veiklų rekomendacijos.

10.7. REIKALAVIMAI TESTAVIMUI

10.7 LENTELĖ. REIKALAVIMAI TESTAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-58	VRKIS kūrimo metu turi būti įgyvendintas sukurtų funkcinių komponentų vidinis testavimas (konstravimo etapo metu Diegėjas turi įgyvendinti

Nr.	Reikalavimas
	savarankiškai) ir funkcinis testavimas (priėmimo testavimo etapo metu Diegėjas turi dalyvauti jį vykdant kartu su Perkančiąja organizacija), remiantis iš anksto parengtais testavimo planu ir metodika, bei testavimo scenarijais.
PR-59	Diegėjas turi parengti testavimo planą, kuriame turi būti pateikiama:
PR-59.1	testavimo vykdymo ir klaidų, bei trūkumų (funkcinių neatitikčių) fiksavimo tvarka;
PR-59.2	testavimo dalyvių atsakomybės;
PR-59.3	testavimo veiklų grafikas;
PR-59.4	testavimo priėmimo kriterijai.
PR-60	Diegėjas turi parengti testavimo scenarijus, kurie būtų skirti ištestuoti visus funkcinis reikalavimus.
PR-61	Funkcinis testavimas turi apimti tiek korektiškų, tiek ir nekorektiškų duomenų įvedimą bei reakcijos į pateiktus duomenis tikrinimą.
PR-62	Testavimo metu turi būti tikrinamas ne tik funkcionalumų korektiškas veikimas tačiau ir nefunkciniai reikalavimai (pvz. tinkamas informacijos pateikimas, kalbos klaidos, naudotojo sąsajos elementų tinkama reakcija į naudotojo veiksmus ir t. t.).
PR-63	Priėmimo testavimas turi būti atliekamas specialiai tam realizuotoje Perkančiosios organizacijos testinėje aplinkoje (už kurios parengimą yra atsakingas Diegėjas), skirtoje VRKIS patikrinti prieš diegiant ją produkcinėje aplinkoje.
PR-64	Testavimų metu turi būti registruojamos visos identifikuotos klaidos (problemos) ir jų būsenos. Klaidų registravimui turi būti naudojama specializuota problemų registravimo ir sekimo programinė įranga (angl. <i>issue tracking software</i>), pasiekama naudojant interneto naršyklę.
PR-65	Diegėjas turi pateikti tokį klaidų (problemų) registravimo įrankį, kuris būtų nuolatos prieinamas internetu Perkančiosios organizacijos atstovams (iki 20 konkurentinių individualių naudotojų), kuriems turi būti prieinamos visos Perkančiosios organizacijos atstovų pateiktos problemos (klaidos). Užregistravus klaidą, jos kortelėje, turi būti pateikiami klaidą registravusio naudotojo identifikaciniai duomenys, leidžiantys įvardinti klaidos registratorių.
PR-66	Diegėjas turi parengti ir pateikti visus testavimams reikalingus duomenis, jei tokių duomenų neturi ar negali pateikti Perkančioji organizacija.
PR-67	Priėmimo testavimo metu Perkančioji organizacija sudarys testavimo grupę/ paskirs už testavimą atsakingus asmenis. Diegėjas testuotojams turi sudaryti galimybę naudotis sukurtais funkcionalumais ir pateikti savo pastabas. Atsižvelgiant į pateiktas pastabas, Diegėjas turi patobulinti ištestuotus funkcinis komponentus.
PR-68	Priėmimo testavimo metu nustatytos klaidos skirstomos į kritines, vidutines ir mažas. Priėmimo testavimas laikomas sėkmingai įgyvendintu tenkinant testavimo plane numatytus priėmimo kriterijus.
PR-69	Po kiekvienos testavimo sesijos per su Perkančiąja organizacija suderintą terminą Diegėjas turės pateikti testavimo ataskaitą bei nustatytų klaidų ir trūkumų šalinimo planą ir jas ištaisyti.
PR-70	Tenkinant testavimo plane numatytus priėmimo kriterijus Diegėjas turės parengti Testavimo ataskaitą.
PR-71	Testavimo metu techninės priežiūros ar kitų paslaugų teikėjas kelis kartus VRKIS modernizavimo metu atliks specifinius testavimus, Diegėjas turės

Nr.	Reikalavimas
	atsižvelgti į po specifinių testavimų pateiktas išvadas bei, suderinęs su Perkančiąja organizacija, atlikti pakeitimus VRKIS. Specifiniai testavimai apims: <ul style="list-style-type: none"> • Greitaveikos testavimą; • Atsparumo įsilaužimams ir pažeidžiamumo testavimą; • VRKIS portalo pritaikymo neįgaliesiems testavimą; • Prototipo ir veikiančio VRKIS portalo patogumo naudoti testavimą.
PR-72	Diegėjas turės užtikrinti sąlygas techninės priežiūros ar kitų paslaugų teikėjui atlikti specifines testavimo veiklas.

10.8. REIKALAVIMAI DUOMENŲ MIGRAVIMUI

10.8 LENTELĖ. REIKALAVIMAI DUOMENŲ MIGRAVIMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-73	Vykdamas VRKIS modernizavimo darbus arba papildomų darbų metu nustatys, kad tinkamam VRKIS veikimui yra reikalinga atlikti VRKIS duomenų migravimą, duomenų migravimo veiklos turės būti atliktos kaip konkrečios iteracijos veiklos.
PR-74	Visus migravimui reikalingus duomenis pateiks Perkančioji organizacija.
PR-75	Visi duomenys ir ankstesnių rinkimų puslapiai (kandidatų pareiškinių dokumentų duomenys, rinkimų rezultatai ir kt.), šiuo metu esantys veikiančiame VRK internetiniame puslapyje www.vrk.lt, turi būti perkelti į naują VRKIS portalą tiek duomenų bazės, tiek grafinio atvaizdavimo lygmenyse. Perkelti puslapiai HTML formatu turi būti viešai pasiekiami naujame VRKIS portale.
PR-76	Iki duomenų migravimo pradžios Diegėjas turi parengti Duomenų migravimo aprašą, kuriame turi aprašyti migruojamų duomenų apimtį, migravimų procedūrą ir duomenų transformacijas, jei tokių reikės.
PR-77	Duomenų migravimas bus galimas tik su Perkančiąja organizacija suderinus Duomenų migravimo aprašą bei nustatys konkrečias galima migravimo datas (terminus).
PR-78	Jei tinkama migravimo procedūrų patikrinimui, tai bus tikslinga, prieš realų duomenų migravimą bus galima atlikti bandomąjį duomenų migravimą į testinę VRKIS aplinką.
PR-79	Po atlikto duomenų migravimo Diegėjas turi parengti Duomenų migravimo ataskaitą, kurioje turės būti pateikiama informacija apie migruotų duomenų apimtį, iškilusias problemas ir kitus aktualius klausimus.

10.9. REIKALAVIMAI MOKYMAMS

10.9 LENTELĖ. REIKALAVIMAI MOKYMAMS

Nr.	Reikalavimas
PR-80	Mokymų etapo pradžioje Diegėjas turi pateikti mokymų planą, kuriame turi būti pateikiama:
PR-80.1	mokymų tvarkaraštis, aprašantis kada ir kaip bus atliekami mokymai;
PR-80.2	mokymų apimtį (temos ir dalyvių skaičius);

Nr.	Reikalavimas
PR-80.3	įrankiai ir medžiaga (informacija), kurie bus naudojami mokymų įgyvendinimo metu.
PR-81	Iki mokymų vykdymo pradžios Diegėjas turės parengti administratorių ir naudotojų vadovus, kurie turi atitikti tokius reikalavimus:
PR-81.1	visa pateikta medžiaga turi būti suskirstyta pagal sukurtos programinės įrangos funkcinės sritis, parengta lietuvių kalba ir iliustruota naudotojo sąsajos ekranvaizdžiais;
PR-81.2	vadovai turi būti išsamūs ir suprantami skaitytojui savarankiškai vykdant konkrečias užduotis, apimti visas numatytas sistemos funkcijas;
PR-81.3	vadovuose turi būti pateikti visų sukurtos programinės įrangos laukų paaiškinimai.
PR-82	Iki mokymų vykdymo pradžios Diegėjas turės parengti administratorių ir naudotojų mokymų medžiagą, kuri turi atitikti tokius reikalavimus:
PR-82.1	mokymų medžiagą turi sudaryti teorinė medžiaga, parengta remiantis administratorių ir naudotojų vadovais, ir praktinės užduotys;
PR-82.2	mokymų medžiaga turi būti vientisa – teorinės medžiagos ir praktinių užduočių struktūra, ir turinio detalumas turi būti vienodi, kad naudotojui būtų aišku, kaip savarankiškai atlikti kiekvieną užduotį ar jos dalį;
PR-82.3	turi būti parengti ir pateikti visi duomenys reikalingi praktinėms užduotims atlikti.
PR-83	Mokymai turi būti vykdomi testinėje ar kitoje specialiai mokymams Diegėjo parengtoje VRKIS aplinkoje.
PR-84	Naudotojų ir administratorių mokymai turi būti organizuojami atskiromis grupėmis, užtikrinant, kad naudotojai nebus mokomi naudotis funkcijomis, kuriomis jie nesinaudos. Detalus naudotojų grupių sąrašas turi būti suderintas su Perkančiąja organizacija ir nurodytas mokymų plane iki mokymų pradžios.
PR-85	Preliminarus naudotojų, kuriuos reikės apmokyti, kiekis – iki 50 (tarp jų iki 10 administratorių).
PR-86	Naudotojų mokymai turi vykti video konferencijos būdu (nuotoliniu būdu) arba Perkančiosios organizacijos patalpose (kontaktiniu būdu). Mokymų vykdymo būdas turi būti suderinamas su Perkančiąja organizacija rengiant mokymų planą.
PR-87	Jei mokymai vykdomi nuotoliniu būdu, video konferencija turi būti įrašinėjama ir turi būti sudaryta galimybė bet kada ją peržiūrėti Projekto metu ir pasibaigus Projektui.
PR-88	Jei po mokymų yra pakeičiamas VRKIS funkcionalumas, apie kurio veikimą buvo mokoma mokymuose, Perkančiajai organizacijai išreiškus pageidavimą, turi būti surengti pakeisto funkcionalumo papildomi mokymai, arba mokymai apie tokius funkcionalumus įtraukti į sekančius planuojamus mokymus.
PR-89	Pasikeitus funkcionalumui dėl kurio buvo vykdomi mokymai, turi atitinkamai būti atnaujinta mokymų medžiaga ir/ar administratorių ar naudotojų vadovai.
PR-90	Mokymai turi būti vedami lietuvių kalba.
PR-91	Mokymai turi būti vykdomi Perkančiosios organizacijos darbo valandomis.

10.10. REIKALAVIMAI BANDOMAJAI EKSPLOATACIJAI

10.10 LENTELĖ. REIKALAVIMAI BANDOMAJAI EKSPLOATACIJAI

Nr.	Reikalavimas
PR-92	Bandomoji eksploatacija turi būti vykdoma VRKIS eksploatacijos (gamybinėje) aplinkoje.
PR-93	Iki bandomosios eksploatacijos pradžios Diegėjas turi parengti bandomosios eksploatacijos planą, kuriame turi būti pateikiama:
PR-93.1	bandomosios eksploatacijos vykdymo ir klaidų bei trūkumų fiksavimo tvarka;
PR-93.2	bandomosios eksploatacijos dalyvių atsakomybės;
PR-93.3	bandomosios eksploatacijos veiklų grafikas;
PR-93.4	bandomosios eksploatacijos priėmimo kriterijai.
PR-94	Bandomosios eksploatacijos metu klaidų registravimui turi būti naudojama specializuota problemų registravimo ir sekimo programinė įranga (angl. issue tracking software), pasiekama naudojant interneto naršyklę.
PR-95	Diegėjas turi pateikti tokių klaidų (problemų) registravimo įrankį, kuris būtų nuolatos prieinamas internetu Perkančiosios organizacijos atstovams (bent 20 individualių konkurentinių naudotojų), kuriems turi būti prieinamos visos Perkančiosios organizacijos atstovų pateiktos problemos (klaidos). Užregistravus klaidą, jos kortelėje turi būti pateikiami klaidą registravusio naudotojo identifikaciniai duomenys, leidžiantys įvardinti klaidos registratorių.
PR-96	Bandomosios eksploatacijos metu nustatytos klaidos ir trūkumai skirstomi į kritines, vidutines ir mažas.
PR-97	Bandomoji eksploatacija laikoma sėkmingai įgyvendinta, kai yra tenkinami bandomosios eksploatacijos priėmimo kriterijai.
PR-98	Bandomosios eksploatacijos metu nustatytų klaidų ir trūkumų sprendimo trukmė: <ul style="list-style-type: none"> • Kritinių – ne ilgiau kaip 8 valandos nuo pranešimo gavimo sutartu būdu; • Vidutinių – ne ilgiau kaip 3 darbo dienos nuo pranešimo gavimo sutartu būdu; • Mažų – ne ilgiau kaip 5 darbo dienos nuo pranešimo gavimo sutartu būdu. Jei gedimo per nurodytą laiką pašalinti negalima, kartu su Perkančiąja organizacija suderinamas kitas gedimo pašalinimo laikas, pateikiant šio laiko poreikio pagrindimą.
PR-99	Pasibaigus bandomajai eksploatacijai Diegėjas turi parengti bandomosios eksploatacijos ataskaitą, kurioje būtų pateikta rastų ir ištaisytų klaidų suvestinė, pateikiama informacija apie kitas bandomosios eksploatacijos metu įgyvendintas veiklas, ir Perdavimo eksploatacijai aktą.

10.11. REIKALAVIMAI PAPILDOMOMS PASLAUGOMS

10.11 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PAPILDOMOMS PASLAUGOMS

Nr.	Reikalavimas
PR-100	Perkančioji organizacija turi teisę ir galimybę (bet neįsipareigoja) nuo sutarties įsigaliojimo dienos užsakyti papildomų paslaugų pagal Paslaugų teikėjo

Nr.	Reikalavimas
	pasiūlyme nurodytą valandinį įkainį. Papildomų paslaugų kiekis (apimtis) – 1000 darbo valandų.
PR-101	Papildomos darbo valandos gali būti panaudotos paslaugų teikimo metu papildomų, šioje techninėje specifikacijoje nenurodytų paslaugų ar VRKIS funkcionalumų užsakymui, kad būtų užtikrintas Projekto tikslų pasiekimas.
PR-102	Paslaugų teikėjas įsipareigoja taikyti ne didesnę paslaugų atlikimo įkainį, negu įkainis, nurodytas pasiūlyme. Kiekvienu atskiru atveju prieš pradėdant papildomus darbus, Diegėjas turės pristatyti (detalizuoti) ir su Perkančiąja organizacija suderinti planuojamų atlikti tobulinimo darbų aprašymą (specifikaciją), laiko sąnaudas, pateikiant laiko sąnaudų pagrindimą bei įgyvendinimo terminą ir grafiką.
PR-103	Papildomų poreikių užsakymo procedūra:
PR-103.1	identifikuojamas ir trumpai aprašomas papildomo funkcionalumo poreikis;
PR-103.2	poreikis patvirtinamas Perkančiosios organizacijos;
PR-103.3	Diegėjas parengia siūlymą, kuriame aprašo papildomo funkcionalumo realizavimo principus, realizavimo terminą ir įvertina realizacijai reikalingą valandų skaičių;
PR-103.4	Perkančiajai organizacijai patvirtintus tiekėjo siūlymą, siūlymo pagrindu formuojamas papildomas funkcionalumo užsakymas, kuris pasirašomas Perkančiosios organizacijos ir Diegėjo.
PR-104	Visiems sutarties apimtyje realizuotiems papildomiems poreikiams turi būti taikomi VRKIS garantinės priežiūros reikalavimai.
PR-105	Realizavus papildomą poreikį, turi būti atnaujinama VRKIS dokumentacija, atliekamas realizuoto funkcionalumo testavimas.

10.12. REIKALAVIMAI PAKEITIMŲ VALDYMUI

10.12 LENTELĖ. REIKALAVIMAI PAKEITIMŲ VALDYMUI

Nr.	Reikalavimas
PR-106	Šioje techninėje specifikacijoje nustatyti funkciniai ir / ar nefunkciniai reikalavimai gali būti keičiami Diegėjo ar Perkančiosios organizacijos iniciatyva Paslaugų teikimo sutartyje nustatyta tvarka, nepažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų viešųjų pirkimų principų ir pirkimo tikslo.
PR-107	Pakeitimų atsiradimas gali būti sąlygojamas aplinkybių, kurios atsiranda arba tampa žinomos po sutarties sudarymo, jų atsiradimo pasiūlymo pateikimo ar sutarties sudarymo metu nebuvo galima protingai numatyti ir kontroliuoti, taip pat, iš anksto įvertinti ir jų atsiradimo rizikos.
PR-108	Tokie pakeitimai turi būti įforminami Diegėjui ir Perkančiajai organizacijai patvirtinus reikalingą pakeitimą raštu Paslaugų teikimo sutartyje nustatyta tvarka ir esant visoms šioms aplinkybėms:
PR-108.1	pakeitimas yra dokumentuotas, nurodant jo poreikį, poveikį, kritiškumo laipsnį (neesminis, vidutinis, kritinis) ir pasekmes;
PR-108.2	pakeitimas nėra esminis (kai dėl pakeitimo įgyvendinimo Perkančioji organizacija negali pasiekti Projekto tikslų);
PR-108.3	pakeitimas yra autorizuotas (pasirašytas Perkančiosios įgalioto asmens);
PR-108.4	atlikti su pakeitimu susiję techninės dokumentacijos pakeitimai;

Nr.	Reikalavimas
PR-108.5	apie pakeitimą tinkamai informuotos visos Projektu suinteresuotos šalys, kurių veiklai pakeitimas gali turėti įtakos.
PR-109	Atliekant šioje Techninėje specifikacijoje numatytų reikalavimų pakeitimus (jei taikytina), papildomai turi būti atliekamas pakeisto funkcionalumo testavimas.

10.13. REIKALAVIMAI GARANTINIAM APTARNAVIMUI IR PRIEŽIŪROS VYKDYMUI

10.13 LENTELĖ. REIKALAVIMAI GARANTINIAM APTARNAVIMUI IR PRIEŽIŪRAI

Nr.	Reikalavimas
PR-110	Garantinė priežiūra turi būti pradama teikti nuo konkretaus VRKIS komponento eksploatacijos pradžios ir teikiama 1 metus nuo galutinio Paslaugų priėmimo – perdavimo akto pasirašymo dienos.
PR-111	Garantinė priežiūra turi būti teikiama:
PR-111.1	paslaugų teikimo metu sukurtai programinei įrangai;
PR-111.2	pateiktos licencinės programinės įrangos konfigūracijai (jei tokia yra teikiama);
PR-111.3	visai pateiktai dokumentacijai.
PR-112	Paslaugų teikėjas privalo registruoti VRKIS eksploatavimo sutrikimus bet kuriuo garantinės priežiūros metu prieinamoje el. sutrikimų registravimo sistemoje (pvz., specializuotoje per naršyklę pasiekiamoje programinėje įrangoje arba per pagalbos teikimo liniją (angl. <i>Service Desk</i>)). Perkančiajai organizacijai turi būti suteiktos priemonės klaidų registravimo ir jų šalinimo eigos stebėjimui.
PR-113	Diegėjo teikiamos garantinės priežiūros paslaugos turi apimti:
PR-113.1	klaidų ar netikslumų registravimą;
PR-113.2	klaidų ar netikslumų taisymą, testavimą, diegimą ir atnaujintų programinių priemonių išėties tekstų pateikimą Perkančiajai organizacijai;
PR-113.3	dokumentacijos tikslinimą pagal atliktus taisymus;
PR-113.4	konsultacijų apie VRKIS teikimą garantiniais klausimais.
PR-114	Pagrindinės konsultacijų teikimo sąlygos:
PR-114.1	konsultacijos turi būti teikiamos Perkančiosios organizacijos darbuotojams su VRKIS susijusiais klausimais;
PR-114.2	konsultacijos turi būti teikiamos žodžiu (telefonu, vaizdo konferencijų būdu) bei raštu;
PR-114.3	konsultacijoms turi būti skiriama iki 20 val. per mėnesį;
PR-114.4	konsultacijos turi būti teikiamos Perkančiosios organizacijos darbo metu t. y. pirmadienis – penktadienis, 8:00 – 17:00.
PR-115	Pagrindinės garantinės priežiūros paslaugų teikimo sąlygos:
PR-116	reakcijos į problemą laikas – kritinės – ne ilgiau kaip 4, o nekritinės – ne ilgiau kaip 16 Perkančiosios organizacijos darbo valandos. Reakcijos į problemą laikas suprantamas kaip laikotarpis, kuris prasideda nuo problemos užregistravimo ir apima Paslaugų teikėjo vykdomą papildomų duomenų apie problemą surinkimą, problemos detalizaciją, atsakingų už problemos sprendimą asmenų priskyrimą. Reakcija į problemą nėra laikomas automatizuotas pranešimų siuntimas;
PR-117	kritinės problemos sprendimo (problemos šalinimo ir funkcionalumo atnaujinimo) trukmė – ne ilgiau kaip 1 darbo diena nuo reakcijos laiko į problemą pabaigos. Jei gedimo per nurodytą laiką pašalinti negalima, su Perkančiąja organizacija turi būti suderinama dėl gedimo pašalinimo laiko;

Nr.	Reikalavimas
PR-118	nekritinės problemos sprendimo (problemos šalinimo ir funkcionalumo atnaujinimo) trukmė – ne ilgiau kaip 5 darbo dienos nuo reakcijos laiko į problemą pabaigos. Jei gedimo per nurodytą laiką pašalinti negalima, su Perkančiąja organizacija turi būti suderinama dėl gedimo pašalinimo laiko;
PR-119	techninės dokumentacijos atnaujinimai (jei to reikalauja Perkančioji organizacija) turi būti atlikti per 5 darbo dienas po problemos išsprendimo;
PR-120	Kas 3 mėnesius Paslaugų teikėjas turi pateikti garantinės priežiūros paslaugų teikimo ataskaitą, kurioje būtų pateikiama informacija apie suteiktų konsultacijų skaičių ir registruotas bei išspręstas problemas. Po ataskaitos patvirtinimo pasirašomas atitinkamo laikotarpio garantinės priežiūros paslaugų priėmimo perdavimo aktas.
PR-121	Detali garantinės priežiūros paslaugų teikimo tvarka turi būti suderinta su Perkančiąja organizacija ir dokumentuota Garantinio aptarnavimo reglamente.

11. REIKALAVIMAI PASLAUGŲ ETAPAMS IR TERMINAMS

11.1 LENTELĖ. REIKALAVIMAI VRKIS MODERNIZAVIMO ETAPAMS

Nr.	Reikalavimas
PR-122	Žemiau esančioje lentelėje pateikti VRKIS modernizavimo etapai, etapų metu atliekami darbai (veiklos), rengiama dokumentacija, dalyvių atsakomybės ir etapų terminai.
PR-123	VRKIS modernizavimas turi būti įgyvendinamas iteraciniu būdu, visus šioje techninėje specifikacijoje pateikiamus reikalavimus įgyvendinant 3 (trims) iteracijomis.
PR-124	Pirmos iteracijos metu turės būti atlikta: <ul style="list-style-type: none"> • VRK portalą naudotojo sąsajos patyrimo veiklos (parengtos naudotojo sąsajos schemas, gairės, prototipas); • Išorinio VRK portalą sukūrimas (rinkėjopuslapis.lt ir vrk.lt apjungimas); • Identifikavimo priemonių sukūrimas; • El. pasirašymo sprendimo parengimas.
PR-125	Antros iteracijos metu turės būti atlikta: <ul style="list-style-type: none"> • Vidinio VRK portalą modernizavimas; • Naudotojų asmeninių paskyrų sukūrimas / modernizavimas; • Elektroninių paslaugų ir procesų sukūrimas / modernizavimas.
PR-126	Trečios iteracijos metu turės būti atlikta: <ul style="list-style-type: none"> • IT saugos sprendimų ir asmens duomenų apsaugos sprendimų įdiegimas; • Duomenų analitikos, duomenų atvėrimo sprendimų realizavimas; • Mokymų, migravimo atlikimas, galutinės dokumentacijos parengimas ir visų Paslaugų rezultatų perdavimas eksploatacijai.
PR-127	Visi šioje techninėje specifikacijoje numatyti funkciniai ar nefunkciniai reikalavimai turės būti priskirti konkrečiai iteracijai Reglamento rengimo ir derinimo metu.
PR-128	Modernizuotos VRKIS bandomoji eksploatacija, turi būti vykdoma po 3 (trečios) iteracijos užbaigimo, tačiau kiekvienos iteracijos metu turi būti vykdomas testavimas ir iteracijos pabaigoje turi tinkamai funkcionuoti tos iteracijos apimtyje kurti sprendimai.

Nr.	Reikalavimas
PR-129	Žemiau pateikiamoje lentelėje numatytos veiklos bei dokumentai turi būti vykdomi / rengiami tik tokios apimties, kokia yra reikalinga konkrečios iteracijos metu numatytiems darbams atlikti.
PR-130	Sekančių iteracijų metu Diegėjas turi atlikti visus prieš tai vykdytų iteracijų metu sukurtų funkcionalumų pakeitimus, jeigu toks poreikis paaiškėja vykdomos iteracijos detalios analizės ir projektavimo etape.
PR-131	Bendruosius funkcinius reikalavimus bei nefunkcinius reikalavimus reikės realizuoti tiek, kiek to reikės konkrečios iteracijos metu realizuojamiems funkcionalumams.
PR-132	Pasirašius paslaugų teikimo sutartį bendru sutarimu (esant pagrindimui ir Perkančiosios organizacijos pritarimui) gali būti tikslinamas projekto veiklų grafikas (etapų terminai, dokumentų priskyrimas etapams ir pan.).
PR-133	Kiekvienos iteracijos pabaiga bus fiksuojama pasirašius konkrečios iteracijos priėmimo-perdavimo aktą.

11.2 LENTELĖ. REIKALAVIMAI VRKIS MODERNIZAVIMO ETAPAMS

Nr.	Etapas	Reikalavimai etapo veikloms	Rezultatai	Terminai
1.	Inicijavimas	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia Projekto reglamentą. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suteikia reikalingą informaciją; • Teikia pastabas ir rekomendacijas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Projekto reglamentas. 	<p>Etapo rezultatai turi būti pateikti per 2 savaites nuo Paslaugų teikimo sutarties įsigaliojimo datos bei suderinti ne vėliau kaip per 1 mėn.</p>
Iteracijų metu vykdomi etapai (vykdomi tokia apimtimi kokia yra reikalinga iteracijos metu numatytiems atlikti darbams)				
2.	Detali analizė ir projektavimas	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atlieka VRKIS reikalavimų įvertinimą, parengia detalios analizės dokumentaciją; • Parengia projektavimo dokumentaciją; • Parengia integracines sąsajas aprašančius dokumentus; • Atlieka VRKIS teikiamų elektroninių paslaugų kokybės vertinimą ir pateikia ataskaitą; • Parengiam patogumo naudoti ir pritaikymo asmenims su negalia pateiktis. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suteikia reikalingą informaciją; • Teikia pastabas ir rekomendacijas; • Tvirtina etapo rezultatus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Detalios analizės dokumentas. • Projektavimo dokumentas. • Integracines sąsajas aprašantys dokumentai. • Infrastruktūros resursų poreikių sąrašas; • VRKIS techninis aprašas (specifikacija) (paskutinės iteracijos metu); • Kokybės vertinimo ataskaita; • Naudotojo sąsajos schemos, prototipas, pradinės naudotojo sąsajos gairės ir kitos pateiktys numatytos 10.5 skyriuje. 	<p>Projekto reglamente numatytais terminais.</p>
3.	Kūrimas ir vidinis testavimas	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vykdo reikalingus programavimo ir konfigūravimo darbus (savo kūrimo aplinkoje), įgyvendina funkcinis ir nefunkcinis reikalavimus; • Parengia testavimo scenarijus; • Atlieka komponentų (angl. <i>unit</i>) testavimą, vidinį testavimą, sąsajų su kitomis 	<ul style="list-style-type: none"> • Testavimo scenarijai. • Vidinio testavimo ataskaita. • Atnaujintas Prototipas, svetainės medis, galutinės naudotojo sąsajos gairės. • Programinė įranga parengta diegimui testinėje aplinkoje. 	<p>Projekto reglamente numatytais terminais.</p>

Nr.	Etapas	Reikalavimai etapo veikloms	Rezultatai	Terminai
		<p>informacinėmis sistemomis ir registrais (integravimo) testavimą ir parengia vidinio testavimo ataskaitą;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengiam patogumo naudoti ir pritaikymo asmenims su negalia pateiktis. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suteikia reikalingą informaciją; • Peržiūri ir įvertina vidinio testavimo rezultatus; • Teikia reikiamą informaciją dėl aplinkų bei organizuoja aplinkų parengimo darbus; • Tvirtina etapo rezultatus. 		
4.	Diegimas testavimo aplinkoje	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia programinę įrangą, tinkamą įdiegimui Perkančiosios organizacijos testavimo aplinkoje; • Parengia Diegimo planą; • Parengia VRKIS diegimo instrukcijas. • Atlieka sukurtos programinės įrangos įdiegimą testavimo aplinkoje. • Parengia Diegimo ataskaitą. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suteikia reikalingą informaciją; • Organizuoja testavimo aplinkos paruošimą; • Teikia pastabas ir rekomendacijas; • Tvirtina etapo rezultatus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diegimo planas • Diegimo instrukcijos. • Diegimo ataskaita. • Sukurta programinė įranga, įdiegta Perkančiosios organizacijos testavimo aplinkoje. 	Projekto reglamente numatytais terminais.
5.	Priėmimo testavimas	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vykdo priėmimo testavimą; • Atlieka testavimo metu registruotų klaidų / neatitikčių taisymus; • Vykdo VRKIS našumo testavimą; • Vykdo atsparumo išilaužimams testavimą; • Parengia priėmimo testavimo ataskaitą. <p>Perkančioji organizacija:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Testavimo planas. • Našumo testavimo ataskaita. • Priėmimo testavimo ataskaita. • Sėkmingai atliktas priėmimo testavimas. • Diegimui į gamybinę aplinką parengta VRKIS. 	Projekto reglamente numatytais terminais.

Nr.	Etapas	Reikalavimai etapo veikloms	Rezultatai	Terminai
		<ul style="list-style-type: none"> • Vykdo priėmimo testavimą; • Priima programinę įrangą diegimui į gamybinę aplinką; • Tvirtina etapo rezultatus. 		
Etapai vykdomi prieš pradėdant modernizuotos VRKIS eksploataciją.				
6.	Diegimas gamybinėje aplinkoje	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia programinę įrangą tinkamą įdiegimui Perkančiosios organizacijos gamybinėje aplinkoje; • Parengia Diegimo planą; • Atlieka sukurtos programinės įrangos įdiegimą gamybinėje aplinkoje. • Parengia Diegimo ataskaitą. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suteikia reikalingą informaciją; • Organizuoja gamybinės aplinkos paruošimą; • Teikia pastabas ir rekomendacijas; • Tvirtina etapo rezultatus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diegimo planas. • Diegimo ataskaita. • Sukurta programinė įranga įdiegta Perkančiosios organizacijos gamybinėje aplinkoje. 	Projekto reglamente numatytais terminais.
7.	Mokymai	<p>Diegėjas atlieka šiuos darbus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia mokymų planą; • Parengia administratorių ir naudotojų vadovus; • Parengia mokymų medžiagą ir kitas reikalingas priemones; • Vykdo mokymus. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pateikia pastabas mokymų dokumentacijai; • Dalyvauja mokymuose; • Tvirtina etapo rezultatus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mokymų planas. • Naudotojų ir administratorių vadovai. • Mokymų medžiaga. • Įvykdyti mokymai. 	Etapas turi būti baigtas iki bandomosios eksploatacijos etapo pradžios.
8.	Duomenų migravimo etapas	<p>Diegėjas atlieka šiuos darbus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia duomenų migravimo aprašą; • Atlieka duomenų migravimą; • Parengia duomenų migravimo ataskaitą. <p>Perkančioji organizacija:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Migravimo apimties aprašas. • Duomenų migravimo ataskaita. • Atliktas duomenų migravimas. 	Etapas turi būti baigtas iki bandomosios eksploatacijos etapo pabaigos.

Nr.	Etapas	Reikalavimai etapo veikloms	Rezultatai	Terminai
		<ul style="list-style-type: none"> • Suteikia duomenis ar prieigą prie duomenų, kuriuos reikia migruoti; • Pateikia pastabas dokumentacijai; • Tvirtina etapo rezultatus. 		
9.	Bandomoji eksploatacija	<p>Diegėjas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parengia Bandomosios eksploatacijos planą. • Teikia konsultacijas bandomosios eksploatacijos klausimais; • Šalina eksploatacijos metu nustatytus defektus; • Parengia garantinės priežiūros reglamentą. • Parengia bandomosios eksploatacijos ataskaitą. <p>Perkančioji organizacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dirba su įdiegta VRKIS; • Registruoja bandomosios eksploatacijos metu nustatytas klaidas; • Vykdo bandomosios eksploatacijos metu nustatytų problemų šalinimo kontrolę; • Tvirtina etapo rezultatus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Garantinio aptarnavimo reglamentas. • Bandomosios eksploatacijos planas. • Parengta bandomosios eksploatacijos ataskaita. • Sėkmingai baigta bandomoji eksploatacija. • Perdavimo eksploatacijai aktas. 	<p>Bandomosios eksploatacijos trukmė derinama su Perkančiąja organizacija, tačiau negali būti trumpesnė kaip 1 mėn.</p> <p>Paskutinė bandomoji eksploatacija turi būti baigta ne vėliau nei 2026 m. balandžio 30 d.</p>

12. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi šioje Techninėje specifikacijoje apibrėžti reikalavimai yra suprantami kaip minimalūs ir įgyvendinant Projektą bus aptariami su Diegėju, detalizuojami ir galutinai suderinami.

19. Kartu su paslaugų sutartimi bus pasirašoma ir asmens duomenų tvarkymo sutartis. Asmens duomenų sutarties reikalavimų nesilaikymas bus laikomas pagrindu nutraukti paslaugų sutartį ar taikyti kitas paslaugų sutartyje nustatytas sankcijas.

13. PRIEDAI

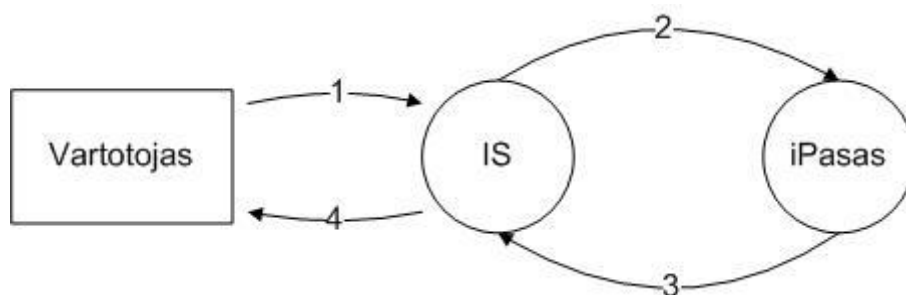
13.1. PRIEDAS NR. 1. VRKIS FUNKCIONALUMŲ MODERNIZAVIMO VEIKLOS PROCESŲ IR PROCEDŪRŲ APRAŠYMAS

13.2. PRIEDAS NR. 2. IPASAS VARTOTOJO AUTENTIFIKAVIMO SISTEMOS SPECIFIKACIJA

iPasas vartotojo autentifikavimo sistemos specifikacija

iPasas sistemos paskirtis autentifikuoti naudotoją, turintį Lietuvos respublikos asmens kodą ir bent vieną teisės aktų reikalavimus asmens identifikavimui atitinkantį dokumentą, RC sistemose bei trečių šalių sistemose ir perduoti iš anksto aptartus duomenis (duomenų paketą).

Šioje schemoje pavaizduota, kaip veikia iPasas integruoto autentifikavimo procesas:

1. Vartotojas pasirenka KLIENTO informacinėje sistemoje (IS) autentifikuotis per iPasas.lt elektroniniu parašu;
2. KLIENTO IS kreipiasi į iPasas sistemą, klientui nurodytu URL adresu (pvz.: https://www.ipasas.lt/?app=<aplikacijos_kodas>). Vartotojas nukreipiamas į iPasas sistemą autentifikuotis;
3. Po sėkmingos autentifikacijos vartotojas gražinamas į KLIENTO IS, kliento nurodytu URL adresu. Automatiškai, kartu su vartotojo nukreipimu į KLIENTO IS, persiunčiamas autentifikavimo paketas (BANK-01), HTTPS POST metodu;
4. Vartotojas pradeda darbo seansą KLIENTO IS.

Paketas BANK-01:

1. Paketas BANK-01 siunčiamas *HTTPS POST* metodu iš iPasas sistemos į KLIENTO IS;
2. Paketo BANK-01 parametrų struktūra:

Parametras	Maksimalus ilgis	Paskirtis
SRC	20	Užklauso šaltinio (Registrų centro) kodas
TIME	20	VARTOTOJO autentifikavimo duomenų perdavimo iš TEIKĖJO SISTEMOS į IS data ir laikas – YYYY.MM.DD hh:mm:ss

Parametras	Maksimalus ilgis	Paskirtis
PERSON CODE	20	VARTOTOJO asmens kodas
PERSON FNAME	100	VARTOTOJO vardas
PERSON LNAME	100	VARTOTOJO pavardė
SIGNATURE	300	iPasas sistemos autentifikavimo duomenų elektroninis parašas, konvertuotas į <i>BASE64</i> formatą ir išskaičiuotas pagal Saugumo 2.1. punkte aprašytą algoritmą
TYPE	10	Užklauso tipas. Fiksuota reikšmė: BANK-01

Saugumas:

1. Vartotojo autentifikavimo duomenų paketo transportavimui tarp iPasas sistemos ir KLIENTO IS naudojamas HTTPS protokolas RFC2817;
2. Vartotojo autentifikavimo duomenų pasirašymas:
  - 2.1. Vartotojo autentifikavimo duomenys pasirašomi iPasas sistemos privačiuoju raktu, naudojant RSASSA-PKCS1-V1_5 (IEEE Std 1363-200: Standart Specification for Public Key Cryptography, IEEE, August 2000) ir SHA-1 (RFC 3174) algoritmus;
  - 2.2. iPasas sistemos viešasis raktas naudojamas vartotojo autentifikavimo duomenų paketo elektroninio parašo kontrolei ir po sutarties sudarymo bus perduotas KLIENTUI ir užregistruotas IS. Kontrolė vykdoma naudojant RSASSA-PKCS1-V1_5 (IEEE Std 1363-200: Standart Specification for Public Key Cryptography, IEEE, August 2000) ir SHA-1 (RFC 3174) algoritmus;
  - 2.3. Elektroninis parašas yra išskaičiuojamas tekstinei eilutei, sudarytai iš visų vartotojo autentifikavimo duomenų parametrų:
SRC || TIME || PERSON_CODE || PERSON_FNAME || PERSON_LNAME, kur || yra tekstinių eilučių apjungimo operacija, o ne skiriamieji simboliai.
Parametrų vardai pateikti pagal paketą BANK-01.

KLIENTO IS informacija ir paslaugų užsakymas:

1. Kartu su sistemos specifikacija pateikiamas priedas „iPasas paslaugos užsakymo forma“. Kliento užpildyta forma gražinama atgal kontaktiniam asmeniui elektrone forma, kuris atlieka gautų duomenų įvedimą į sistemą ir prieigos suteikimą;
2. Suvedus duomenis ir sukūrus prieigą, informacija perduodama klientui kartu su iPasas sistemos Viešuoju raktu (Public Key) ir unikaliu URL adresu, skirtu konkrečiam klientui.